

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

20-26 ŞUBAT 2023 HAFTASI

İÇİNDEKİLER

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR	3
VAATLERİMİZ	3
20 – 26 ŞUBAT 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	7
“VATANDAŞLARIMIZIN KANI BU İKTİDARIN ELİNDEDİR”	7
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	10
SANAYİ ÜRETİMİNDE DÜŞÜŞ, İŞSİZLİKTE ARTIŞ SÜRÜYOR.	14
88 MİLYAR TL'YE ULAŞAN DEPREM VERGİLERİYLE 1,3 MİLYON DEPREME DAYANIKLI KONUT ÜRETİLEBİLİRDİ	15
DEPREMİN SARSTIĞI İLLERİN ÜLKE EKONOMİSİNDE YARATACAĞI HASAR	16
CARI AÇIK 9 YILIN ZİRVESİNDE	16
MÜTEAHHİTLERE MİLYARLAR AKTI	17
ÖZEL İLETİŞİM VERGİSİ'NİN İZİ SÜRÜLEMİYOR	18
RİSKLİ YAPI YERİNE BAHÇEYE YATIRIM	18
AFAD DA 'İNŞAAT' DEMİŞ	19
AFAD BÜTÇESİNİN ÇOĞU SERMAYE TRANSFERİNE HARCANMIŞ	19
AFAD'DAN GİZLİ KAPAKLI İHALE	20
AFAD'IN ZAYIFLIKLARI RAPORLARDA	21
DİYANET AFAD'I 17'YE KATLADI	22
AFAD SORULARI YANITSIZ KALDI	22
İNŞAAT VE RANT LOBİSİ	23
KAMUYA AİT YÜZ BİNLERCE KAÇAK YAPI AFTAN YARARLANDI	24
KIZILAY'I ADIM ADIM NASIL ÇÖKERTTİLER?	24
KIZILAY REZALETİ!	27
KIZILAY HASARLI OLDUĞUNU BİLMESİNE RAĞMEN MÜSİAD'IN BİNASINI KİRALADI	28
DEPREMZEDE ÇADIR BEKLERKEN MEHTER KONSERİ İÇİN ÇADIR ALDILAR	28
ERDOĞAN, İSKENDERUN'DAKİ 6 MAHALLENİN "RİSKLİ BÖLGE" KARARINI BİR YIL ÖNCE KALDIRMIŞ	29
DEPREM; TÜRKİYE'NİN İLETİŞİM, HABERLEŞME VE İNTERNET ALTYAPISININ YETERSİZLİĞİNİN İLANIDIR!	29
DERTLERİ AFET DEĞİL 'İMAJ' KURTARMAK	30
FIRSATÇI NAKLİYECİLER TÜREDİ	31
BİTİRİLEN TARIM VE HAYVANCILIK DEPREM İLE DAHA DA KÖTÜLEŞECEKTİR!	32
AFET HAFTASINDA BİLE KONSER İHALELERİ	33
KURALSIZLIK	33
OHAL	34
ORDU, BİLİRKİŞİLER, MAHKEME 'YAPILAMAZ' DEDİ: İKTİDARIN ISRARI FELAKETE SÜRÜKLEDİ	34
YAŞANAN BU KÖTÜ GÜNLERİN TEK SORUMLUSU MEVCUT İKTİDARDIR!	36
DEPREMDEN KURTULDULAR, SALGINLARLA YİTİRMEYELİM	37
AKP'LI GENEL MÜDÜRÜN 'DENETLEDİK' DEDİĞİ SİLOLAR YERLE BİR OLDU	38
DSİ 7 YILDIR AÇILAMAYAN MELEN BARAJI'NDA HÂLÂ TEKNİK İNCELEME YAPIYORMUŞ!	39
DİYANET İRŞAT İLE HER YERE SIZACAK	40
DIŞ POLİTİKA DA ÜLKEMİZ!	40
ASRIN DEPREMİ DEĞİL, ASRIN CİNAYETİ, ASRIN İHANETİ	42

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım “Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz.” yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda

duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR

***Katar ordusuna peşkeş çekilen Sakarya'daki Tank-Palet Fabrikası'nı hemen geri alıp, şanlı ordumuza iade edeceğiz.**

*Esnafın, pandemi döneminde bankalardan aldığı kredilerin faizlerini silecek, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

***Bir kararname ile esnafın stopaj vergisini kaldıracacağız.**

*Çiftçilerin, bankalardan veya tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları kredilerin faizlerini sıfırlayacak, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

***KYK borçlarından ötürü başlatılan tüm hacizleri durduracak, borçların faizlerini silecek; borçlu iş sahibi olduğunda, anaparayı makul taksitlere böleceğiz.**

*Beşiktaş'taki terör saldırısında hayatını kaybeden 39 polis, 8 sivil toplam 47 şehidimiz için toplanan paraların tamamını faizleriyle birlikte, hak sahiplerine teslim edeceğiz

***15 Temmuz Şehit ve Gazileri için vatandaşın toplanan paraların tamamını faizleri ile birlikte hak sahiplerine vereceğiz**

*Hangi koşulda bedeli ne olursa olsun; vatan topraklarına sahip çıkacak, Süleyman Şah Türbesi'ni vatan toprağına geri götürerek, orada şanlı bayrağımızı dalgalandıracacağız.

VAATLERİMİZ

TARIM

*Tarımsal üretimde kullanması için çiftçiye ÖTV'siz KDV'siz **kırmızı mazot** vereceğiz.

- *Ziraat Bankası kuruluş amacına uygun olarak, çiftçiye **üretim için ucuz kredi** verecek.
- *Çiftçimizin kredi, **su ve elektrik borç faizlerini sileceğiz**, anaparayı ise yapılandıracağız.
- *Her köye **en az bir teknik personel** ataması yapacağız.
- *Çiftçiye verilecek destek **milli gelirin en az %1'i** olacak. Ödeme her yıl Ekim ayında yapılacak.
- *Ürün taban fiyatlarını bir yıl önce açıklayacağız. Hububat, yağlı tohum, baklagiller gibi belli ürünlerde **alım garantisi** vereceğiz.
- *Tarımsal sulamada kullanılan **elektrik ve sulama faturaları hasattan sonra** ödenecek.
- ***Tarım kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz.
- ***Tarım destekleri ve araçları hacedilemeyecek**, desteklerden kesinti yapılamayacak.
- *Hasat döneminde **ithalatı yasaklayacağız**.
- *Kadınların ve gençlerin tarımda istihdamının artması için **sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından** ödenmesini sağlayacağız.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ

- *Sanayicinin ve esnafın **elektrik borçlarının faizlerini** sileceğiz.
- ***Aritma tesislerinin enerji bedellerini** devlet ödeyecek.
- *FABKA projesi ile girişimcilere **düşük maliyetli anahtar teslim fabrikalar** inşa edeceğiz.
- *Her OSB'de teknik eğitim veren 6 yıllık ve yatılı **Teknoloji Lisesi** kurulacak.
- ***Enerji Kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz
- ***Yenilenebilir enerji** için YEKDES adında yeni bir **destekleme mekanizması** kuracağız.
- *Sanayicimizin ihtiyaç duyduğu **teknik personeli yetiştirecek** mesleki eğitim politikaları kararlılıkla takip edeceğiz.
- *Mesleki eğitim almış gençlerimizin, **kendi alanlarında çalışmalarını** teşvik edeceğiz.

KOBİLER

- ***Şirketlerin KDV alacaklarını** gecikmeden ödeyeceğiz.
- *KOBİ kredilerinden alınan **Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini sıfırlayacağız**.
- ***Katma değeri yüksek ürün üretecek firmalar** için özel kredi ve vergi desteği sağlayacağız.
- *KOBİ'lerin **devletten alacaklarını ödeyeceğiz**.
- *OSB'lerde KOBİ'ler için **enerjiyi özel olarak fiyatlandıracağız**.
- *KOBİ'lere **vergi indirimi** teşviki vereceğiz.
- ***Kara liste** bir defaya mahsus sileceğiz.

VERGİ İNDİRİMLERİ

- *Motor hacmi 1600 cc ve altındaki otomobillerde **ÖTV'ye 1/4 oranında indirim** uygulayacağız.
- ***Gazilere ve şehit yakınlarına** 3 yılda bir vergilerden muaf araç alma hakkı vereceğiz.
- ***Damga Vergisi'ni** kademeli bir şekilde kaldıracacağız.
- ***İlk internet aboneliklerinden** vergi almayacağız.
- *Ücretlilerin **eğitim ve sağlık harcamalarını**, gelir vergisinde indirim konusu yapacağız.

GENÇLER

- *Gençlerin alacağı **ilk sıfır otomobilde, cep telefonunda ve oyun konsolunda ÖTV'yi** kaldıracacağız.
- *Gençlere **pasaport ücretsiz olacak**; yurtdışına çıkışta **harç ödeme** uygulamasını kaldıracacağız.

*Gençler, sigorta kapsamında olduğu aile bireylerinin vefatı halinde **ilk sigortalı işgününe kadar sigorta hizmetinden yararlanmaya** devam edecek.

*İşe ilk giren yeni mezunların **2 yıl süreyle vergi ve prim ödemelerini devlet karşılayacak.**

*ADS kapsamındaki ailelerde gençlere **kamu istihdamında öncelik** sağlanacak.

***Yurt sorununu** bir yılda çözeceğiz

*Yeni evli çiftlerin **ilk satın alacağı evde KDV'yi yarıya** düşüreceğiz.

***Evlilik öncesi bütün taramaların ücretsiz** olarak yaptırılmasını sağlayacağız.

*Üniversiteli gençlere **kültür-sanat etkinliklerine** katılmaları için, içine belli miktarda para yüklenmiş kart vereceğiz.

KADINLAR

***İstanbul Sözleşmesi'**ne 1 hafta içerisinde yeniden taraf olacağız.

*Kadın cinayetlerinin failleri için **ceza indirimi uygulanmayacak.**

***Doğum için işten ayrılan** kadınların işe dönmesi halinde işverene **vergi teşviki uygulayacağız.**

***Kadınların ve gençlerin kooperatif** kurmalarını teşvik edeceğiz.

*Aile Destekleri Sigortası kapsamında "**Yeni Başlangıçölar Fonu**" kuracağız İhtiyaç duyan boşanmış kadınlara ev kurma desteği sağlayacağız.

*Ebeveynler için çocuk iznini yeniden düzenleyeceğiz, **babalık izninin süresini** uzatacağiz.

***Kreşlerin ve sığınma evlerinin** sayısını artıracacağız.

*Rahim ağzı kanserini önleyen **HPV aşısı ücretsiz** olacak

ESNAF

*Ticaret erbabına **sicil affı** getireceğiz.

***Kira stopajını** kaldıracacağız.

*BAĞ-KUR prim borcu olsa dahi **esnafın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin sağlık** hakkından yararlanmasını sağlayacak net yasal düzenlemeleri yapacağız.

*Esnafımıza **emeklilik için geriye doğru borçlanma** hakkı tanıyacağız.

***Esnaf Destekleri Sigortası Fonu'**nu kuracağız.

ÖĞRETMENLER

*Öğretmen **atamalarını gerçekleştirecek**, alımlarında **sözlü sınavı kaldıracağız.**

***Öğretmen maaşlarını** iyileştireceğiz.

***Bütün öğretmenler kadrolu olacak**, ücretli ve sözleşmeli öğretmen ayırımına son vereceğiz.

*Her yıl 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlere **bir maaş ikramiye** vereceğiz.

*Öğretmenlere sağlayacağımız **3600 ek gösterge** imkânının yanında, eğitim-öğretim tazminatlarını da artıracacağız.

***Ek ders ücretini** iki katına çıkaracağız.

*Okullar açık olduğunda **toplu taşıma araçları tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz** olacak.

*Öğretmenlerin **aile bütünlüğünü** her koşulda sağlayacağız.

SAĞLIK HİZMETLERİ

***Yurttaşımızın prim borcuna bağlı olmaksızın**, Genel Sağlık Sigortası kapsamı içinde yer alabilmesini sağlayacağız.

*Katkı payı, ilave **ücret ve fark ücretlerini** kaldıracağız.

*Yurttaşlarımızın **periyodik sağlık kontrollerini ücretsiz** gerçekleştireceğiz.

*Şehir hastaneleri açılırken **kent merkezlerinde kapatılan** devlet hastanelerini yeniden açacağız.

***Askeri hastaneleri** yeniden açacağız.

***Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü** yeniden açacak, ilaç, aşı, serum, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz üretimini stratejik sektörlerindeki **AR-GE çalışmalarına** destek vereceğiz.

***Tıp teknoparklarını** kuracağız.

***Meslek Hastalığı Hastaneleri'ni** ve **Çocuk Hastaneleri'ni** yaygınlaştıracacağız.

SAĞLIK ÇALIŞANLARI

***Sağlıkta şiddetin önlenmesi** için caydırıcı bir yasa çıkaracağız.

***Sağlık personeli atamalarını** derhal yapacağız.

***Aile Hekimlerinin** iş yükünü azaltmak için yardımcı sağlık çalışanı ataması yapacağız.

*Her bir sağlık mesleği üyesi tek tipte devlet memuru olarak istihdam edilecek.

***Sağlık çalışanlarının ek göstergeleri 3600'den başlamak üzere** kademeli olarak yükseltilecek.

***Çalışma saatlerini** Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uygun hale getireceğiz.

MUHTARLAR

*Tek bir **muhtarlık kanunu** olacak.

*Muhtarlık seçimleri için **birleşik oy pusulası** esası getirilecek.

*Bağımsız bir **muhtarlık evi** olacak.

*Muhtarlıklara **yardımcı büro personeli** tahsis edilecek.

*Kaldırılan **köy tüzel kişilikleri yeniden oluşturulacak.**

*Her muhtarlığın ayrı bir **bütçesi** olacak.

***Sosyal yardımlar, muhtarlıklar aracılığı ile dağıtılacak.**

*Belediye meclisinde, muhtarın seçildiği mahalleyle ilgili bir karar alınacaksa, o kararın görüşüldüğü **belediye meclisi toplantısına muhtar da katılacak**, toplantıda söz ve karar sahibi olacak.

*Muhtar, belediye ile birlikte **sosyal projeler geliştirecek.**

***"Türkiye Muhtarlar Birliği"** kurulacak.

ÇALIŞANLAR

*Asgari ücret enflasyona yenilmeyecek **asgari ücrete 6 ayda bir zam** yapılacak.

***Kıdem tazminatı çalışma yılı şartı olmaksızın** kullanılabilen bir hak olacak.

*Esnek çalışma modellerine son verecek, **güvenceli istihdama** öncelik vereceğiz.

*İşsizlik Sigortası Fonu'nu amacına uygun kullanacağız.

*Kapsam dışı bırakılan **taşeron işçileri kadroya** alacağız.

***3600 Ek Gösterge ve EYT** meselesini çözeceğiz.

*KHK ile ihraç edilip, hakkında **beraat ve göreve iade kararı** verilenleri görevine iade edeceğiz.

ÇOCUKLAR

***Eğitim parasız olacak** çocuklarımıza eşit olanaklar sunacağız.

*Öğrencilerin **kitap, kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz** karşılanacak.

*Okullarda öğrencilerin **su ve öğle yemekleri ücretsiz** olarak MEB tarafından karşılanacak.

***Yetiştirme yurdundan ayrılmak** zorunda kalanlara **kamuda istihdam olanağı** sağlayacağız.

YAŞILAR

- ***Huzurevinde yaşayan yoksul** yaşlıların harçlıklarını arttıracamız.
- ***Eşi vefat eden kadınlara** yapılan sosyal yardım miktarını arttıracamız.
- *65 yaş üzerindeki yurttaşlarımızın **kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ücretsiz** yararlanmalarını sağlayacağız.
- *Emeklilerimize, Turizm Bakanlığı ve TÜRSAB iş birliği sayesinde **makul ücretlerle gezi ve tatil** olanağı sağlayacağız.
- ***Uzun Dönem Yatılı Kurum Bakımı** hizmeti için sırada beklemeyi sonlandıracağız.
- ***Kısa Süreli ve Geçici Bakım hizmetlerini** etkin ve yaygın hale getireceğiz.
- *Alzheimer/Demens hastalarına yönelik **yatılı ve gündüz hizmetlerini** yaygınlaştıracamız.

20 – 26 ŞUBAT 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

- **20 Şubat Dünya Sosyal Adalet Günü Adalet sadece kanunlarla sağlanan ve yargı anlamına gelen bir kavram değildir. Adalet ekonomiden, fırsat eşitliğine, eğitimden sağlığa varıncaya kadar her konuda sağlanması gereken bir üst kavramdır. Bu üst kavramın en önemli ayaklarından biri sosyal adaleti sağlamak olarak ortaya çıkmaktadır. Sosyal adalet toplumu oluşturan bireylerin tamamının eşitliği ve dengesi üzerine kurulur. Sosyal adaletin sağlandığı bir toplulukta ayrışma, kutuplaşma ve karmaşa oluşmaz, dayanışma ve birliktelik esas olur.
- *21 Şubat 2001 - Türkiye kamuoyunda, "Kara Çarşamba" olarak adlandırılan büyük bir ekonomik kriz patlak verdi. Bankalar arası para piyasasında gecelik faiz, % 6200'e kadar çıktı.
- ***21 Şubat Uluslararası Anadil Günü Dil** milletlerin kültürel mirası ve zenginliği, onların birlikteliğinin sembolüdür.
- ***26 Şubat 1992 Hocalı Katliamı:** Azerbaycan'ın Hocalı kentine giren silahlı Ermeni gruplar, 613 Azeri'yi öldürdü.

“VATANDAŞLARIMIZIN KANI BU İKTİDARIN ELİNDEDİR”

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

- “Ailesiz kalan çocuklar gördüm. Evlat kaybetmiş annelere sarıldım. Ölmüş evladının cenazesini bekleyen babalarla ağladım. Enkaz altında kalan sevdiklerinin sesini duyan, çaresiz kalan kadınların feryadını dinledim. ‘Devlet nerede’ diye haykırınları duydum her gittiğim bölgede. Bunlar kulaklarımdan silinmiyor.”
- “Açıkça söylüyorum. Vatandaşlarımızın kanı bu iktidarın elindedir. Başkanlık sistemini getirdi, tek adam rejimi devleti felç etti. Gördük, tek adam rejimi karar marar alamıyor.”
- “Asla koordine olamadılar. En kritik saatlerde geç kaldılar. İnsanlarımız donarak öldüler. İnsanlarımız ölürken onlar nasıl bu işi siyaset üstüne taşıyor diye, sorumluluk almayız diye özel bir çaba harcadılar.”
- “Beceriksizlikleri on binlerce insanımızın canına mal oldu. İnsanlarımız enkaz altında inerken, kahraman ve eğitilmiş Mehmetçğimiz kışlarında bekletildi.”
- “Sevgili halkım; onlara göre senin kader planında molozlar var, donarak ölme var. Erdoğan’ın ve şürekâsının kader planında da ise ışıltılı hayat ve saraylar var.”
- “Bu ülke için asrın felaketi tek adam rejimidir. Açıkça ifade etmek gerekirse Erdoğan’dır. Felaket üstüne felaket yaşadık, hepsinde beceriksizliğiyle bir önceki felaketi aratır oldu.”
- “İletişim Başkanlığını daha önce de izlemiştik. Bu vitaminsiz Goebbels, bunları ilk defa yapmıyor, Erdoğan ne zaman batırırsa halka hemen bir reklam ve kavram servis etmeye başlıyor. Yaptıkları PR, acizliklerini ve rezaletlerini normalleştirme çabalarıdır.”
- “Halkımıza yaşatılan koordinasyonsuzluk ve devletsizlik; asrın felaketi, asrın cinayeti, asrın ihaneti, asrın iş bilmezliği, asrın tedbirsizliği, asrın beceriksizliğidir.”
- “Seçimleri ertelemeye çalışıyorlar. Halkıma açık ve net söylüyorum, seçimler zamanında olacak. Aklınızdan bile geçirmeyin. Bunu YSK talep ederse, demokrasiye darbe talebinde bulunmuş olur.”

-“Halkımıza mezar olan çürük rant düzeni bir yana, temiz ve ferah bir yana. Bir avuç çeteyi zenginleştiren sistem bir yana, vatandaşı için çalışan devlet bir yana. Hırsızlık ve bencillik bir yana, birlik ve insanlıktan yana olma bir yana. Herkes tarafını buna göre seçsin, çünkü kaybedecek bir dakikamız bile yok.”

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, CHP Genel Merkezinde yaptığı basın açıklamasında şunları söyledi:

Değerli basın mensupları, bugün buradan sevgili halkımıza seslenmek istiyorum. Acım tarifsiz. Deprem bölgesini karış karış gezdim. Üst üste gittim. Yine deprem bölgesine arkadaşlarımla beraber gideceğim. Milletvekili ekiplerimiz, depremin ilk saatlerinden itibaren deprem bölgesinde. Başta büyükşehirlerimiz olmak üzere bütün belediyelerimiz, kadın kollarımız, gençlik kollarımız, gönüllülerimiz orada. Hepsi özveriyle çalışıyorlar.

Vatandaşlarımızın Kanı Bu İktidarın Elindedir

Ancak gördüklerimi unutamıyorum. Gecelerdir uyumak mümkün değil. Dehşet içindeyim. Bir üzülüyorum, bir öfkeleniyorum. Duygularım karmakarışık. Emin olun bunları büyük bir samimiyetle anlatıyorum. Ailesiz kalan çocuklar gördüm. Evlat kaybetmiş annelere sarıldım. Ölmüş evladının cenazesini bekleyen babalarla ağladım. Enkaz altında kalan sevdiklerinin sesini duyan, çaresiz kalan kadınların feryadını dinledim. Bir vinç gelsin diye yıkıntı başında soğuktan titreyenleri gördüm ve onlarla birlikte üşüdüm. “Devlet nerede” diye haykırırları duydum her gittiğim bölgede. Bunlar kulaklarımdan silinmiyor. Bunu bilmenizi isterim.

Bu millete “devlet nerede” diye sordurttular. “Yerli ve milli”den, “devlet nerede” noktasına geldik.

“Devlet nerede” cümlesinin ayrıntılarını aktarayım size değerli basın mensupları. Tedbirsizlik, sorumsuzluk, denetimsizlik, yıkım, çöküp, liyakatsizlik, rüşvet, her türlü değerden kopma, yağma, hırsızlık; “devlet nerede” sorusu, bunları akla getiriyor.

-“Rüşvet ve yandaş politikalarının affı maffi olmaz. İnsafsızları, rantçıları, torba yasalarla ödüllendirenler vicdan azabı çekmiyorlar. Halkıma söz veriyorum asla ve asla yakalarını bırakmayacağım ve tamamının hesabını soracağım.”

Açıçça söylüyorum. Vatandaşlarımızın kanı bu iktidarın elindedir. Başkanlık sistemini getirdi, tek adam rejimi devleti felç etti. Gördük, tek adam rejimi karar marar alamıyor değerli arkadaşlarım. Böyle bir şey yok. Bunu bir kere görmedik, defalarca gördük. Hırsırları ile paralyze etti devleti. Bu kadar da olmaz. Devlet yönetilmiyor, devlet yok edildi. Hiç kimse unutmasın, bu yaşadıklarımızın baş sorumlusu tek adamdır ve onun bu ülkeye dayattığı rejimdir.

İnsanlarımız Enkaz Altında İnerken, Mehmetçğimiz Kışlarında Bekletildi

Değerli basın mensupları, gördüğüm tablo: Asla koordine olamadılar. En kritik saatlerde geç kaldılar. En kritik saatler tabi ki, ilk 12 saat, ilk 24 saat. Hadi bilemedin ilk 48 saat. İnsanlarımız donarak öldüler. Utanarak söylüyorum, üzülerken söylüyorum ama gerçekleri konuşmak zorundayım. İnsanlarımız ölürken onlar nasıl bu işi siyaset üstüne taşıyor diye, sorumluluk almayız diye özel bir çaba harcadılar, bunu düşünmeye başladılar. Beceriksizlikleri on binlerce insanımızın canına mal oldu. İnsanlarımız enkaz altında inerken, kahraman ve eğitilmiş Mehmetçğimiz kışlarında bekletildi. Akıl alacak şey değil. Nasıl bir korkaklıktır kendi askerinden korkmak, Allah aşkına bu nasıl bir korkaklıktır! Asker bu konuda deneyimli, asker bu konuda birikimli, ilk 12 saat içerisinde bütün sorunları çözebilecek kapasiteye sahip ama askeri kışlarında özellikle beklettiler.

Sevgili Halkım; Onlara Göre Senin Kader Planında Molozlar Var, Donarak Ölme Var

Durumun vahameti ortaya çıkınca, zaten olmayan akli melekelerini tümüyle kaybettiler. Tüm yardım ve kurtarma faaliyetlerinin koordine olduğu alan sosyal medyaydı. Sosyal medyada yasak getirdiler, ağırlaştırdılar. Bizim ekipler, VPN üzerinden harekete geçtiler ama gelen taleplerin yüzde 60'ı kesildi değerli arkadaşlarım. Bununla da kalmadılar; soru soran gençleri, gazetecileri, bilim insanlarını gözaltına aldılar. Enkaza yardıma koşan kurumlara zorluklar çıkardılar. “Ya hepimizi tutuklayın, ya hepimizi serbest bırakın” deyince serbest bıraktılar. Haber kanallarına “sorumluluğu hafifletme” talimatı verdiler. Kalemi kırılmış kişiler, isyan eden vatandaşlarımızın önünden mikrofonlarını çektiler.

Daha da acısı, bir de çıkıp vatandaşlara “kader planı” dediler.

Sevgili halkım; onlara göre senin kader planında molozlar var, donarak ölme var. Erdoğan'ın ve şürekâsının kader planında da ise ışıltılı hayat ve saraylar var. Kimse de sormadı Japonya'da bu kader planı Türkiye'den farklı bir şekilde neden çalışıyor?

İnsanlar Molozlar Altındayken Belgesel Tadında Video Servis Etmeye Başladılar

Değerli basın mensupları, sonra ne mi yaptılar? Tüm bu rezaletler yetmedi İletişim Başkanlığını devreye koydular. İletişim Başkanlığı hemen en çok takipli hesapları satın almaya başladı. Kampanya çalışmışlardı. Siyaset üstüleri, reklam kampanyasına başladılar, "Asrın Felaketi" kampanyasını öne sürdüler. Sosyal medya hesapları açıldı, yandaşlara emirler verildi. Bölgede hala arama kurtarma faaliyetlerini koordine edemeyen Erdoğan, kendi iletişiminin koordinasyonuna düşmüştü. Bir video devreye soktular. Korkun. Belgesel sesiyle kendilerini aklamaya başladılar. İnsanlar molozlar altındayken belgesel tadında etkili video servis etmeye başladılar. Allah bunlara akıl fikir versin, gerçekten akıllarını kaybetmişler. Çok para harcamışlardır ama hata üstüne hatalar yaptılar. Hemen videoyu geri çektiler, rezalete son verdiler.

Bu Vitaminsiz Goebbels, Bunları İlk Defa Yapmıyor

Aslında biz bu İletişim Başkanlığını daha önce de izlemiştik. Bu vitaminsiz Goebbels, bunları ilk defa yapmıyordu. "Yeni ekonomi modeli" dediler, işsizlik fırladı. "Enflasyonla topyekûn mücadele" dediler, enflasyon uçtu. "Türkiye yüzyılı" dediler, şimdi asrın felaketini konuşuyorlar. Erdoğan ve emrindeki İletişim Başkanlığı, Erdoğan ne zaman batırırsa halka hemen bir reklam ve kavram servis etmeye başlıyor. Halkımız "devlet nerede" diye haykırırken ortaya koyabilecekleri tek şey koskoca bir yalan makinası. Yaptıkları PR, acizliklerini ve rezaletlerini normalleştirme çabalarıdır.

Bu Ülke İçin Asrın Felaketi Tek Adam Rejimidir, Erdoğan'dır

Sevgili halkım; artık yetti, milletin canına tak etti. "Asrın felaketi" demiş beyefendi. Size asrın felaketi nedir onu ifade edeyim, onu anlatayım sevgili halkım. Bu ülke için asrın felaketi tek adam rejimidir. Açıkça ifade etmek gerekirse Erdoğan'dır. Felaket üstüne felaket yaşadı, hepsinde beceriksizliğiyle bir önceki felaketi aratır oldu. Halkımıza yaşatılan koordinasyonsuzluk ve devletsizlik asrın felaketi, asrın cinayetidir, asrın ihanetidir. Bu asrın iş bilmezliğidir, asrın tedbirsizliğidir, asrın beceriksizliğidir. Saygın kuruluşlar, açıklanandan çok daha fazla insanın hayatını kaybettiği ve 84 milyar dolarlık bir hasar tespitinden söz ediyorlar.

Bir Kişi Bile İstifa Etmedi

Değerli basın mensupları; düşünün vefat edenlerin sayısı 30 bini geçti ama ya Allah rızası için bir kişi bile istifa etmedi. Ya bu nasıl bir sorumluluk anlayışıdır! 30 bini aşkın kişi hayatını kaybeder, bir kişi ve şürekâsı devleti yönetir ama bir tek Allah'ın kulu "ya benim vicdanım var kardeşim, benim sorumluluğum var" deyip istifa etmez! Nasıl bir anlayıştır, nasıl bir koltuk merakıdır bu koltuk merakı, nasıl bir rant anlayışıdır; bu akıl, mantık alacak şey değil değerli arkadaşlarım.

Halkıma Söz Veriyorum; Asla Yakalarını Bırakmayacağım, Tamamının Hesabını Soracağım

Açıkça söylüyorum, rüşvet ve yandaş politikalarının affı maffi olmaz. İnsafsızları, rantçıları, torba yasalarla ödüllendirenler vicdan azabı çekmiyorlar. Size o izinleri kim verdi, size kim gidip bunları denetlemeyin talimatı verdi? O imzaları kim attı kardeşim, bu yıkılan binaların imzalarını kim attı? Hepsi çıkacak ortaya. Halkıma söz veriyorum asla ve asla yakalarını bırakmayacağım ve tamamının hesabını soracağım. Tüyü bitmemiş yetimin hakkının hesabını sormak benim boynumun borcu olacak değerli arkadaşlarım.

Derhal Üniversiteleri Açın, Öğrenciler Yurtlarında Kalsınlar

Değerli basın mensupları, o kadar saçmaladılar ki, akılsız bir sürü işe devam ettiler. Kurtarma çalışmalarındaki becerisizlikleri yetmedi, şimdi de üniversitelerimize ve öğrencilerimizin yurtlarına çökmeye çalışıyorlar. Sadece İstanbul'da 750 bini aşkın konut boş duruyor zaten. Turizm sektörümüzün kapasitesi 1 milyon 600 bin. Gençlerimizin eğitim kalitesini düşürmeye, bu ülkenin geleceğini mahvetmeye sizin ne hakkınız var? Derhal üniversiteleri açın, öğrenciler yurtlarında kalsınlar. Zaten doğru dürüst yurt da yok. Büyükşehirlere geleceklerse halkıma söz veriyorum; büyükşehirlere, bizim belediye başkanlarımızın olduğu büyükşehirlere gelenlerin tamamının yerleşim sorununu çözeceğiz. Akıldışı işler yapıyorlar, bu kadar beceriksizi hayatımda hiç görmedim değerli basın mensupları.

Seçim Savaş Dışında Ertelenemez, Bu Ülkede Seçimler Zamanında Olacak

Bir diğer konu: Seçimleri ertelemeye çalışıyorlar. Rolü belli isimleri öne sürüyorlar, ertelemeyen bahsediyorlar. Halkıma açık ve net söylüyorum, seçimler zamanında olacak. Bir daha ifade edeyim, seçimler zamanında olacak. Hukuk devleti, anayasa, yasalar ve bu yasaların oluşturduğu kurumlar bunu çok iyi bilsinler; bu ülkede seçimler zamanında olacak. Seçim, savaş dışında ertelenemez. O zaman bile, savaş için bile kararı TBMM verir. Anayasa

madde 78 çok açık ortada, tıpkı anayasa 101'inci maddede olduğu gibi. TBMM'de de, YSK'da da afet halinde seçimi erteleme diye bir olay yoktur, böyle bir yetki de yoktur.

YSK, Demokrasiye Darbe Talebinde Bulunmuş Olur

Söylüyorum, aklınızdan bile geçirmeyin. Bunu YSK talep ederse, yani Yüksek Seçim Kurulu bunu talep ederse demokrasiye darbe talebinde bulunmuş olur. Bir daha ifade edeyim, Yüksek Seçim Kurulu böyle bir talebi dillendirirse demokrasiye darbe talebiyle ortaya çıkmış olur. Biz bunu böyle okuyacağız, kendilerine şimdiden buradan ifade edeyim.

Bu Ülke Sana 1 Yıl Değil, 1 Saat Bile Veremez!

Şimdi Erdoğan çıkmış "bana 1 yıl daha verin" mesajıyla ortada geziniyor, "bana 1 yıl daha verin..." Ya Erdoğan; bu ülke sana tam 1 yıl değil, 5 yıl değil, 10 yıl değil, 15 yıl değil, sana tam 20 yıl verdi, artık bu saatten sonra sana 1 yıl değil, 1 saat bile veremez!

Sadece İktidarı Değiştirmek Yetmez, Tek Adam Zihniyetini Değiştireceğiz

Değerli arkadaşlarım, şimdi "iğneyi kendine, çuvaldızı başkasına" meselesine gelelim. Deprem, aslında bu köhnemiş zihniyetin ve bu beceriksiz sistemin de yıkılışı. Ama Türkiye'nin büyük bir değişime ihtiyacı var. Deprem aslında bu köhnemiş zihniyetin ve bu beceriksiz sistemin de aslında bir yıkılışı. Ama Türkiye'nin büyük değişime ihtiyacı olduğunu ifade ettim. Değişmesi gereken bir iktidar ama bu iktidarı biz değiştireceğiz. Halkın oylarıyla bu beceriksiz iktidarı, ülkenin başına felaket gibi çöken bu iktidarı biz değiştireceğiz. O sorun değil. Ama sadece iktidarı değiştirmek yetmez. Değişmesi gereken bir zihniyet var. Zihniyeti değiştireceğiz. Bu zihniyet tek adam zihniyetidir. "Ranttan bana pay düşün, her şey Rabbenâ hep bana" anlayışını kesinlikle bitireceğimiz bir zihniyet değişimine ihtiyacımız var. Hangi yandaşın, hangi ihaleden ne kadar pay koparacağının hesabı mutlaka ama mutlaka sorulmalı ve bu zihniyet mutlaka ama mutlaka değişmeli. Bu zihniyet, değiştireceğimiz zihniyet açgözlülük zihniyeti; değiştireceğiz. Hırsı, kibri, bu zihniyeti temelinden kazıp atacağız. İnanın, bu bir iktidar değişiminin temel taşları olacaktır. İktidarı değiştirmek ama zihniyeti de değiştirmek. Biz her birimiz elimizi taşın altına koyacağız. Şehirlerimizi yeniden inşa edeceğiz. İmar afları asla ve asla talep edilmeyecek. Yalandan, hırsızlıktan ve liyakatsizlikten arınacağız. Bizi biz yapan değerlerimize, ahlakımıza, vicdanımıza kavuşacağız. Kurallara ve bilime uyacağız. Akla ve bilime uyacağız. Daha sonra refah dolu bir Türkiye'yi inşa edeceğiz.

Dürüst Ekipler, Dürüst Ve Ahlaklı Siyaset Türkiye'yi Hızla Toparlar

Değerli basın mensupları; sık sık ifade ederim, bir kez daha ifade edeyim. Milletimizden çalınan 418 milyar doları kuruşu kuruşuna tahsil edeceğiz ve bu milletin cebine koyacağız. Bu parayla her şeyi, Türkiye'yi ayağa kaldıracacağız. Bir de yatırım taahhütleri alıyoruz. Bunun da altını çizeyim, yatırım taahhütleri alıyoruz. Çok sayıda yatırımcı kapıda bekliyor. Sorun? Sorun şu; para var ama dürüst insan yok. Paranın olduğu yere dürüst insanlar da gelir. Dürüst insanın olduğu yere paralar da gelir. Çünkü harcadığımız her kuruşun hesabını millete vermek bizim onurlu bir görevimizdir, şerefli bir görevimizdir. Bu bir zihniyet değişimi, zihniyet dönüşümü demektir. Dürüst ekipler, dürüst siyaset, ahlaklı siyaset bu parayla Türkiye'yi hızla toparlar. Yeter ki, ikinci yüzyılda cumhuriyetimizi akılla, bilgiyle, bilimle, hürriyetle, adaletle, vicdanla baştan kurmaya çalışalım. Bunun için büyük bir değişimi başlatmak zorundayız.

Herkes Tarafını Seçsin, Çünkü Kaybedecek Bir Dakikamız Bile Yok

Sevgili halkım; bu değişimle net bir çizgi çizeceğiz artık, burada anlaşalım. Halkıma bütün yüreğimle sesleniyorum. Vaat ettiğim değişimle yeni bir çizgi çizmek zorundayız. Herkes düşünüp bu bağlamda tercihini yapmak zorundadır. Halkımıza mezar olan çürük rant düzeni bir yana, temiz ve ferah bir yana. Bir avuç çeteyi zenginleştiren sistem bir yana, vatandaşı için çalışan devlet bir yana. Hırsızlık ve bencillik bir yana, birlik ve insanlıktan yana olma bir yana. Herkes tarafını buna göre seçsin. Bir daha ifade ediyorum; herkes tarafını buna göre seçsin, çünkü kaybedecek bir dakikamız bile yok.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

• **Türkiye'nin nüfusu:** Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Türkiye'nin 2022 yılı sonundaki nüfusu 85 milyon 279 bin 553 kişi oldu. Covid19 salgınının en fazla can aldığı ve Türkiye'deki yabancı nüfusun da 200 bine yakın azaldığı 2020 yılında binde 5,5'e kadar düşen ancak 2021 yılında yeniden binde 12,7 olan nüfus artış hızı 2022 yılında binde 7,1 olarak gerçekleşti.

• **İşsizlik oranı:** Resmi işsizlik oranı geçen yıl aralık ayında bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 10,3'e yükseldi. Salgın önlemlerinin uygulandığı 2020 yılında yüzde 14,2'ye kadar yükselen aylık işsizlik oranı, Ağustos

2022'de yüzde 9,8'e kadar inmişti. İzleyen aylarda ise yeniden çift haneli oranlara çıkarak, Eylül'de yüzde 10,1, Ekim ve Kasım aylarında yüzde 10,2 olmuştu. İşsizler (3 milyon 576 bin kişi), eksik istihdamdakiler (1 milyon 613 bin kişi) ve umutsuzların (2 milyon 930 bin kişi) toplamından oluşan geniş anlamda işsiz sayısı ise 7 milyon 891 bin kişiyi buluyor

- Ocakta 184 bin 951 kişi işinden çıkarıldığı için işsizlik ödeneği almak üzere İş-Kur'a başvurdu. İşsizlik ödeneği başvurularında geçen yıl ocak ayına göre 19 bin 706 kişilik artış yaşandı

- **Sanayi üretimi** geçen yıl kasım ayından sonra aralık ayında da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 oranında azaldı. Üretim kasım da yıllık olarak yüzde 1,1 oranında azalmıştı. 2022 yılının tümünde ise üretim 2021 yılının tümüne göre yüzde 5,68 oranında artış kaydetti.

- **Merkez Bankasının, brüt rezervi**, 27 Ocak – 3 Şubat haftasında 2,5 milyar dolar artarak 129,6 milyar dolara çıkarken, eksi durumdaki net rezervi ise 1,5 milyar dolar iyileşerek -44,3 milyar dolar oldu.

- Son aylarda aralıksız bir büyüme eğilimi sergileyen **vatandaşların bireysel kredi ve kredi kartı borçları**, 27 Ocak 3 Şubat haftasında 25,4 milyar lira daha artarak 1 trilyon 669 milyar liraya yükseldi. Vatandaşların banka borçlarında son bir ayda 100 milyar liraya yakın artış yaşandı.

- **İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı** ise geçen yılın aynı gününe göre 180 bin adet artarak 10 Şubat 2023 itibarıyla 23 milyon 268 bine çıktı.

- Yaşanan ekonomik krizin, girdi maliyetlerini önemli ölçüde artırdığı, buna karşılık üreticilerin süt fiyatlarının sınırlandırıldığı, 2022 yılında **hayvancılık sektörü** büyük bir darbe aldı. Sektör temsilcileri maliyetlerdeki artış yüzünden özellikle süt ineklerinin kesime gönderildiğini belirtiyorlardı. 2022 yılında büyükbaş hayvan sayısı 1 milyon küçükbaş sayısı da 1,3 milyon azaldı.

TÜRKİYE'NİN NÜFUS ARTIŞ HIZI BİNDE 7,1'E KADAR DÜŞTÜ

- Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Türkiye'nin 2022 yılı sonundaki nüfusu 85 milyon 279 bin 553 kişi oldu. Covid19 salgınının en fazla can aldığı ve Türkiye'deki yabancı nüfusun da 200 bine yakın azaldığı 2020 yılında binde 5,5'e kadar düşen ancak 2021 yılında yeniden binde 12,7 olan nüfus artış hızı 2022 yılında binde 7,1 olarak gerçekleşti.

- Türkiye nüfusu 2022 yılında 598 bin 830 bin kişi arttı. Bu artışın 31 bin 800'ü yabancı nüfustan kaynaklandı.

- **TÜİK ölüm ve yurt dışı göç istatistiklerini**, Covid19 salgını sırasında yaşanan gerçek ölüm sayıları anlaşılmasını diye 2020 yılından bu yana sakladığı için nüfus artış hızında yaşanan bu azalışın ne kadarının ölümlerden ne kadarının yurt dışına gözlerden he kadarının da doğurganlık oranındaki azalmadan kaynaklandığı bilinmiyor.

- 85 milyon 279 bin 553 kişi olarak açıklanan nüfusa yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşları dahil bulunmuyor. Sayıları 1 milyon 823 bin 836 olarak açıklanan yabancı uyruklular ise bu sayının içerisinde yer alıyor. Ancak, İçişleri Bakanlığının 2022 yılı sonu itibarıyla sayılarını 3 milyon 535 bin 898 olarak açıkladığı geçici koruma kapsamındaki

İŞSİZLİK 2023 YILINA ARTIŞ TRENDİYLE GİRDİ

- Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılarak yapılan hesaplamalara göre, salgın sırasında yaşanan istihdam kayıplarının telafi edilmesi nedeniyle istihdamın arttığı ve işsizliğin nispeten azaldığı 2022 yılının son aylarında yeni bir işsizlik artış trendi oluştu.

- Resmi işsizlik oranı geçen yıl aralık ayında bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 10,3'e yükseldi. Salgın önlemlerinin uygulandığı 2020 yılında yüzde 14,2'ye kadar yükselen aylık işsizlik oranı, Ağustos 2022'de yüzde 9,8'e kadar inmişti. İzleyen aylarda ise yeniden çift haneli oranlara çıkarak, Eylül'de yüzde 10,1, Ekim ve Kasım aylarında yüzde 10,2 olmuştu.

- İstihdamda kabul edilen çok kısa süreli çalıştığı için daha uzun süreli çalışmak için iş arayanlarla (zamana bağlı eksik istihdam), iş bulma umudu olmadığı için iş aramayan bu nedenle de işsiz kabul edilmeyen ancak iş bulsa hemen çalışabilecek durumda olanların da dahil edilmesiyle hesaplanan geniş anlamda işsizlik oranı ise aralıkta yüzde 0,6 puan artarak yüzde 21,8'e kadar yükseldi.

- İşsizler (3 milyon 576 bin kişi), eksik istihdamdakiler (1 milyon 613 bin kişi) ve umutsuzların (2 milyon 930 bin kişi) toplamından oluşan geniş anlamda işsiz sayısı ise 7 milyon 891 bin kişiyi buluyor.

- Bu arada, kendi mesleği dışında bir işte çalışan bu nedenle de yeni bir iş arayanların sayısını TÜİK artık açıklamıyor. Dolayısıyla da gerçek işsizliğin boyutu tam olarak ölçülemiyor.

OCAKTA EN AZ 185 BİN KİŞİ İŞİNDEN ÇIKARILDI

- Ocakta 184 bin 951 kişi işinden çıkarıldığı için işsizlik ödeneği almak üzere İş-Kur'a başvurdu. İşsizlik ödeneği başvurularında geçen yıl ocak ayına göre 19 bin 706 kişilik artış yaşandı.
- İş-Kur, başvurulardan 99 bin 950 binine işsizlik ödeneği bağladı.
- Ocakta daha önceden işsizlik ödeneği alanlarla birlikte 460 bin 945 kişiye işsizlik ödeneği verildi.
- İş-Kur'a kayıtlı işsiz sayısı ise ocakta geçen yılın aynı ayına göre 159 bin, bir önceki aya göre ise 28 bin kişi azalarak 3 milyon 26 bin kişiye geriledi.

SANAYİ ÜRETİMİ ARALIKTA DA AZALDI

- Sanayi üretimi geçen yıl kasım ayından sonra aralık ayında da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 oranında azaldı. Üretim kasımda da yıllık olarak yüzde 1,1 oranında azalmıştı.
- Madencilik sektörünün üretimi Aralıkta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,1 oranında azalırken, imalat sanayi üretiminde yüzde 0,45 oranında artış elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretiminde ise yüzde 8,49 oranında düşüş yaşandı.
- 2022 yılının tümünde ise üretim 2021 yılının tümüne göre yüzde 5,68 oranında artış kaydetti. Geçen yıl madencilik sektörünün üretiminde yüzde 3,96, elektrik gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretiminde yüzde 1,67 azalma, imalat sanayi üretiminde ise yüzde 6,83 oranında artış kaydedildi.
- Enerji üretiminin azaldığı 2022 yılında özellikle imalat sanayi üretiminde yüzde 6,83 gibi oldukça önemli bir artış yaşanmış olması ilginç bir sonuç oluşturuyor. Zira Türk sanayisinin daha az enerji kullanarak daha yüksek bir üretim seviyesine ulaşmış olmasının altında ne tür bir teknolojik değişikliğin yattığı bilinmiyor.

MERKEZ BANKASI REZERVİ

- **Merkez Bankasının, brüt rezervi, 27 Ocak – 3 Şubat haftasında 2,5 milyar dolar artarak 129,6 milyar dolara çıkarken, eksi durumdaki net rezervi ise 1,5 milyar dolar iyileşerek -44,3 milyar dolar oldu.**
- Tamamı yükümlülüklerden oluşan brüt rezervin 77,9 milyar doları döviz, 51,7 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor. Son hafta döviz varlıklarında 1,7 milyar dolarlık, altın varlıklarında ise 763 milyon dolarlık artış oldu.
- Merkez Bankasının, swap borçları da dahil toplam döviz-altın borçları 189,4 milyar dolara yükseldi. Bu borcun 118 milyar doları bilanço içi (bankalara, Hazineye, diğer ülkelere v.b) olan borçlardan oluşuyor. Bilançoda gözükmeyen Türkiye'deki bankalara ve bazı ülkelerin merkez bankalarına olan swap borçları ise 71,4 milyar dolar düzeyinde bulunuyor.
- Kamunun, Merkez Bankasındaki döviz mevduatı, Merkez Bankasının yükümlülüğü sayılmadığında swap borcu hariç net rezervi geçen hafta 1,3 milyar dolar artarak 27,1 milyar dolara yükseldi. Swap borcu yükümlülükler dâhil edildiğinde ise net rezerv 1,5 milyar dolar artarak -45,8 milyardan -44,3 milyar dolara yükseldi.
- Swap borçlarının, diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının satıp sonra kiraladığı **(sat-kirala)** borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 3 Şubat itibarıyla yüzde 55,1 olarak hesaplandı.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ

Mevduat

- Bankalardaki mevduat, 27 Ocak – 3 Şubat haftasında bir önceki hataya göre 6 milyar lira artarak 9,20 trilyon lira oldu.
- Döviz mevduatları 463 milyon dolar azalarak 222,8 milyar dolara indi. Aynı haftada, TL mevduatlarında ise 12,5 milyar liralık artış yaşandı.
- Aynı haftada gerçek kişilerin, döviz mevduatında 1,2 milyar dolarlık azalma, TL mevduatlarında da 91 milyar liralık artış yaşandı.

- Dövizden dönenler için faiz üst sınırının kaldırılması ve ihracatçılar için yüzde daha yüksek bir kur uygulanmaya başlanmasının etkisiyle kur korumalı mevduatlar 50,9 milyar lira artarak 1 trilyon 455 milyar lira oldu.

- **dolarizasyon:** Sadece döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 45,5 olarak hesaplandı.

- **Dolarizasyon** oranı **gerçek kişilere** ait (tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 48,9'a indi.

- Döviz endeksli olması nedeniyle, kur korumalı mevduatlar da döviz mevduatlarına dâhil edilerek hesaplanan **gerçek dolarizasyon** oranı ise yüzde 61,3 oldu.

Krediler

- Kredi stoku ise 75,3 milyar lira genişleyerek 7,9 trilyon liraya yükseldi. TL kredilerin 76 milyar lira arttığı haftada, döviz kredilerinin TL karşılığında 614 milyon liralık dolar cinsinden ise 99 milyon dolarlık azalış oldu. Döviz kredileri 133,7 milyar dolara indi.

- **Batık krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise 162 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

VATANDAŞIN BORÇLARI TIRMANIYOR

- Son aylarda aralıksız bir büyüme eğilimi sergileyen vatandaşların bireysel kredi ve kredi kartı borçları, 27 Ocak 3 Şubat haftasında 25,4 milyar lira daha artarak 1 trilyon 669 milyar liraya yükseldi. Vatandaşların banka borçlarında son bir ayda 100 milyar liraya yakın artış yaşandı.

- Vatandaşların borcunun 1 trilyon 169 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinin, 499 milyar lirası da kredi kartı borç bakiyelerinden kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 13 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 12,4 milyar liralık artış kaydedildi.

- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen ve henüz varlık yönetim şirketlerine devretmedikleri takipteki borçları ise 31,3 milyar lira oldu. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.

- **Vatandaşların bankalar ve finansal şirketlerden ayrı olarak TOKİ'ye taksitli konut alımları nedeniyle 28 milyar lira, varlık yönetim şirketlerine de 36 milyar lira borcu bulunuyor.**

FAİZ ORANLARI

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- Bankaların, 27 Ocak 3 Şubat 2023 günleri arasında açılan **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı yüzde 18,33'ten yüzde 18,96'ya yükseldi.

- Söz konusu hafta kullanılan tüketici kredilerinin (ihtiyaç + taşıt + konut) ortalama faizi önceki haftaya göre 0,14 puan azalarak yüzde 28,45'e geriledi.

- Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini ortalama yüzde 29,84, taşıt kredisini yüzde 25, konut kredisini ise yüzde 20,36 yıllık faiz oranıyla kullandı.

- TL cinsinden ticari kredi faizi 1,26 puan azalarak yüzde 13,30'a geriledi. Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 8,78, Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 7,30 oldu.

Merkez Bankası Faizi

- *Merkez Bankası, bankaları geçen hafta da yüzde 9 faiz oranıyla fonladı.*

Risk Primi (CDS)

- Hazinesin iki yıl vadeli TL cinsinden iç borçlanma kağıdının faizi geçen hafta yüzde 7,71'e yükselirken, 5 yıl vadelinin faizi yüzde 10,80'e, on yıl vadelinin faizi de yüzde 7,61'i indi.

- Türkiye'nin, CDS'i (risk primi) ise **bir önceki haftaya göre** yüzde 1,84 oranında artarak 528,64'ten 538,39'a çıktı. Dünyada artan risk iştahına rağmen Türkiye, Rusya ve Mısır'dan sonra en yüksek risk primine sahip ülke olma konumunu sürdürüyor.

- Hazinesin 5 yıl vadeli dış borçlanma tahvillerinin piyasa faizi yüzde 9,31'e kadar çıktı.

DÖVİZ KURU-ALTIN-BORASA

- Merkez Bankasının açıkladığı döviz kurlarına göre geçen hafta dolar kuru bir önceki hafta sonuna göre yüzde 0,09 oranında artarken, Euro kurunda yüzde 1,71 oranında düşüş yaşandı. Kurlar 10 Şubat itibarıyla sırasıyla 18,81 TL ve 20,17 TL oldu.
- 2022 yılında 16,56 TL olan ortalama dolar kuru ise 1 Ocak - 10 Şubat itibarıyla 18,77 TL olarak gerçekleşti.
- Gecen hafta gram altın fiyatı bir önceki haftaya göre yüzde 0,04 oranında azalarak 1.128,01 lira oldu.
- Pazartesi ve Salı günü işlem yapılan, kapatıldığı Çarşamba günü yapılan işlemler ise iptal edilen Borsa endeksi ise (BİST100) geçen hafta yüzde 9,85 oranında düştü.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 23,3 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre 1 Ocak -10 Şubat 2023 günleri arasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden toplam 1 milyon 51 bin yeni dosya geldi. Gelen dosya sayısı 2022 yılının aynı haftalarına göre 221 bin adet azaldı. Aynı dönemde 1milyon 12 bin dosya da sonuçlandırıldı. Sonuçlanan dosya sayısı da bir önceki yıla göre 258 bin adet artış gösterdi.
- Yeni gelen dosya sayısı 2022 yılının aynı dönemine göre yüzde 17,4 oranında azaldı.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise geçen yılın aynı gününe göre 180 bin adet artarak 10 Şubat 2023 itibarıyla 23 milyon 268 bine çıktı.

KRİZ HAYVANCILIĞI VURDU: BÜYÜK VE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI AZALDI

- Yaşanan ekonomik krizin, girdi maliyetlerini önemli ölçüde artırdığı, buna karşılık üreticilerin süt fiyatlarının sınırlandırıldığı, 2022 yılında hayvancılık sektörü büyük bir darbe aldı. Sektör temsilcileri maliyetlerdeki artış yüzünden özellikle süt ineklerinin kesime gönderildiğini belirtiyorlardı.
- 2022 yılında sığır sayısı 1 milyona yakın azalarak 16 milyon 852 bine kadar gerilerken, koyun sayısı 500 bine yakın azalarak 44 milyon 688 bine, keçi sayısı 763 bin adet azalarak 11 milyon 578 bine kadar düştü.
- Toplam büyükbaş hayvan (sığır ve manda) sayısının yüzde 5,6 oranında azalarak 17 milyon 24 bine gerilediği 2022 yılında, küçükbaş (koyun ve keçi) hayvan sayısı da yüzde 2,2 oranında azalarak 56 milyon 266 bine geriledi.

SANAYİ ÜRETİMİNDE DÜŞÜŞ, İŞSİZLİKTE ARTIŞ SÜRÜYOR.

Sanayi üretiminde düşüş, işsizlikte artış sürüyor. Üretimdeki düşüşün, istihdamda daralmaya yol açması, işsizliği tırmandırması kaçınılmaz bir gelişmeydi. TÜİK'in açıkladığı Aralık 2022 ayına veriler, deprem felaketinden kaynaklı etkilerin yansımalarıyla üretim ve işsizlikteki tablonun çok daha vahim bir hale gelebileceğini gösteriyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) peş peşe açıkladığı Aralık 2022 Sanayi Üretimi ile istihdam ve işsizlik verileri her iki alanda kötüleşmenin devam ettiğini gösterirken, 10 ilde yaşanan deprem felaketinden kaynaklı etkilerin yansımalarıyla tablonun daha da kötüleşmesi kaçınılmaz görünüyor.

TÜİK'in aynı gün açıkladığı her iki göstergede, ekonomik yavaşlamanın hızlandığını, kasımda başlayan daralma sürecinin devam ettiğini, şimdi buna eklenen depremin etkisiyle, tüm alanlarda daha ağır bir ekonomik hasara hazırlıklı olmak gerektiğini gösteriyor.

Resmi verilerle işsizlik oranı, 2022 aralık ayında bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 10,3 olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde 15-24 yaş grubunu kapsayan genç işsizlik oranı da bir önceki aya göre 1 puan artışla yüzde 18,9 olurken, TÜİK'in 'Atıl işgücü' olarak nitelendirdiği geniş tanımlı işsizlik ise 0,6 puanlık artışla yüzde 21,4'e yükseldi.

TÜİK verilerine göre, 15 ve üstü yaşta işsiz sayısı 2022 aralık ayında bir önceki aya göre 62 bin kişi artarak 3 milyon 633 bin kişi oldu. İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 8,2, kadınlarda yüzde 14,4 olarak belirlendi.

✓ İşsizliğin artışa yönelmesi endişeleri artırıcı bir gelişme.

Kasım ayında düşüş gösteren sanayi üretiminin işsizlikte artışa neden olacağı öngörülüyordu. Açıklanan aralık ayı sanayi üretimi verileri bu öngörüü doğrularken, aralık ayında sanayi üretimi aylık yüzde 1,2 artmasına karşılık yıllık bazda yüzde 0,2 geriledi.

✓ Sanayi üretimi, COVID 19 salgınından bu yana 29 ay sonra ilk kez kasımda azalarak aylık yüzde 1,1, yıllık yüzde 1,3 düşüş göstermişti.

Sanayinin alt sektörlerinde de üretim düşüşü verilere yansdı. Aralık ayında madencilik ve taş ocaklığı sektör endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,1, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 8,5 azaldı.

Deprem bölgesinde yer alan Adana, Gaziantep, Kahramanmaraş, Hatay gibi iller başta tekstil, gıda, kimya, deri, metalurji, çelik eşya vb. olmak üzere sanayi üretimine ve özellikle imalat sanayiine ciddi katkı sağlıyordu. Sanayi üretimindeki düşüşün ocak ayı verilerinde de devam etmesi yüksek ihtimal. Asıl gerileme, deprem felaketinin yaşandığı 6 Şubat'tan itibaren gözlenecek. Şubatta üretim düşüşü daha da belirginleşecek. Buna paralel olarak felakete uğrayan illerdeki sanayi tesislerinin üretiminin durmasından dolayı, istihdamda azalma ve işsizlikte artışın sert yükselişler göstermesi kaçınılmaz olacaktır.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, depremden kaynaklı ilk ekonomik kayıp tahminini 4 milyar dolar olarak açıkladı. **Ancak ortaya çıkan felaketin boyutları, bu kayıp tutarı tahmininin fazlasıyla aşılacağını gösteriyor!**

88 MİLYAR TL'YE ULAŞAN DEPREM VERGİLERİYLE 1,3 MİLYON DEPREME DAYANIKLI KONUT ÜRETİLEBİLDİ

1999 depreminde getirilen geçici deprem vergisini kalıcı hale getirerek bütçeye aktaran ve duble yol yapımında kullanan iktidarın bu duyarsızlığıyla 20 yılda depreme karşı bir şey yapmadığı son felakete anlaşıldı. Oysa 88 milyara ulaşan bu parayla 20 yılda 1,3 milyon depreme dayanıklı konut üretmek mümkündür. Siyasi iktidarların istismarına son verecek şekilde özerk ve şeffaf yönetime sahip Deprem Fonu'nun yasayla kurulması ve kaynakların buraya aktarılmasının hayati önemi, bu felaketin dayattığı acı bir derstir!

1999 Marmara Depremi sonrası gelir, kurumlar, emlak vergisi mükelleflerine bir defalık ek vergiler yanında, kamuoyunda 'Deprem Vergisi' olarak bilinen Özel İletişim Vergisi (ÖİV) 31 Aralık 2000 tarihine kadar bir yıl süreyle geçici olarak uygulamaya konuldu. Ağır deprem harcamaları nedeniyle önce 31 Aralık 2002'ye, daha sonra 31 Aralık 2003'e kadar uzatıldı. AKP iktidarı Temmuz 2004'te çıkarttığı yasayla bu geçici vergiyi Gider Vergileri Yasası'na ekleyerek sürekli ve kalıcı hale getirip, bütçe gelirleri arasına kattı. Geçici olarak yürürlüğe konulduğu 1999'dan bu yana 24 yıldır sabit ve GSM telefonlar, dijital ve kablolu TV yayınları, internet hizmet faturalarından yüzde 10 ÖİV alınıyor. Deprem önlemlerine tahsisi gereken bu vergiden 2022 sonuna kadar 88 milyar 240 milyon TL tahsilat yapıldı. Sadece 2022'deki ÖİV, 9,3 milyar TL ile en yüksek tutara ulaştı. Güncel kurlarla yıllık bazda hesaplandığında 35 milyar doları aşan bir kaynak elde edildi. Dönemin Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bu paranın nereye harcandığı sorusuna, 'duble yol yaptı' yanıtını verdi. TMMOB'nin hesaplamasına göre, 2002-2022 arasında toplanan bu parayla TOKİ birim fiyatlarıyla 96 metrekairelik 1,3 milyon, 120 metrekairelik 1,1 milyon adet depreme dayanıklı konut üretmek olanaklıydı.

Vergi mevzuatı uyarınca bir alana tahsisli vergi olamayacağı gerekçesiyle bütçe gelir havuzuna aktarılan ÖİV gelirlerinin sadece deprem için, hazırlık, önleme, altyapı, imar, inşa, dönüşüm vb. amaçlarla kullanılabilmesinin sağlanması ancak yapılacak bir yasa düzenlemesiyle kurulacak bir **deprem fonuna** tahsis edilmesiyle olanaklı hale gelecektir.

Aynı dönemde Mart 2002'de kurulan İşsizlik Sigortası Fonu'nun (İSF) işçi, işveren, devlet katkısıyla oluşan kaynakları ekonomik kriz, COVID-19 salgını vb. dönemlerde 20 yıldır önemli bir işlev üstlendi. İSF'nin varlığı ocak sonunda 125 milyar TL'ye ulaştı. Deprem için de TBMM denetimine açık özerk ve şeffaf bir yönetim yapısıyla oluşturulacak Deprem Fonu bu olanağı sağlayabilir. Fonun kaynakları nemalandırılarak ülkenin, deprem riski altındaki illerin afete hazırlanmasında kullanılabilir. Depreme dayanıklı kendi konut yapmak isteyenlere, konut kooperatiflerine uygun koşullu, uzun vadeli kaynak sağlanabilir. Ayrıca deprem bölgesindeki belediyelere fondan kaynak tahsis edilebilecek, kentsel dönüşüm başta olmak üzere deprem hazırlıklarını yürütürken kaynak sıkıntısı çözülecektir. ÖİV'den bütçeye akan, 24 yıldır farklı amaçlara harcanan 88 milyar TL'lik kaynak fona aktarılmalıdır. Halen ÖİV adıyla GSM, internet, kablo TV, dijital platform vb. şirketlerin fatura tahsilatlarındaki yüzde 10 ÖİV, Deprem Fonu Katkısı (DFK) adıyla her ay fona yatırılmalıdır.

Çıkartılacak yasayla, yurt içi ve dışından gelen aynı-nakdi yardımlar, bağışlar, fona katılmalı, harcamalar şeffaf şekilde, proje bazlı tahsis edilmelidir. İktidarın İSF'de yaptığı gibi fondan hazineye borç verilmesi, kamu

bankalarına sermaye aktarılması vb. yollar kapatılmalıdır. **Bu fon, yaşanacak olası afetlerde kaynak sorununun hızla aşılmasına olanak sağlayacaktır.**

DEPREMİN SARSTIĞI İLLERİN ÜLKE EKONOMİSİNDE YARATACAĞI HASAR

Depremın sarstığı illerin ülke ekonomisinde yaratacağı hasarın kısa sürede telafisi zor görünüyor. Ülke nüfusunun yaklaşık yüzde 16'sının yaşadığı bu illerin başta sanayi, tarım, ihracat, lojistik, vergi mükellefi, işletme sayısı ve istihdamda ciddi payları söz konusu. Deprem yardımları ve hızla başlanacağı açıklanan altyapı-inşaat çalışmalarlarıyla bir ivme söz konusu olsa da ülke ekonomisinin büyümesi kesintiye uğrayacaktır!

Deprem felaketinin en çok etkilediği Afet Bölgesi ve OHAL kapsamındaki 10 ilin (Kahramanmaraş-Gaziantep-Hatay-Osmaniye-Adana-Şanlıurfa-Kilis-Malatya-Adıyaman-Diyarbakır) Türkiye ekonomisinin geneli açısından önemi büyük. Bölgenin önde gelen sanayi kenti Gaziantep, tekstil ve konfeksiyonda büyük atılım yapan Kahramanmaraş, ihracatın ve TIR taşımacılığının ana kapılarından Hatay, tarımsal endüstrinin merkezlerinden Adana, girişimciliğin hız kazandığı Malatya gibi illerimizin ekonomilerinin durması kayıplara neden olacaktır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve diğer ilgili kurumların resmi verilerine bakıldığında Türkiye Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'nın (GSYİH), milli gelirin yüzde 10 dolayındaki kısmının bu illerden geldiği görülüyor. Türkiye nüfusunun yüzde 15,7'sinin yaşadığı bu 10 ilin ekonomisinde tarım öncelikli olmakla birlikte imalat sanayii, deri, enerji, gıda sanayii, inşaat, hazır giyim vb. sektörlerde faaliyet gösteren özel sektör işletmeleri ve ihracata katkı açısından da önemli yere sahipler.

✓ 2022 yılında 254 milyar dolar olan ihracatın yüzde 8,5'ü, 21 milyar 590 milyon dolarlık kısmı bu 10 ilden gerçekleşti.

✓ Şanlıurfa-Harran, Adana-Çukurova başta olmak üzere ülkemizin en verimli tarım arazilerinin önemlilerini kapsayan bu bölgenin toplam tarımsal üretimdeki payları yüzde 14,5 düzeyinde.

✓ Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) 2022 sonu itibarıyla 25,3 milyon kişi olan aktif sigortalı sayısının yüzde 12'si (3 milyon 30 bin kişi) bu 10 ildeki işyerlerinde, işletmelerde istihdam ediliyordu.

✓ Türkiye'deki otomobillerin yüzde 10,2'si, diğer motorlu kara taşıtlarının yüzde 11,9'u bu illerde trafiğe kayıtlı şekilde faaliyet gösteriyor.

✓ 2022 sonu itibarıyla 9 trilyon 155 milyar 540 milyon 207 bin liraya ulaşan bankalardaki toplam mevduatın yüzde 6'sı (540 milyar TL) bölgedeki tasarruf sahipleri ve şirketlere ait.

Sadece üstteki birkaç ekonomik veri ve makro gösterge bile deprem felaketinin sarstığı, bazıları enkaza dönüşen bu illerin Türkiye ekonomisi açısından öneminin yadsınamayacağını apaçık ortaya koyuyor.

6 Şubat'tan bu yana toplam elektrik tüketiminin günlük yüzde 11 düşüş göstermesi, bu illerde sanayinin ve milyonlarca insanın günlük olağan yaşamının durmasının yarattığı en somut gösterge. Depremde ağır hasar gören altyapı, ulaşım, elektrik, doğalgaz, içme ve sulama suyu şebekesinin onarımı, yenilenmesi, büyük zaman alacak. İllerde yaşayan yaklaşık 14 milyon nüfusun barınma sorununu, olağanüstü hızlı bir planlama ve eyleme geçişi gerektiriyor. **Öngörüm; deprem felaketinin Türkiye'nin 2023 büyüme hızını en az yüzde1,5-2 oranında aşağı çekeceği, pek çok sektörde ve alanda kayıplara yol açacağı, yönündedir.**

CARİ AÇIK 9 YILIN ZİRVESİNDE

2022'de Türkiye ekonomisi 48,8 milyar dolarla 2013 yılından bu yana en yüksek cari açığı verdi. Net hata noksan kaleminde ise tarihi giriş yaşandı. Merkez Bankası verilerine göre, net hata noksan girişi 2022'de 24,2 milyar dolarla rekor kırdı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan ödemeler dengesi verilerine göre, Aralık 2022'de cari işlemler hesabı 5 milyar 910 milyon dolar açık verdi. Bunun sonucunda, 2022'de cari işlemler açığı 48 milyar 769 milyon dolar oldu.

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı aralıkta 3 milyar 525 milyon dolar, ocak-aralık döneminde ise 50 milyar 793 milyon dolar fazla verdi.

Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı aralıkta 8 milyar 89 milyon dolar oldu. Bu dönemde, hizmetler dengesi kaynaklı girişler 2 milyar 498 milyon dolar, seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler de 1 milyar 468 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Birincil gelir dengesi kalemi aralıkta 533 milyon dolar net çıkış, ikincil gelir dengesi kalemi ise 214 milyon dolar net giriş kaydetti.

Net Hata Noksan Rekorda

Veriler, net hata noksan girişinin aralık ayında da devam ettiğini gösterdi. Buna göre aralıkta net hata noksan girişi 428 milyon dolar oldu. 2022 yılının tamamında ise 24,2 milyar dolarlık net hata noksan girişi yaşandı.

Bu rakam Cumhuriyet tarihinin en yüksek net hata noksanı oldu. 2022'den önce en yüksek net hata noksan girişi 21,3 milyar dolarla 2018 yılında yaşanmıştı.

TCMB verileriyle birlikte yıl sonu güncellemelerini de yayımladı. Net hata ve noksan kalemi, 2018 yılında 235 milyon dolar, 2019 yılında 98 milyon dolar, 2020 yılında 58 milyon dolar, 2021 yılında 194 milyon dolar ve 2022 yılının Ocak-Kasım dönemi için 1,4 milyar dolar güncellendi.

AA Finans'ın anketine katılan ekonomistler, cari işlemler hesabının Aralık 2022'de 5 milyar dolar açık vermesini bekliyordu. Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin beklentisi ise aralık ayında cari açığın 5,45 milyar dolar olması yönündeydi.

Ekonomistlerin 2022 için toplam cari işlemler açığı beklentisi 46 milyar 650 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmişti.

Net hata noksan: Net hata noksan, ödemeler dengesinde kaynağı belirlenemeyen döviz giriş ve çıkışlarının yazıldığı kalem anlamına geliyor. Kaynağı belirsiz para olarak da adlandırılan net hata noksan, ödemeler dengesi tablosunu "dengeleştirme işlevini" yerine getiriyor.

MÜTEAHHİTLERE MİLYARLAR AKTI

Hazine verilerine göre yeni yılın ilk ayında müteahhitlere 2.3 milyar TL aktarıldı. Kamu kurumlarının bina kiralari için 6 milyar 355 milyon TL harcayan Saray yönetimi, örtülü ödenekten ise 188 milyon TL'lik harcamaya imza attı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı Muhasebat Genel Müdürlüğü, Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri'ni açıkladı. Buna göre, müteahhitlere milyarlar aktarılırken örtülü ödenek harcaması da bir ayda 200 milyon TL'ye yaklaştı.

Hazine'nin verilerine göre, iktidarın sadece Ocak ayında faiz için kasadan çıkardığı tutar, 21 milyar 359 milyon TL oldu. Bu tutarın 13,5 milyar TL'si iç borç faiz giderinden oluştu. Dış borç faiz gideri ise 6 milyar TL'ye dayandı. Ocak ayında 1,5 milyar TL'lik de TL cinsinden bonoların faiz gideri oldu. Döviz Endeksli ve Döviz Cinsinden Tahvillerin Faiz Giderleri ise 1,4 milyar TL olarak kayıtlara geçti.

Savunma 1 Milyar TL'yi Aştı

İktidarın bir diğer tartışmalı harcaması, Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Mal, Malzeme ve Hizmet Alımları oldu. AKP, geçen ay 1 milyar 70 milyon TL'yi güvenlik harcamalarına aktardı. Bu tutar, mühimmat ve teçhizat alımı ile onarımına harcandı.

Kiralara 6.6 Milyar TL

İsraf harcamalar arasında gösterilen kiralama işlemlerine de milyarlar aktarıldı. Çok sayıda binayı elden çıkararak kamu kurumlarını kiralık binalara hapseden iktidar partisinin bu hamlesinin sonucunda sadece Ocak ayında 6 milyar 355 milyon TL harcandı. 269 milyon 524 bin TL'yi ise kara taşıtı, hava taşıtı, malzeme gibi kiralama işlemleri için harcayan iktidar, bir ayda tüm kiralalar için 6 milyar 624 milyon TL'yi Hazine kasasından çıkardı.

Müteahhitleri Unutmadı

AKP döneminde korunup kollanan ve yaptıkları çoğu işler için "garanti ödemeler"e kavuşan müteahhitler, Ocak ayının kazananları arasında yer aldı. Bir ayda müteahhitler için yapılan harcamaların toplam karşılığı 2.3 milyar TL oldu.

Örtülüye Doymuyorlar

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan döneminde tarihi rekorlar kıran ve halk arasında örtülü ödenek olarak da adlandırılan Gizli Hizmet Giderleri, yeni yılda da hız kesmedi. Hazine'ye göre sadece Cumhurbaşkanı tarafından harcanabilen ve hesabı sorulamayan kalemden Ocak ayında 188 milyon 584 bin TL harcandı. Kamu

kurum ve kuruluşları ile hane halklarına borç verme adı altında Hazine'den aktarılan tutar da 5 milyar 102 milyon TL oldu.

ÖZEL İLETİŞİM VERGİSİ'NİN İZİ SÜRÜLEMİYOR

Özel İletişim Vergisi, bilinen adıyla "deprem vergisi" 1999'da yaşamımıza girdi. 23 yılda 37 milyar dolar vergi toplandı. 10 ili etkileyen depremler sonrası, "Bu para nerede" sorusu gündeme geldi. Uzmanlara göre vergiler genel bütçeye eklendi. Geçiş garantilerine, makam araçlarına, şatafata harlandı.

Enkaz altında 35 binden fazla yurttaşın can verdiği depremin ardından iktidarın yönetim krizinin etkileri sürerken 1999 depreminde uygulamaya konulan ve kalıcı hale getirilen 'Özel İletişim Vergisi (Deprem Vergisi) nerede?' sorusu sorulmaya devam ediliyor.

Uzmanlar, bütçe kanunun yapısından ötürü toplanan verginin tek bir yere ayrılmadığını belirtirken, özel bir madde ya da fon modeli ile sorunun çözülebileceğini söyledi.

Deprem için alınan Özel İletişim Vergisinin 1999-2022 yılları arasındaki toplamının, devlet tahvili alınarak yıllık ortalama yüzde 12 oranında değerlendirilmesi durumunda bugünkü değerinin 160 milyar TL (Dolar bazında 37 milyar) olduğunu söyleyen Prof. Dr. Duran Bülbül, bu tutarın 2022 bütçesinin yüzde 15'ine denk geldiğine dikkat çekti.

Kanunun isminde "Depremin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla" ibaresi bulunduğu dikkat çeken Bülbül, "Ancak kanun metninde böyle bir amaca değinilmemiştir" dedi.

Bütçe Sistemi Sorunu

Mevcut durumda bu tutar genel bütçeye gelir kaydedilmiş ve devletin genel harcamaları için kullanıldığını söyleyen Bülbül, toplanan verginin bir kısmının ihale garantilerine, bir kısmı makam araçlarına, bir kısmı şatafatlı törenlere harcanmasının muhtemel olduğunu ancak bu bütçe yapısı ile nereye ne kadar harcadığının hukuki olarak tespit etme olanağının olmadığına dikkat çekti. Yine de gerekçedeki 'depremde zarar gören yurttaşlarımızın yaraları sarılmaya çalışılacak' cümlesinin anlamının açık olduğunu söyleyen Bülbül, "mevcut bütçe sistemimiz nedeniyle verginin getirilme amacına aykırı bir uygulama ortaya çıktığını" söyledi. Sorunun çözümü için İşsizlik Fonu benzeri bir Deprem Fonu kurulması ve Özel İletişim Vergisi gelirlerinin bu fona tahsisi yeterli olacaktır" diyen Bülbül, "Fonun temel gider konusu depremde yıkılan veya zarar gören binaların tekrar inşası için tamamen veya kısmen destek sağlanmak olmalıdır" dedi.

İmar Affı Paraları Da Aktarılmalı

"Yüksek deprem riskiyle yaşayan bir toplumda sadece bu riskle mücadele için toplanan paraların bütçe havuzuna gitmesi sorunlu" diyen Eski Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz, "Bu paranın doğrudan depreme harcanacağı konusunda bir düzenleme yok. Halbuki bunun depremle ilgili program çerçevesinde sadece o iş için harcanması ve 'Her yıl şu kadar konteyner stokladık, şu kadar konut yaptık' denilmeliydi. Yılmaz ayrıca imar affıyla toplanan paraların da bu binaların güçlendirilmesi için harcanması gerektiğini belirtti.

"Sosyal Tahribatı Fazla"

Yasal düzenleme ile belirli vergilerin sadece deprem için harcanmasının mümkün olduğunu söyleyen bir diğer isim ise Prof. Dr. Esfender Korkmaz oldu. Korkmaz ayrıca, deprem sonrası oluşacak hasarların giderilmesi için ülkenin bir rehabilitasyon ve geçiş programı yapması gerektiğini söyledi. Korkmaz, "Ama siyasi iktidarın böyle bir anlayışı ve altyapısı olmadığı için, depremin ekonomik ve sosyal tahribatı daha fazla olmaktadır" dedi.

RİSKLİ YAPI YERİNE BAHÇEYE YATIRIM

Geçen yıl 4 bin 277 riskli apartmanın tespit edildiği Hatay ve Maraş'ta inşa edilen 4 millet bahçesi için kamunun kasasından tam 140,6 milyon TL çıktı.

Maraş merkezli depremlerin ardından gözler, depreme dayanıklı kentlerin inşa edilmesi için atılması gereken adımlarda yaşanan zafiyete çevrildi. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın, "Güvenli Yapılaşma" programındaki hedeflerinin büyük bölümünü gerçekleştirmediği belirlendi.

Bakanlığa bağlı TOKİ'nin millet bahçeleri için harcadığı tutar da "Bu para, kentleri depreme hazırlamak amacıyla kullanılamaz mıydı?" sorusunu gündeme getirdi. 6 Şubat'ta yaşanan 7,7 ve 7,6 şiddetindeki depremlerden en fazla etkilenen kentlerden olan Hatay ve Maraş'a TOKİ tarafından inşa edilen millet bahçelerinin toplam maliyetinin 140 milyon 619 bin 166 TL olduğu öğrenildi.

Bahçeye 140,6 Milyon TL

Bakanlığın geçen yıl yaptığı çalışmaya göre, bin 765 riskli apartmanın tespit edildiği Maraş'ta Eylül 2020'de yapımına başlanan millet bahçesi için 49 milyon 616 bin 166 TL gözden çıkarıldı. Toplam 2 bin 512 apartmanın 2022 yılında riskli olarak sınıflandırıldığı Hatay'a ise TOKİ tarafından üç millet bahçesi inşa edildi. Antakya, İskenderun ve Dörtöyl ilçelerine 2021 ve 2022 yıllarında yapılan millet bahçelerinin maliyeti ise sırasıyla 15 milyon 388 bin TL, 42 milyon 115 bin TL ve 33 milyon 500 bin TL oldu.

AFAD DA 'İNŞAAT' DEMİŞ

Müdahaledeki yetersizliği ile eleştirilen AFAD, yeni hizmet binaları için afet konutlarının inşasına yakın para harcamayı planladı. Afet konutlarına 3 milyar TL, hizmet binalarına 2,5 milyar TL harcama öngörüldü.

Depremlerdeki bürokratik hantallığı, operasyon yetersizliği nedeniyle eleştirilen Afet ve Acil Durum Başkanlığı'nın (AFAD) yatırım tercihleri de yaşananlara ilişkin soruların yanıtı oldu. Afet sonrası müdahale kapasitesini arttırmak için 2019 rakamlarıyla 477 milyon TL, afet konutlarının yapımı için 3 milyar TL harcamayı öngören kurum, yeni hizmet binaları ve sosyal tesis yapımına da 2.5 milyar TL ayırdı.

Bütçenin kara deliklerinden biri olarak kabul edilen ve müteahhitleri fonlama, rant yaratma aracına dönüşen hizmet binası inşa etme, kurumları mütevazı binalarından dev plazalara taşıma alışkanlığı AFAD'a da hakim oldu.

Merkezileşme İşe Yaramadı

İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü ve Başbakanlık'a bağlı Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü yerine 2009 yılında Başbakanlık'a bağlı olarak kurulan AFAD, merkezileşme ile birlikte hareket yeteneğinin artırılması hedefinin tam tersi icraatlar sergiledi. "Asrın felaketi" olarak kabul edilen son depremlerde müdahalede geciktiğini devletin en üst makamları bile gizleyemedi.

Hizmet Binalarına Dev Ödenek

AFAD'ın 2019-2023 dönemi ilişkin Stratejik Planı'ndaki bazı veriler kurumun esas işlevi olan afetleri önleme ve müdahale etme işlevinin yerine başka faaliyetlerin öncelendiğini gösteriyor.

"Afetlere dirençli bir toplum" sloganı ile hazırlanan planda, "Koordinasyon ve İletişim, Risk Azaltma, Afet Esnası ve Sonrası, Toplumsal Farkındalık, Uluslararası Etkililik, Kurumsal Kapasite" başlıkları altında toplanan altı plan ve bütçeleri açıklanıyor.

Bu hedefler için harcanması öngörülen ödenekler şöyle:

- Afet ve acil durum yönetiminde koordinasyonun etkinliğini artırmak: 167 milyon TL,
- Risk odaklı bütünlüklü afet yönetim anlayışının benimsenmesini ve tüm sektörlerle yerleşmesini sağlamak: 126 milyon TL,
- Afet esnası ve sonrası süreçleri en etkili şekilde yönetme: 3 milyar TL,
- Toplumsal farkındalığı artırarak afet ve acil durumlara sürekli hazırlıklı olma: 89 milyon TL,
- Uluslararası alanda öncü kuruluşlardan biri olmak: 13 milyon TL,
- Sürekli öğrenen ve gelişen kurum olmak: 2.6 milyar TL."

İtibar Mühim

Afet esnası ve sonrası süreçleri en etkili şekilde yönetme hedefinin altında yer alan afet konutları inşası için 2.5 milyar TL harcamayı planlayan kurum, "Sürekli öğrenen ve gelişen kurum olma" hedefi altında afet yönetim merkezi olarak da çalışacak hizmet binaları ve sosyal tesis inşaatlarına da aynı miktarda ödenek ayırdı.

AFAD BÜTÇESİNİN ÇOĞU SERMAYE TRANSFERİNE HARCANMIŞ

Depremlerden sonra birçok bölgeye yardım ulaştıramayan ve koordinasyonu sağlamadığı nedeniyle eleştirilerin odak noktasında olan AFAD'ın bütçesinden yaptığı harcamalar dikkat çekti. AFAD'ın 2020 ve 2021'de yaptığı harcamaların önemli bir kısmını sermaye transferi için yaptığı öğrenildi.

Sayıştay'ın yaptığı denetimlerden sonra hazırladığı rapora göre AFAD 2020 ve 2021 yılında 16,8 milyar TL harcadı. 2020'de 5 milyar 700 milyon TL harcayan kurum bunun 3 milyar 15 milyon TL'sini sermaye transferi için ayırdı. Kurum 2021'de ise toplam 10,8 milyar TL harcadı. Bu harcamanın 7,7 milyar TL'si sermaye transferi için oldu. İki yılda toplam 10,7 milyar TL sermaye transferi yapıldı.

AFAD'ın yaptığı bu sermaye transferini daha önce gündeme getiren CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat şunları söyledi: "Sermaye transferini hangi kuruma yaptınız diye sorduğumda AFAD'ın açıklaması oldu. Açıklamada, 'Biz bunu TOKİ'ye gönderdik. TOKİ konut yapsın diye' dediler ve 60 bin tane konut, işyeri ve ahırın yapılacağını söylediler. Fakat ben o yıllarda TOKİ'nin yaptığı konut sayılarına baktığımda sayıların örtüşmediğini gördüm. Hatta 10,7 milyar TL'nin TOKİ'nin yaklaşık bir yıllık bütçesine denk geldiğini gördüm. Yani AFAD bir yılda TOKİ'nin bütçesi kadar rakam aktarmış. Bu bence tartışmalı bir konu. İkinci bir konu çok gündeme gelmeyen ama AFAD'ın harcaması olan örtülü ödenek kısmı var. Önceden açıklanıyordu ama bu rakamlar son 5 yıldır açıklanmıyor. Bu rakamların kime ödendiğini geçtik ne kadar olduğu bile Sayıştay raporlarında açıklanmıyor. Dolayısıyla hem sermaye transferi hem de örtülü ödenek rakamları AFAD'ın lojistik olarak burada ne kadar eksik kaldığını gösteriyor."

Her Kurum Aynı

Depremlerde AFAD'ın kötü bir sınav verdiğine dikkat çeken Karabat şöyle devam etti: "Çadır, kesici alet, ısıtıcı... Bunların hiçbirisi için AFAD'ın herhangi bir hazırlığı yok. Sermaye transferi yapmak zaten mantıklı değil. AFAD bütün görevi sivil topluma bırakmış ama koordinasyon konusunda da herhangi bir adım atmamış. AFAD'ın birinci görevi ev yapmak değil. TOKİ bu amaçla kurulan bir kuruluş. AFAD'ın öncelikli görevi depreme hazırlıklı hale gelmek. Herhangi bir konuda hiçbir hazırlığın olmadığını ve harcamaların doğru yere gitmediğini bugün bir kez daha gördük.

AFAD kendi görevini yapmıyor ve bütçesini başkalarına devrediyor. Bütçesini hazırlamayan bir kuruluşun bu günlere hazırlıklı olması mümkün değil. Her hazırlık bütçe gerektirir. Dolayısıyla AFAD'ın depreme yönelik en temel bütçeyi kullanması gerekirken bu bütçeyi kullanmadığını ve başka devlet kurumlarına aktardığını görüyoruz. Oralarda bu paraların nasıl kullanıldığını ve nereye aktarıldığını bilmiyoruz. TOKİ'ye ev yapsın diye aktardık diyorlar ama o açıklamalar da gerçeği yansıtmıyor. Hiçbir kurum kendi bütçesini uygun bir biçimde kullanmıyor. Bu bütçeler iktidarın iktidarını sürdürmesi için kullanılıyor."

AFAD'DAN GİZLİ KAPAKLI İHALE

'Güvenlik' deyip istediklerine verdiler

Maraş merkezli depremlerde yetersizliği ortaya çıkan eleştirilerin odağındaki AFAD'ın Temmuz 2017'de gizli olarak gerçekleştirdiği ihalenin detaylarına ulaşıldı. İhaleyi, Saray'ın inşaat işleri danışmanlığını yapan şirket almış.

AFAD'ın il hizmet binaları ve yönetim merkezleri yapım işlerine ait proje ve danışmanlık hizmeti alınmasına yönelik ihalenin, Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin "b" bendine göre yapıldığı öğrenildi. Yalnızca inşaat işlerinin proje çizimini ve kontrollük hizmetini kapsayan bir ihale, "devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hallerde" kullanılmasına izin verilen ihale yöntemiyle yapıldı.

"Gizlilik içinde yürütülmesi gerektiği" değerlendirilerek davet yöntemiyle gerçekleştirilen ihalenin, Beştepe'deki Saray'ın çevre düzenlemesi ile inşaat sonrası danışmanlığını yapan Beşer Mühendislik isimli şirkete verildiği ortaya çıktı.

Üç Şirket Davetli

AFAD'ın, "Gizli" ibareli ihale dosyasına göre, ihaleye üç şirket davet edildi. Davet edilen şirketler, Metroplan Müşavirlik, Beşer Mühendislik ve Müşavirlik ile Artı Mimarlık Mühendislik isimli şirketler oldu. Şirketlerin AFAD'ın ihalesine sunduğu tekliflerin tutarı ise şöyle:

- Metroplan: 33 milyon 105 bin 850 TL
- Artı Mimarlık: 32 milyon 805 bin 450 TL
- Beşer Mühendislik: 32 milyon 296 bin 200 TL

Tanıdık Şirket

21 Temmuz 2017'de AFAD Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen ihaleden sonra işin kime verileceğine ilişkin nihai karar komisyon incelemesinin ardından alındı. İhalede, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi sunan Beşer Mühendislik ile 32,2 milyon TL'lik sözleşme imzalandı. Şirketin, AOÇ arazisi üzerine inşa edilen Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yapım işleri ile altyapı ve çevre düzenlemesi inşaatı işinin inşaat aşaması ve inşaat sonrasında danışmanlığını yaptığı belirlendi. Şirketin TOKİ, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ankara Valiliği ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile de çok sayıda iş yaptığı bildirildi.

AFAD'ın il hizmet binalarının projelerinin hazırlanmasına yönelik gizli olarak gerçekleştirdiği ihaleye yönelik değerlendirmelerde bulunan CHP Milletvekili Gamze Taşcier, "İl hizmet binalarının projelerinin hazırlanmasının devlet güvenliği ile ne alakası var?" diye sordu. İhalenin neden gizli olarak yapıldığının açıklanması gerektiğini ifade eden Taşcier, "Bunlar buzdağının görünen yüzü. AFAD'ın yolsuzluğa kapı açan usulsüzlüklerin odağı olduğunun, bir para aktarma organizasyonu haline getirildiğinin örnekleridir" dedi. 2012-2018 arası Sayıştay raporlarında AFAD'ın yaptığı yardımlar ve harcamaların hesabını veremediğinin görüldüğünü belirten Taşcier, "Yardımlar ve harcamalar, tamamen yönetimin keyfine göre yapılmış" diye konuştu. Taşcier, Sayıştay'ın AFAD'a yönelik raporlarının 2018 yılının ardından adeta, "Pirüpak" hale geldiğini dile getirerek, "Önceki raporlarda yazanların peşi nasıl oluyorsa bırakılıyor, daha doğrusu bırakılıyor. Sizce bu sihirli değneği kim tutuyor?" ifadelerini kullandı.

Akıbeti Belirsiz Para

AFAD'a dair Sayıştay denetim raporları, kurumdaki usulsüzlüklere ayna tutuyor. Raporlara göre, AFAD tarafından il özel idareleri ve belediyelere 2015'te 210,7 milyon TL, 2016'da 119,7 milyon TL ve 2017'de 328,4 milyon TL olarak gönderilen toplam 658,9 milyon TL'nin akıbeti bilinmiyor.

Yardımda Ölçüt Yok

AFAD'a yönelik hazırlanan Sayıştay raporlarında öne çıkan bazı tespitler ise şöyle sıralanıyor:

- UNICEF'ten gelen 15,5 milyon TL ve Uluslararası İnsani Yardım kapsamında toplanan bağış ve yardımlardan da 64,4 milyon TL kullanıldığı, ancak bunların da muhasebeleştirilmediği ve akıbetlerinin belirsiz olduğu belirtiliyor. (2017)
- Özel hesap ödenekleri ve bağışlar yoluyla edinilen taşınır ile mal ve malzemelerin kaydının tutulmadığı, bu malzemelerin nerede ve ne amaçla kullanıldığı bilinmiyor. (2017)
- AFAD'dan yardım talep eden kurumlara gönderilen yardım tutarlarının ne oranda ve hangi kuruma aktarıldığının kaydı da mali verilere işleniyor. Kaydı tutulmayan paraların nasıl harcandığına dair de bir inceleme yapılmıyor. (2016)

AFAD'IN ZAYIFLIKLARI RAPORLARDA

AFAD'ın faaliyet raporları, plansız olduğu gerekçesiyle eleştirilen kurumun durumunu ortaya koydu. Son 4 faaliyet raporunda 'zayıflıklar' ile 'öneri ve tedbirler' kısmında sadece cümlelerde değişiklik yapılmış.

Depremlerde yaşanan koordinasyonsuzluk nedeniyle eleştirilerin odağı olan AFAD'ın raporları kurumun içinde bulunduğu durumu gösterdi. 2018'den bu yana yazılan faaliyet raporlarında 'zayıflıklar' kısmına yazılan birçok konu değişmedi. Bu konular sadece cümleler değiştirilerek dört raporda da aynı şekilde kaldı.

AFAD'ın 2018-2021 arasındaki 4 faaliyet raporunun en az ikisinde yazılan zayıflıklar şöyle:

- Personel sayısının artırılması ihtiyacı,
- Yetki ve görevler açısından koordinasyon kurumu olarak kurulmuşken giderek icracı bir yapıya dönüşmenin çalışan personel sayısı ve mevzuat gibi unsurlarla desteklenememesi,
- Görev, yetki ve sorumluluk tanımları hususunda netlik bulunmaması,
- Merkez ile taşra teşkilatının iletişiminin artırılması ihtiyacı
- Afet yönetiminin doğal bir sonucu olan belirsizlikler nedeniyle proje süreçlerinde ortaya çıkabilecek problemlerin net bir şekilde ortaya konulamaması.

Taşra teşkilatında sivil savunma hizmetlerini yürüten birim sayısının artırılması ihtiyacı öneri ve tedbirler başlığında yazılanlar ise neredeyse hiç cümleler değiştirilmeden raporlara yazıldı. Bu kısımda ise şu ifadeler kullanıldı:

- Başkanlığımız, kurumsal yapısı ve görevlerine ilişkin ikincil mevzuat çalışmalarının da etkisiyle güçlü bir koordinasyon birimi olarak uluslararası platformda belli bir yere gelmeyi başarmıştır, gelinen bu noktada kalınmamalı, kurumsal gelişim ve büyüme sürekli hale getirilmelidir.
- Başkanlığımızın diğer birimleri tarafından organize edilen hizmet içi eğitimlerin yıl içerisinde ek mali yük doğurmaması açısından bütçe imkânları doğrultusunda ekonomik ve etkin gerçekleştirilebilmesi için Eğitim Dairesi Başkanlığının koordinesinde yıllık planlanarak icra edilmesi gerekmektedir.
- Kurumsal hafıza ve kurum kültürünün devamlılığı ile hizmet kalitesinin artırılması için geçici personelin kalıcı nitelik kazanması, aidiyet duygusunun güçlendirilmesi, personelin motivasyonu ve kurum içi iletişimin artırılması gerekmektedir.
- Hizmet alanlarına ilişkin görev tanımları ve iş süreçleri belirlenmelidir.
- Başkanlığımızın stratejik yönetim, bilişim altyapısının geliştirilmesi, bilişim güvenliği, bütçe ve mali yönetim konuları gibi alanlarda çalışmalara katkı sağlayacak konusunda uzman personel ile Başkanlığımızın denetim kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla denetçi ve iç denetçi istihdamının artırılması gerekmektedir.

5 ihale iptal edildi

AFAD'ın depremle ilgili donanım ve cihaz eksikliklerini gidermek için 2022 yılında çıktığı 5 ihalesi çeşitli gerekçelerle iptal edildi. ANKA'nın haberine göre AFAD, 16 Mayıs 2022 tarihinde Deprem Kayıt Cihazı ve Ekipmanları ihalesine çıktı. Ancak ihale 23 Mayıs'ta iptal edildi. 10 Haziran 2022 tarihli "Deprem İvmeölçer Cihazı ve Ekipmanları" ihalesi de gerçekleştirilmedi. 30 Haziran 2022 tarihli ihale de bir diğer iptal edilen ihale oldu. 17 Ekim 2022 ve 24 Ekim 2022'de iki ayrı ihale daha iptal edildi.

DİYANET AFAD'I 17'YE KATLADI

Genel bütçe kapsamındaki idarelerin yılın ilk ayında harcamalarına göre sıralandığı liste, iktidarın doğal afetlere hazırlık konusunda kayıtsızlığına ayna tuttu. Diyanet ocakta 4 milyar TL, AFAD ise 233 milyon TL harcadı. Maarif'e 200 milyon TL aktarılırken afet riskli alanların dönüşümüne 127,7 milyon TL harcadı.

Diyanet İşleri Başkanlığı, 35 milyar 910 milyon 653 bin TL bütçe ile başladığı 2023 yılının ilk ayında 4 milyar 41 milyon 868 bin TL harcadı. 2023 yılı bütçesi 8 milyar 75 milyon 405 bin TL olan AFAD'ın aynı dönemdeki harcaması ise 233 milyon 837 bin TL'de kaldı.

6 Şubat'ta Maraş merkezli gerçekleşen depremlerin ardından açığa çıkan koordinasyonsuzluk, gözleri Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na AFAD çevirdi. Liyakatsiz görevlendirmeler ve usulsüzlük iddialarına konu olan kurumun kısıtlı bütçesinden ocak ayında yaptığı harcama, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın harcamalarının yanında ayrıntı olarak kaldı.

Diyanet Bildiğimiz Gibi

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre AFAD, Ocak 2023'te 233 milyon 837 bin TL harcadı. İdarenin 2022 yılının aynı döneminde ise 99 milyon 401 bin TL harcadığı bildirildi. Toplam 40 genel bütçeli idarenin harcamalarına göre sıralandığı 40 basamaklı listede AFAD'ın yeri 28 oldu.

AFAD'ın kısıtlı harcamasına karşın Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yalnızca ocak ayında harcadığı para kayıtlara, 4 milyar 41 milyon TL olarak geçti. 2022'nin Ocak ayında 1 milyar 946 milyon TL harcayan Diyanet, 2023 yılının aynı döneminde harcamasını iki kat artırdı. Diyanet İşleri Başkanlığı, aralarında bakanlıkların da bulunduğu genel bütçeli idarelerin sıralamasında en fazla harcama yapan 12'nci kurum olarak öne çıktı.

Maarif'e 200 milyon lira

Ocak 2023'te merkezi bütçeden yapılan harcamaların detayları da dikkati çekti. Merkezi bütçeden Maarif Vakfı'na 200 milyon TL aktarılırken afet riski altındaki alanların dönüşüm giderleri için aktarılan para yalnızca 127 milyon 785 bin TL olarak gerçekleşti.

AFAD SORULARI YANITSIZ KALDI

İktidarın, depremdeki arama kurtarma faaliyetlerinde yaşanan zafiyette hataları sorgulanan AFAD ile ilgili sorulara kulak tıkadığı ortaya çıktı. Kuruma ilişkin kritik soru önergelerine tek bir yanıt gelmedi.

Depremler Maraş ve Hatay başta olmak üzere 10 kentte büyük yıkımlara neden oldu. Depremlerin ardından iktidarın depreme yönelik kayıtsızlığı da tartışılmaya başlandı. Muhalefetin TBMM çatısı altında depreme karşı alınması gereken önlemlere ilişkin atılmasını istediği adımların tamamına yakını iktidara takıldı.

TBMM'ye sunulan çok sayıda araştırma, genel görüşme ve soru önermeleri AKP milletvekilleri ve bakanların ilgisini çekmedi. Felaketten yalnızca 18 gün önce Meclis'e sunulan araştırma önergesi dahi Meclis'in tozlu raflarına kaldırıldı. Benzer bir tablonun AFAD'a yönelik soru önermelerinde de yaşandığı belirlendi.

Kaynaklar Açıklanmadı

TBMM'nin verilerine göre, Ocak 2022-Şubat 2023 döneminde Meclis Başkanlığı'na sunulan AFAD konulu soru önermelerinin neredeyse hiçbirisi yanıt bulmadı. Yanıtlanmayan önermeler arasında, Sayıştay'ın AFAD'a yönelik usulsüzlük tespitleri de yer aldı. AFAD'ın kaynaklarının nerelere kullanıldığının açığa çıkarılması amacıyla sorulan sorular da cevapsız bırakıldı.

AFAD'a yönelik yanıtız bırakılan sorulardan bazıları kayıtlara şöyle geçti:

- ▶ 2013 yılı Sayıştay raporunda ifade edildiği üzere, AFAD'daki kamu zararı iddialarına ilişkin başlatılmış bir yasal süreç var mıdır?
- ▶ AFAD kurulduğu günden bugüne ne kadar bağış toplamıştır? Bu bağışlar hangi işler için kullanılmıştır?
- ▶ AFAD'ın yıllara göre kaynak aktardığı il özel idareleri hangileridir?
- ▶ AFAD'ın Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayan ve adına, "Özel hesap" denilen bir harcama kaleminden son 10 yılda toplam ne kadar harcama yapılmıştır?

İNŞAAT VE RANT LOBİSİ

1999 Marmara Depremi'nden sonra kapsamlı bilimsel çalışmalar, fay hatları ve yapılaşma kriterleri için hazırlıkları başlatılan Fay Yasası, iktidar tarafından rant ve kazanç hırsı uğruna tozlu raflara terk edildi. 2020'deki Elazığ depreminden sonra çıkartılacağı vaat edilmesine karşılık, iktidara yakın müteahhit lobisi ve kentsel dönüşümün rantını paylaşanlar tarafından yine engellendi!

Bilim insanları, sismologlar, yer bilimciler tarafından yıllardır yürütülen çalışmalar sonucunda hazırlanan raporlar ve çözüm planları, bilinen üç büyük fay hattının yanı sıra ülkemizde deprem yaratma potansiyeline sahip irili ufaklı 500 canlı fay hattı olduğunu gösteriyor. Depremleri önleme, zamanını tam olarak öngörme olanakları sınırlı olsa da faylar üzerinde yapılaşmanın önlenmesi ve bilime-teknolojiye-çağdaş mühendisliğe dayalı yapılarla felaketlerin ve kayıpların en alt düzeye indirilmesi olanaklı. 1999 Marmara Depremi sonrasında yürütülen çalışmalarla hazırlıkları başlatılan Fay Yasası, 2002'de AK Parti'nin iktidara gelmesiyle tozlu raflara kaldırıldı. Beton ekonomisi, inşaat ve rant lobisinin devreye girmesiyle deprem toplanma alanları bile imara açıldı. 6 Şubat depremi, yapılaşmada bilimsel-teknolojik-mühendisliğin, yer bilimi ilkelerine uyumun, zemin etütlerinin ve toplanma alanlarının varlığının hayati önemini bir kez daha çok acı şekilde gösterdi.

✓ ABD, Şili, Japonya, Yeni Zelanda gibi deprem ülkelerinde yıllardır yürürlükte olan, bu sayede maddi ve insani kayıpları en alt düzeye indiren hatta kimi zaman sıfırlayan temel düzenlemelerin başında **Fay Yasası** geliyor.

Fay hatları üzerinde yapılaşmayı yasaklayan veya çok sıkı yapısal kriterler, teknolojik-bilimsel zorunluluklar içeren Fay Yasası sayesinde pek çok ülke deprem kayıplarını hemen hemen ortadan kaldırdı. Bu sayede dünyadaki pek çok deprem ülkesinde deprem gibi doğal afetlerde 'Kadere Razi Olup Yaraları Sarma' yaklaşımı yerine 'Yara Almayı Önleme' temel ilke haline geldi. Tespit edilen fay hatları imar planlarına işlenerek buralarda yapılaşma yasaklandı ya da çok sıkı kurallara, yaptırımlara bağlandı.

✓ Dilediği yasayı bir gecede TBMM'den geçiren, tek kişinin kararıyla OHAL ilan eden iktidar, 2020 Elazığ depreminden sonra yeniden Fay Yasası çıkartmayı vaat etmesine karşılık 3 yıldır inşaat ve rant lobilerinin devreye girmesiyle askıya aldı.

6 Şubat Depremi Doğu Anadolu Fay Hattı üzerindeki tüm illerimizi enkaza çevirdi. 21 yıl boyunca Fay Yasası'nı çıkartmayan iktidar, şayet bu yasayı yürürlüğe koymuş olsaydı bu illerde fay hatları üzerine binaların, çok katlı rezidansların inşası söz konusu olamayacak, aramızdan ayrılan on binlerce canımız hayatta olacaktı. Depremleri, selleri, maden facialarını '**fitrat, kader planı**' diye sıradanlaştırıp, liyakatsiz yönetim-tedbirsizlik-öngörüsüzlüğün, yolsuzluk ve yapılan usulsüzlüklerin kurbanlarına 'şehit' diyerek maneviyata seslenen iktidarın bu söylemlerine kimse kanmıyor.

İktidara çağırım; hiç vakit geçirmeksizin ve hiçbir bahanenin ardına saklanmaksızın, bilim insanlarının sesine ve çalışmalarına kulak vererek yıllardır rafa kaldırılan Fay Yasası'nı derhal TBMM'ye getirmesi ve el birliğiyle süratle yasalaştırılarak yürürlüğe koyulmasıdır. **Asıl hayati olan;** kader planları ve şehitlik söylemleriyle **insanlarımızın** avutulması-acılara alıştırılması değil, **yaşatılmasıdır!**

KAMUYA AİT YÜZ BİNLERCE KAÇAK YAPI AFTAN YARARLANDI

İktidarın tüm tepkilere karşın 2018'deki Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde uygulamaya geçirdiği imar barışı kapsamında ülke çapında 3 milyon 152 bin kaçak yapıya yapı kayıt belgesi verildi.

Depremın büyük yıkım yarattığı 10 kentte ise toplam 294 bin 166 kaçak yapı, imar barışı kapsamında ruhsatlandırıldı.

Depremın ardından çöken kamu binalarını akıllara getiren verilere göre, Türkiye genelindeki 298 bin 124 adet kamu taşınmazı için yapı kayıt belgesi düzenlendi.

Kaçak olmasına karşın imar barışına yönelik düzenlemenin ardından, "Yasal hale" getirilen kamu taşınmazlarının kentlere göre dağılımı ise paylaşılmadı. İmar barışı, her türlü denetimden uzak şekilde yapılmış, ruhsata ve imara aykırı yapılara Yapı Kayıt Belgesi verilmesi ile devlet ve kaçak yapı sahibi yurttaş arasında uzlaşma anlamına geliyor. Seçim dönemlerinde, "İmar affı" ya da "İmar barışı" adıyla hızlıca yapılan bu uzlaşmalarda depreme dayanıklılığı ölçülmeıen çok sayıda kaçak yapı da kayıt altına alınıyor.

RUHSATLANDIRILAN KAÇAK YAPI SAYISI

Adana	59 bin 247
Hatay	56 bin 464
Maraş	39 bin 058
Malatya	22 bin 299
10 kentte toplam: 294 bin 166	

KIZILAY'I ADIM ADIM NASIL ÇÖKERTTİLER?

Depremde sınıfta kalan ve devasa bütçesi olan Kızılay, liyakatsiz AKP'li yöneticiler tarafından adeta adım adım çökertildi. Kızılay'ın görevleri AFAD'a devredildi, kurum bir holdinge dönüştürüldü. Eski Kızılay Başkanı Küçükali, "Kızılay'ın halkla olan bağının koparıldığını" söyledi.

Tam 10 kenti etkileyen büyük yıkıma neden olan deprem felaketinde 31 binden fazla yurttaş yaşamını yitirdi. Birçok kentte neredeyse hasar görmeyen bina kalmadı. Depremzedeler yokluklara rağmen hayata tutunmaya çalışıyor. Milyonlarca yurttaş ise hâlâ çadır ve konteyner ulaştırılmadı.

Depremzedeler, son yıllarda skandallarla anılan ve liyakatsiz yöneticileriyle içi boşaltılan Kızılay'ın kendilerine yardım eli uzatmadığı belirterek tepki gösteriyor.

155 yıl önce kurulan Kızılay'ın köklü yapısı AKP döneminde yerle bir edildi. Kızılay yöneticilerinin neredeyse tamamı aynı zamanda eski AKP yöneticisi. 2022'nin mayıs ayında 103'üncü Kızılay Genel Kurulu düzenlendi. Genel Kurul'da son yıllarda skandallarıyla gündemden düşmeyen Kerem Kınık yeniden genel başkanlığa seçilirken Kızılay'ı 3 yıl boyunca yönetecek olan yönetim ve denetim kurulu üyeleri de belirlendi. Şimdi de Kızılay'ı yönetim kurulunda şu isimler yer alıyor:

AKP'nin Arka Bahçesi

Kerem Kınık: Kızılay Başkanlığı koltuğunda oturan Kınık, AKP'den İstanbul 10'uncu dönem İl Genel Meclisi üyesi ve İBB Sağlık Komisyonu Başkanı olarak görev yaptı. Yenilenen 23 Haziran İstanbul seçimleri için sosyal medya

hesabından AKP'nin İBB adayı Binali Yıldırım'a desteğini açıklayarak oy isteyen Kınık 2012 yılında FETÖ lideri Fetullah Gülen'i Pensilvanya'da ziyaretini sosyal medya hesabından paylaştı.

Fatma Meriç Yılmaz: AKP'li eski Sağlık Bakanı Recep Akdağ'ın çalışma ekibinden olduğu ve Akdağ'ın bakanlığı döneminde Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olduğu öğrenildi. Yılmaz'ın Menzil Cemaati'ne yakın olduğu da iddia ediliyor.

Murat Ellialtı: 2004-2009 yılları arasında Beykoz ilçesinden AKP İstanbul İl Genel Meclisi üyesi seçildi.

Yasir Yılmaz: Aynı zamanda kamu kuruluşu olan Emlak Konut'ta Uygulama Daire Başkanlığı'nı sürdürüyor. Eski AKP Milletvekili Halil İbrahim Yılmaz'ın oğlu olan Yasir Yılmaz AKP'den Kütahya Belediye Başkanlığı için 2019'da aday adayı olmuştu.

Esra Özkoç: Uzun bir süre AKP Antalya İl Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yaptı. 2013 yılında ise AKP Genel Merkezi tarafından AKP Antalya Kadın Kolları Başkanlığı görevine atandı.

Emre Koç: 2012-2015 yılları arasında Milli Türk Talebe Birliği'nde çeşitli görevler aldı. İsmail Kahraman ile Abdullah Gül gibi çok sayıda AKP'li gerici Milli Türk Talebe Birliği'nde yöneticilik yapmıştı.

Yener Tanık: 2014 yılındaki yerel seçimlerde AKP'den Siirt Belediye Başkanlığı için aday adayı olmuştu. Tanık, 2016 yılında kayyum atanan Siirt Belediyesi'nde belediye başkan yardımcılığı görevine getirildi. Ardından da 27 Ağustos 2017'de Siirt Valiliği'nden yapılan açıklamayla, Tanık'ın belediye başkan yardımcılığı görevinden alındığı duyurulmuş ama Tanık'ın neden görevden alındığı açıklanmamıştı.

Şükrü Can: Diyanet İşleri Başkanlığı'nın çeşitli kademelerinde yönetici olarak çalıştı.

Sabıkalı Genel Müdür

2017 yılında Kızılay Yönetim Kurulu tarafından Genel Müdür olarak atanan ve 31 bin 500 TL maaş aldığı belirlenen İbrahim Altan, AKP Yalova Milletvekili Ahmet Büyükgümüş'ün kayınpederi. Altan'ın kızı Reyhan Beyza Büyükgümüş ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'la birlikte Türkiye Gençlik STK'ları Platformu'nda yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptı.

Ayrıca Altan, Deniz Feneri Derneği davasında "güveni kötüye kullanma" suçlamasıyla 2013 yılında iki yıl altı ay hapis cezası ile 25 bin TL para cezası almıştı.

Devasa Bütçe

Kızılay'ın resmi internet sitesinde yer alan mali tablolara göre deprem anında yurttaşları yalnız bırakan kurumun milyarlarca liralık bütçesi var. 2017 yılında 3 milyar 150 milyon TL gelir elde ettiğini açıklayan Kızılay'ın geliri 2021 yılında neredeyse iki katına çıktı. Kurumun 2021 gelirinin 7 milyar 935 milyon TL olduğu ifade edildi.

Ancak Kızılay'ın harcamaları ve yöneticilerine ödediği maaşlar da hep gündem oldu. Kızılay'ın maaş listesine göre, geçen yıl kurumun yöneticilerine 40 bin TL'ye varan maaşlar ödendi.

Kızılay Holding Oldu

Kızılay, 2019'da tüm itirazlara rağmen holdingleşti. Yatırım Holding bünyesinde kurulan şirketlerin sayısı 13'e ulaştı. Çadır fabrikaları, maden suyu fabrikaları, hastaneler ve 6 binin üzerinde gayrimenkul bu şirketlere devredildi. Şirketleşmenin gerekçesi "Gelişim açısından kısır döngü içerisinde bulunulması ve katma değer imkânı bulunmaması" olarak gösterildi.

Konteyner Stoklanmadı

Malatya'daki ülkenin en büyük konteyner üretim fabrikası ise skandallarla anılan Kızılay'a ait. Ancak, dünya da en büyük konteyner üretim fabrikalarından biri olduğu da ifade edilen Kızılay'ın fabrikasında deprem felaketine rağmen günlerce üretim yapılmadı. Personelin tüm uyarılarına rağmen Kızılay afet durumları için fabrikada konteyner stoklanmasına "ekonomik gerekçelerle" onay vermediği belirtiliyor. Kızılay yönetimi izin verseydi fabrika arazisinde on binlerce konteyner de stoklanabilirdi. Daha önce kebaçılık yapan Recep Toy isimli bir kişi fabrikada idare müdürü olarak görevlendirildi.

Daha önce şirketlere konteyner üretip satan fabrikaya Kızılay Başkanı Kerem Kınık, 9 Şubat tarihinde gitti. Kınık sosyal medya hesabından fabrika çektiği videoyu paylaştı. Cumhurbaşkanlığı saraylarını inşa eden Rönesans Holding'in siparişi nedeniyle üretilen konteynerlerin önünde konuşan Kınık, deprem nedeniyle fabrikada üretime hız verdiklerini iddia etti.

Eski Yöneticisi Suç Duyurusunda Bulunmuştu

Kızılay'ın eski Yönetim Kurulu Üyesi Sabahattin Tezdiğ, kurumun usulsüz işlemlerini ve yolsuzluklarını belgeleriyle birlikte savcılığa iletti, suç duyurusunda bulundu. Yüzlerce sayfalık ıslak imzalı belgeye rağmen savcılık kovuşturmayaya gerek olmadığına karar verdi.

Skandallara imza attılar

Kızılay sadece son üç, dört yılda çok sayıda skandala imza attı. İşte Kızılay yönetiminin imza attığı bazı skandallar:

- Kerem Kınık, 2000 yılında İngiltere'de kurulan Yeryüzü Doktorları'nın Türkiye başkanlığını 2015'e kadar yaptı. Kınık, Kızılay Başkanı olduktan sonra, Kızılay'ın Yeryüzü Doktorları Derneği'ne hayvan kesme ve dağıtma karşılığı 1 milyon 295 bin lira ödeme yaptığı ortaya çıktı.
- Başkent Gaz'ın, Kızılay üzerinden çocuklara cinsel istismar skandalıyla ülke gündemine oturan gerici Ensar Vakfı'na 7 milyon 925 bin dolarlık bağış yapması gündem oldu.
- Kızılay'ın Yemen'e insani yardım göndermek için bir havacılık şirketinden 245 bin dolara kiraladığı uçak, uçuş izni alınamayınca havalanamadı. Ödediği parayı geri almak için dava açan Kızılay 72 bin TL daha kaybetti.
- Kızılay, İstanbul Bakırköy'de "Saye Residence" ismiyle bir huzurevi kuruyor. Projenin "Kızılay'a yüksek bağış yapan bağışçılarına premium (ayrıcılık) hizmet vermek amacıyla" yapıldığı ifade ediliyor. Kızılay'ın yeni merkezinde kalmak isteyen yaşlılardan talep edilen en düşük bedelin 7 milyon TL, en yüksek bedelin ise 10 milyon TL olduğu ifade edildi.
- Eski AKP Milletvekili Muhammed Murtaza Yetiş'in, 2021 yılında Kızılay'ın Sağlık A.Ş. isimli şirketine yaklaşık 30 bin TL maaşla genel müdür yapıldığı açığa çıktı.
- Kızılay, "Hasarlı ve zeminin riskli" olduğunu yönünde raporu olmasına rağmen MÜSİAD'ın binasını kiraladı ve 4 yıldır bu binayı kullanıyor.

Afet planı gerçekleşmedi

Raporda göre afet alanına Kızılay'ın ulaşma süresi: 53 dakika

Afet bölgesinde ilk beslenme hizmetinin sunulma süresi: 70 dakika

Barınma kapasitesi: 233.600 kişi

Beslenme kapasitesi: 543.750 kişi

Tek görevi yemek

2014 yılında Türkiye Afet Müdahale Planı hazırlandı. Bu planda sadece beslenme ihtiyacının karşılanması görevi Kızılay'a verildi. Yani bu planla birlikte Kızılay'ın barınma görevi elinden alınırken bu alanda AFAD'a destek olacağı belirtildi. Bu nedenle afet halleri için depolarında çadır ve konteyner stoklaması gerekiyordu. Kızılay'ın son yayımlanan 2021 Yılı Faaliyet Raporu'nda da kurumun 543 bin kişiye yemek çıkaracağı, afet bölgesine 53 dakikada ulaşıp 70 dakikada da beslenme hizmetinin sunulacağı belirtiliyor. Fakat deprem felaketinde bu açıklamaların hiçbiri gerçekleşmedi. Depremden etkilenen halk Kızılay'ı günlerce yanında görmedi. Depremzedelerin çok büyük bir kısmı ne Kızılay'ın çadırını görebildi ne de Kızılay'ın hazırladığı yemeğe erişebildi.

Kurumun halkla olan bağını kopardılar

2005 ile 2011 yılları arasında Kızılay Genel Başkanlığı yapan Tekin Küçükali, eleştirilerin odağında yer alan Kızılay'ı değerlendirdi. Küçükali, "Afet yönetimi disiplin isteyen bir iştir. Benim başkanlığım döneminde TSK başkanlığında afet brifingleri yapılırdı. Bu toplantılara Taş Kömürü Kurumu'nun başkanından Nüfus İşleri Müdürü'ne kadar her alandan temsilciler katılırdı. Bu toplantılarda savaş, sel ve deprem durumlarına dair senaryolar yazılır ve hangi kurumun ne yapacağı belirlenirdi. Tüm kurumlar birlikte hazırlık yapardı" dedi.

Kerem Kınık Kızılay Başkanı olduktan sonra delege yapısını ele geçirmek için Kızılay'ın yaklaşık 500 civarında şubasını kapatmıştı. Buna da değinen Küçükali, şunları söyledi: "Kızılay'ın ülke genelinde her ilçede bir şubesi vardı. Ve en önemlisi Kızılay hiç kimseden talimat almadan sahaya inerdi. Bunu sadece Kızılay ve TSK yapardı. Kızılay Başkanı olduğum dönemde afet yaşanan kentte ben talimat vermeden bölgede arkadaşlarımız sahaya çıkardı. Şimdi böyle bir durum yok. Nede yok? Çünkü halkla Kızılay'ın bağını kopardılar. Kızılay bir otoritenin altına sokuldu, alana çıkamadı. Çıksa bile barınma ihtiyacını karşılayabilir mi? Yapamaz, çünkü Kızılay'ın yetkileri alınıp AFAD'a verildi. Kızılay yönetimi bu doğru değil diye itiraz etmeliydi. Mesela benim dönemimde 5 mobil

fırınımız vardı. TIR şeklindeki bu araçlar afet bölgesine giderken yolda ekmeği pişirmeye başladılar. Ayrıca şefkat kuruluşu Kızılay bir şirket oldu.”

Kızılay'ın geliri ikiye katlandı

KIZILAY REZALETİ!

Malatya'daki ülkenin en büyük konteyner fabrikasının sahibi Kızılay, depremzedeler için konteyner üretemiyor. Afetler için de hiç konteyner stoklamayan Kızılay yönetimi, fabrikaya bir kebabçıyı torpille müdür yapmış.

Maraş merkezli depremler nedeniyle sokakta kalan yurttaşlar hayata tutunmaya çalışıyor, yoklukla ve açlıkla mücadele ediyor. Depremzedeler, Kızılay'ın bölgeye yeteri kadar yardım ulaştırmadığını, birçok bölgeye çadır kurmadığını ve yiyecek göndermediğini vurguluyor. Kızılay'ın Malatya'daki konteyner fabrikasının durumu ise kurumun içinin nasıl boşaltıldığını ve işlevsizleştirildiğini gözler önüne seriyor.

Depremzedelerin acil olarak çadır ve konteynerlere ihtiyacı var. Malatya'da ülkenin en büyük konteyner üretim fabrikası ise skandallarla anılan Kızılay'a ait. Fabrika 120 personelle üç vardiya halinde çalışıldığında 24 saatte 200 konteyner üretilebilecek durumda. Ancak, dünya da en büyük konteyner üretim fabrikalarından biri olduğu da ifade edilen Kızılay'ın fabrikasında deprem felaketine rağmen üretim yapılmadığı ortaya çıktı.

Stok Yapılmamış

Fabrika aynı zamanda depremzedelerin en çok ihtiyaç duyduğu prefabrik tuvalet ve duşlar da üretilebilecek kapasiteye sahip. Fabrikanın devasa bir arazisinin olmasına rağmen ve personelinin tüm uyarılarına rağmen Kızılay afet durumları için fabrikada konteyner stoklanmasına “ekonomik gerekçelerle” onay vermediği belirtiliyor. Kızılay yönetimi izin verseydi fabrika arazisinde on binlerce konteyner de stoklanabilirdi.

Kebabçı Müdür

Çadır fabrikasının bağlı olduğu Kızılay Sistem Yapı isimli Kızılay şirketinde görevlendirilen ve prefabrik üretimi alanında tecrübesi olmadığı ifade edilen Üzeyir Pala'nın, fabrika çalışanlarına ve yöneticilerine uzun süredir mobbing uyguladığı iddia ediliyor. Pala'nın liyakatsiz atamaları da fabrika personeli tarafından kabul görmedi. Daha önce kebabçılık yapan Recep Toy isimli bir kişi personelin itirazına rağmen fabrikada idare müdürü olarak görevlendirildi.

Malatya'daki çadır fabrikasının kurucu müdürü Mustafa Kaya, depremden kısa bir süre önce, 18 Ocak 2023 tarihinde Kızılay yönetimi tarafından görevden alındı. Kaya'nın ardından fabrikada yeni bir müdür

görevlendirilmedi. Tüm bu yaşananların ardından yaşanan deprem felaketi nedeniyle de deyim yerindeyse fabrikada bir kaos çıktı.

Fabrikanın görevden alınan yöneticileri ise deprem nedeniyle fabrikaya dönüp bir süre görev almayı ve üretim yapmayı teklif etti. Ancak Kızılay yönetimi bu teklife olumlu veya olumsuz bir dönüş yapmadı. Depremden önce 120 personeli olan fabrikaya, depremin ardından sadece 15 personel çağırıldı. Yeteri kadar personel olmaması, fabrikanın müdürü olmaması nedeniyle fabrika hâlâ konteyner üretmiyor.

Kınık Video Çekti

Daha önce şirketlere konteyner üretip satan fabrikaya Kızılay Başkanı Kerem Kınık, depremin ardından, 9 Şubat tarihinde gitti. Kınık sosyal medya hesabından fabrika çektiği videoyu paylaştı. Cumhurbaşkanlığı saraylarını inşa eden ve şehir hastanelerini işleten Rönesans Holding'in siparişi nedeniyle üretilen konteynerlerin önünde konuşan Kınık, deprem nedeniyle fabrikada üretime hız verdiklerini iddia etti.

KIZILAY HASARLI OLDUĞUNU BİLMESİNE RAĞMEN MÜSİAD'IN BİNASINI KİRALADI

Deprem felaketinde yetersiz kalan Kızılay, yüzlerce mülkü olmasına rağmen 2019'da MÜSİAD'ın binasını kiraladı. Kızılay, "Hasarlı ve zeminin riskli" olduğunu yönünde raporlar olmasına rağmen binayı kullanmaya devam ediyor.

Depremzedeler sokaklarda yokluklar içerisinde hayata tutunmaya çalışırken ortalıkta görünmeyen 154 yıllık bir kurum olan Kızılay'da skandallar zinciri son bulmuyor. Malatya'daki konteyner fabrikasını kapattığı ortaya çıkan Kızılay'ın, İstanbul'da 500'e yakın mülkü bulunmasına rağmen Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği'nden (MÜSİAD) kiraladığı hasarlı binayı kullanmaya devam ettiği açığa çıktı. Kızılay 2019 yılında AKP İstanbul İl Başkanlığı yanındaki MÜSİAD'a ait binayı kiraladı.

Kızılay'ın hazırladığı değerlendirme raporunda da bina içerisinde, zeminde ve duvarlarda oluşan çatlaklardan bahsedildi. Rapora, binanın hasarlı bölümlerinin fotoğrafları konuldu. Bu rapora rağmen Kızılay binayı kiraladı. Ayrıca raporda deprem riskine de dikkat çekilerek, zeminin riskli olduğunun altı çizildi.

Kızılay, depremzedelerin acil ihtiyacına rağmen deprem bölgesine yeteri kadar çadır gönderemiyor. Kızılay'ın 2021 faaliyet raporunda afet ve göç gibi acil durumlarda barınma ihtiyacının sağlanması amacıyla kapasite artırma çalışmaları gerçekleştirildiği belirtilerek kurumun mevcut barınma kapasitesinin 233 bin 600 kişi olduğu ve stoklarda 46 bin 83 çadır ve 637 yaşam konteyneri olduğu ifade ediliyor. Ancak depremin yıktığı kentlerde Kızılay'ın bu kapasitenin ne kadarını kullandığı bilinmiyor.

DEPREMZEDE ÇADIR BEKLERKEN MEHTER KONSERİ İÇİN ÇADIR ALDILAR

AKP'li belediyeler, depreme rağmen 'eğlence' konseptli ihalelere ara vermedi. Balıkesir Belediyesi, yapacağı konser için 2 bin 40 adet çadır alımı öngördü.

Türkiye, depremlerin 10 kentte yarattığı büyük yıkım ile mücadele ederken AKP'li yerel yönetimlerin açtığı ihaleler, "Bu kadarı da olmaz" dedirtti. AKP idaresindeki Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, 50 adet konseri de kapsayan, "2023 Yılı Organizasyon Hizmeti" için ihale açarken AKP'li Altındağ Belediyesi ise "2023 Yılı Kültür ve Sanat Etkinlikleri Hizmeti" için ihale açtı. Fatsa Belediyesi ise 10 Şubat'ta yayımladığı ve fasıl ekipli, havai fişekli organizasyon ihalesini tepkiler üzerine iptal etti.

Kahramanmaraş merkezli depremlerin yaraları sarılmaya çalışılırken AKP'li belediyelerin konser ve gösteri gibi organizasyonların yer aldığı etkinlik ihalelerine hız kesmeden devam ettiği ortaya çıktı. Yerel yönetimlerin ihalelerine mercek tutan CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, "Millet canının derdinde, AKP'li belediyeler eğlence peşinde" dedi.

CHP'li Emir'in gündeme getirdiği ihalelerin detaylarında ise şunlar yer aldı: AKP'li Altındağ Belediyesi, 2023 yılı etkinlikleri kapsamında yaz eğlenceleri düzenlemek için açtığı ihalesini 8 Şubat'ta duyurdu. İhale kapsamında iki adet müzik grubu ile kukla parodi gruplar, jonglör ve illüzyon sanatçılarının temini öngörüldü.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi 50 adet konser ve 30 adet mehteran konseri için ihaleye çıktı. İhale, depremin yaşandığı gün yayımlandı. 12 Şubat 2023 itibarıyla halen iptal edilmeyen ihale kapsamında düzenlenecek etkinlikler için 2 bin 40 adet çadır alımının da öngörüldüğü bildirildi.

Fatsa Belediyesi ise 7 Şubat'ta, "Ramazan Ayı Etkinlik Organizasyonu" ihalesi için kolları sıvadı. Dini içerikli programların yanı sıra fasıl ekibi ve canı saz ekinimim teminini de içeren ihalenin, tepkilerin ardından iptal edildiği öğrenildi. Belediyenin öte yandan, 23 Nisan için düşündüğü havai fişek organizasyonu kapsamında da 10 Şubat'ta ihale yayımladığı kaydedildi.

Acelesi Mi Var?

Belediyelerin hız kesmeyen eğlence ihalelerine yönelik değerlendirmelerde bulunan Murat Emir, şunları söyledi:

"Fatsa Belediyesi'nin iptal ettiği ihaleyi yenileyeceğini duyuyoruz. İşin eğlence ile ilgili kısımlarını ayıklayıp yalnızca dini içerikli etkinlikler kalacakmış. Fatsa Belediye Başkanı'na soruyoruz. Millet canının derdindeyken bir haftadır ihale peşinde miydiniz? İhaleyi iptal etmek için bir haftadır aklınız neredeydi? Balıkesir ise eğlence etkinlikleri kapsamında 2 bin 40 adet çadır temini öngörmüş. Bu ihalelerin bir acelesi, aciliyeti mi var? Ülkemizde milli yas ilan edilmişken derdiniz eğlencelerin düzenlendiği organizasyonlar mı oldu?"

ERDOĞAN, İSKENDERUN'DAKİ 6 MAHALLENİN "RİSKLİ BÖLGE" KARARINI BİR YIL ÖNCE KALDIRMIŞ

CHP Milletvekili Antmen, AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, deprem felaketinde neredeyse tamamen yerle bir olan Hatay'ın İskenderun ilçesindeki 6 mahallede bazı bölgelere ilişkin 'riskli alan' kararını, depremden tam 1 yıl önce 4 Şubat 2022'de kaldırdığı Resmi Gazete kararını paylaştı. Antmen, "Demek ki deprem kader değilmiş. Çünkü deprem cinayetleri de politiktir" ifadelerini kullandı.

Uzmanların tüm uyarılarına rağmen afet öncesinde alınmayan önlemler ve geç başlanan arama-kurtarma çalışmaları da felaketin boyutnu artırdı. Devletin deprem felaketinin ardından yürüttüğü çalışmalarda yetersizlik tepki çekmeye devam ederken CHP Mersin Milletvekili Alpay Antmen, Hayat'a ilişkin 1 yıl önce yayımlanan çarpıcı Cumhurbaşkanı Kararını'nı anımsattı.

Hatay'ın İskenderun ilçesindeki Meydan, Cumhuriyet, Modernler, Numune, Pınarbaşı ve Esentepe mahallelerine yönelik "riskli alan" kararının AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kaldırıldığını hatırlatan Antmen, "Bu Cumhurbaşkanlığı kararını her vatandaşa ulaştırın" ifadelerini kullandı.

Antmen, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, şu ifadeleri kullandı: "Bu Cumhurbaşkanlığı kararını her vatandaşa ulaştırın! Depremde binlerce insanımızı kaybettiğimiz Hatay İskenderun'da afet riski altında alan ilan edilen bölge kararının tam bir yıl önce Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kaldırıldığı kararname. Demek ki deprem kader değilmiş. Çünkü deprem cinayetleri de politiktir!"

DEPREM; TÜRKİYE'NİN İLETİŞİM, HABERLEŞME VE İNTERNET ALTYAPISININ YETERSİZLİĞİNİN İLANIDIR!

6 Şubat Depremi; Türkiye'nin iletişim, haberleşme, internet altyapısının çöktüğünü, 21 yıldır iktidarın bu alanda bir çivi çakmadığını, alternatif altyapı yatırımlarını engellediğini, ortaya çıkarttı. İktidar kontrolünde iletişim ve internet altyapısı oluşturma politikası yüzünden ulusal güvenlik konusu olan haberleşme, en hayati dönemde zafiyete ve kesintiye uğradı!

İktidarın kendi kontrolünde bir sistemi sürdürmek uğruna ulusal güvenlik konusu olan telekomünikasyon alanında büyük çöküş yaşandığı açığa çıktı. Lübnanlı Hariri ailesine satılıp, daha sonra milyarlarca dolarlık borcuyla **Türkiye Varlık Fonu** tarafından devralınan **Türk Telekom**'un (TT) altyapı tekelinin sürdürülmesi için çoklu altyapı ve alternatif iletişim-internet oluşumuna izin verilmedi.

Halen iktidarın yönetim ve denetimindeki TT'nin ardından **Turkcell** de Ziraat Bankası'na olan borçları nedeniyle yönetimi Ziraat Bankası'na devredilerek iktidar kontrolüne alındı. Her iki kuruluşun yönetim kurulları iktidar mensuplarının ikinci-üçüncü maaş kasasına dönüştürüldü.

İletişim altyapısını güçlendirip rekabete açmak, ucuz ve hızlı iletişimi sağlamakla görevli **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu** (BTK) tam tersine iletişim altyapısını engelleme, haberleşmeyi iktidar kontrolünde tutma görevini üstlendi.

BTK'nın resmi web sitesinde 200'er bin dolar ödeyerek iletişim altyapı lisansı alan 14 firmanın listesi yer alırken (<https://yetkilendirme.btk.gov.tr/Yetkilendirme/>) bu firmalar toplam 831 lisanslı yetkilendirme belgesi almış. Buna karşın yıllardır yatırımlarının engellenmesinden ötürü çok sayıda şirket, lisansını uzatmayıp iptal etmiş.

Ölü ve yaralı sayısının her dakika arttığı Deprem Bölgesinde günlerdir iletişim aksıyor. İnternet kısıtlamaları, bant daraltmalarıyla sosyal medya haberleşmesi, yardımlaşma, paylaşımlar engelleniyor. Sürekli Teknofest kuşağından söz eden iktidar, iletişim teknolojilerinin ve altyapısının yaygınlaşmasına, iktidar kontrolü dışında rekabete açılmasına, hızlı ve ucuz iletişimin önüne set çekti.

Kısa süre öncesine kadar ekranlarda reklamı yayınlanan, deprem-doğal afet-ulusal güvenlik vb. durumlarda baz istasyonu işlevi göreceğiyle övünülen Dronecell'ler hâlâ ortada yok.

Elon Musk'ın deprem sonrası uydu internet sistemi Starlink'i Türkiye'ye açma önerisini reddeden, 'Türksat var' diyen iktidar, günlerdir bölgeyle iletişimin, haberleşmenin aksamasına, internetin kesilmesine, sıkıntılar yaşanmasına suskun. Yaşanan ağır felaketin ve çaresiz halka yaşatılan beceriksizliklerin görünür olmasını engelliyor. İktidarın bakan yardımcıları, baş danışmanları, vb. yönetim kurullarında çifter maaş alırken, 2000'de Telekom sektörünün tüketici lehine işleme, düzenlenmesi ve yönetilmesi için kurulan BTK, Twitter'ı yasaklamakla, bant daraltmakla, operatörlerden kullanıcı bilgilerini, mesajlaşmaları arşivleyerek Kişisel Verileri Koruma Kanunu'na aykırı şekilde özel bilgi topluyor!

Acil durumlarda özel telsiz haberleşmesine olanak sağlayan ANTRAK sistemi iktidar tarafından iptal edildi. 21 yıldır her alanda olduğu gibi iletişim altyapısının da partizanlık zihniyetiyle çökertildiği "deprem" felaketiyle somutlaştı.

DETLERİ AFET DEĞİL 'İMAJ' KURTARMAK

Kızılay'daki skandallara bir yenisi eklendi: Dertleri afet değil 'imaj' kurtarmak

Depreme yeterli hazırlık yapmayan, afetzedeleri çadırsız, yemeksiz bırakan Kızılay enerjisini çalışanlarının sosyal medya hesaplarına harcadı. Kızılay'ı ve Genel Başkan Kınık'ı eleştiren haberleri beğenen personele soruşturma açıldı. Tehditkâr zarflar gönderildi, çalışanlar tazminatsız işten atıldı.

Depremle birlikte pek çok tartışmaya neden olan Kızılay'da skandallar bitmiyor. Kızılay Genel Başkanı Kerem Kınık ve Baş Müfettiş Tahir Kahveci'nin Kızılay çalışanlarına mobbing uyguladığı, çalışanların sosyal medya paylaşımları ve beğenileri nedeniyle tehditkar mektuplar gönderildiği açığa çıktı. Genel Başkan Kınık'ın, Nisan 2022 tarihinde Kızılay'ın çalışanlarına yönelik zam politikası ve liyakatsız yöneticilere ilişkin çıkan haberlerin ardından hem kendisini 'iyi bir yönetici' olduğunu göstermek hem de kurumun itibarını düzeltmek adına sosyal medyada paylaşımlar yaptırdığı da iddia edildi. İşten çıkarılan çalışanlardan edindiğimiz bilgilere göre WhatsApp gruplarında yazılan bu paylaşımların içeriğinde çalışanların "Kızılay'da ne kadar mutlu oldukları, Başkan Kınık ile gurur duydukları" söylemeleri istendi. Ancak beklenenin aksine Kızılay'da çalışan 20 bin personelin çoğunluğu bu talebe 'kayıtsız' kaldı. İddiaya göre bu durumdan hoşnut olmayan Başkan Kınık, 2022'nin Eylül, Ekim ve Kasım aylarında çalışanları üzerindeki baskıyı artırdı. Çalışanların sosyal medya hesaplarını inceleyen kurum, Başkan Kınık ve Baş Müfettiş Tahir Kahveci imzasıyla çalışanlara tehditkar zarflar gönderdi.

Söz konusu zarflarda, "Bu tweeti neden beğendin? Bunu beğenmekteki amacın nedir? Kurumu kötü mü göstermek istiyorsun?" gibi sorular yer aldı. Çalışanların kuruma verdiği yanıtları değerlendirmek üzere Baş Müfettiş Tahir Kahveci görevlendirildi. Çalışanlar, iddiaya göre yanıt verdikleri zarfları elden Müfettiş Kahveci'ye iletmek üzere odasına gittiklerinde dosya numarası istedi. Bunun üzerine Kahveci, "Siz şimdi bu iddiaları kabul mü ettiniz?" sorusuyla karşılaştı. Çalışanların "Art niyetimiz yok" açıklaması üzerine "Salakların hepsi işten atılacak" dedi.

Muhafif Gazetelerdeki Haberleri Beğenmişsin!

Soruşturmalar sonucunda 1 Ocak itibarıyla aralarında doktorların da olduğu 25 kişinin tazminatsız işten çıkarıldığı belirtiliyor. İşten çıkarılan sağlık çalışanı, "Birçok arkadaşımın zarf yolladılar. Bana zarf gelmedi. Benden bizzat sözlü savunma istediler. Bana sordukları sorular arasında, 'BirGün Gazetesinin Kızılay'ın zam haberlerini neden beğendin? Muhafif gazetelerin haberlerine neden yorum yaptın?' gibi ifadeler vardı" dedi.

Soruşturmaya konu olan beğeni, paylaşım ve yorumların Kızılay çalışanlarına yüzde 1,2 zam yapıldığı dönem olduğunu vurgulayan eski Kızılay çalışanı sözlerini şöyle sürdürdü: "Yüzde 1,2 zam yapılmıştı. Bu komik rakam da 56 TL'ye tekabül ediyordu. Ben de o dönem 'Bu zamlarla marul bile alınmaz' demiştim. Sonrasında iki kez savunma verdim. Beni de işten tazminat vermeden attılar. Gerekçesi ise 'kurum itibarını zedelemek, Genel Başkan Kınık hakkında kamuoyunda kuşku uyandıracak ifadeler kullanmak' diye konuştu. Eski çalışan sözlerini şu detayla bitirdi: "Ayrıca deprem faciası hepimizi çok üzdü. Kızılay'da büyük eksikler yaşandı. Pek çok arkadaşımız işten çıkarılmalarına rağmen depremedelere yardım etmek için gönüllü olarak kuruma gittiler."

Bir başka işten çıkarılan çalışan da benzer nedenlerle kendisinin tazminatsız olarak işten çıkarıldığını anlattı. Şubat ayında Kızılay'ın kendilerine yüzde 22 zam yaptığını 1 Nisan'da ise yüzde 1,2 'iyileştirme zammı' yapıldığını hatırlatan eski çalışan, "Twitter'da BirGün Gazetesi'nin 'Zammın hası kendilerine' başlıklı haberi paylaşmışım. 1,2'lik zamma ilişkin ise '1 Nisan şakası mı bu?' şeklinde paylaşımında bulunmuştum. Bunun yanı sıra Evrensel ve Sözcü gazetelerinin haberlerini, CHP Milletvekilleri Burcu Köksal ve Murat Emir'in paylaşımlarını beğenmişim. Kurum içinde bir haberleşme sistemi var. Hakkımda soruşturma açmışlar, savunma istediler" dedi.

Ahlak ve İyi Niyete Uymayan Paylaşımış!

"30 Aralıkta İş Kanunu'nun 25. Maddesi'nin B fıkrası gereği işten atıldım" ifadelerini kullanan eski çalışan sözlerini şöyle sürdürdü: "Paylaşımlarımın ekran görüntüsü alınmış. 'Eşim çalışmıyor, tek maaşlıyım' dedim. Özür dilediğimi de bildirdim. 15 yıldır burada çalışıyorum. 'Kurumun menfaatlerine göre çalıştım' dedim ama bunca yıllık emeğim bir çırpıda heba edildi. Kerem Kınık'ın isminin geçtiği tüm tweetleri incelemişler. Çalışanların paylaşımlarını tespit etmişler."

Öte yandan çalışanın atılmasına gerekçe gösterilen İş Kanunu'nun 25. Maddesi'nde "Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller; işçinin, işveren yahut aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarf etmesi veya davranışlarda bulunması veya işveren hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnatlarda bulunması..." ibareleri yer alıyor.

WhatsApp Mesajlarını Tek Tek İncelemişler

Kızılay'ın bir başka merkezinde çalışan bir doktorun da benzer gerekçelerle tazminatsız olarak işten çıkarıldığı bilgisine ulaşıldı. Çalışanlar arasında WhatsApp grubu kurduklarını buradan kurumun işleyişine yönelik konuşmaların kopyalanarak Ankara'ya iletildiğini belirten bir doktor ise şunları aktardı: "Kan alma çalışmaları sırasında kamera uygulaması getirildi. Bu da çalışanları rahatsız etti. Çalışanlar üzerinde baskı oluşuyordu. Bunları kendi aramızdaki WhatsApp grubunda konuştuk. 6 aylık konuşmalarımız kopyalanarak merkeze gönderilmiş. Sonrasında benden iki savunma istediler. Müfettiş bile görevlendirmeden tazminatsız işten çıkardılar. Deprem nedeniyle biraz bekledim, dava açmayı düşünüyorum."

Hasta çalışanı da işten atmışlardı

Kızılay, daha önce de bir personelinin MS tanısı konulduğu ve hasta olduğu için işten çıkarmış, daha sonra da yargı kararına rağmen işe geri almamıştı. Kızılay Yönetim Kurulu'nun kararıyla İzmir Kan Bağışı Merkezi'nde görev yapan Kıvılcım Özbek isimli laboratuvar çalışanı işten atıldı. Özbek'in işten çıkarılma gerekçesi Kızılay'ın ıslak imzalı belgelerinde, "MS tanısı konması ve ekiplerde görevlendirilemeyeceği ve sağlık sorunları nedeniyle ekiplerde verimli olarak çalıştırılmaması" olarak gösterilmişti.

FIRSATÇI NAKLİYECİLER TÜREDİ

CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, merkez üssü Kahramanmaraş olan depremin etkilediği 11 kentte, yıkılan ve ağır hasar alan yapılarda kalan eşyalarını kurtarmak isteyen yurttaşların fahiş nakliye ücretleri ve araç muayene ücretleri konusunda düzenleme yapılmasını talep etti.

CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat, deprem bölgesinde yıkılan ve çökme tehlikesi bulunan yapılarda kalan eşyalarını kurtarmak isteyen depremzedelerin, fahiş nakliye ve araç muayene ücretleri ile karşı karşıya olduğunu belirtti.

Karabat, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, depremzedelerin karşılaştığı ulaşım sorununa çözüm bulunmasını talep ederek "Maalesef fırsatçı nakliyeciler türedi ulaşım konusunda acil düzenleme şart" dedi.

Karabat'ın sosyal medya hesabından yaptığı açıklamanın tamamı şöyle:

"Kalan eşyalarını kurtarmak isteyenler depremzedelerimize bazı nakliye firmaları fahiş fiyatlar çekiyor. Deprem önce 650 TL olan asansör kiralama bedeli 1.200 TL'ye çıktı.

Evden eve nakliye fiyatları da katlanarak arttı. Başka şehre 5.000-10.000 TL civarında olan nakliye fiyatları, 25.000 TL'ye kadar çıktı. Gecisini gündüzüne katıp 5 kuruş para almadan deprem bölgesinde çalışan nakliyecilerin yanında bu fırsatçılara göz açtırılmamalı.

Deprem bölgesinde hayatta kalanlar yeni bir düzen kurmaya çalışıyorlar ama çok sayıda problemle karşılaşıyorlar. Devletin, bunu göz önünde bulundurarak harekete geçmesi gerekiyor. Ayrıca esnaf ve ticaret odaları da nakliye konusunda harekete geçmeli.

Bir diğerk problem ise araç muayeneleri. Deprem bölgesindeki araçların muayene ücretleri bu dönemde kaldırılrsın. Muayene süresini geçirenlerin cezaları da silinmeli. Depremzedeler bir de fahiş araç muayene ücretleri ile mağdur edilmemeli.

Yılbaşında araç muayene ücretlerine yüzde 122 zam yapılmıştı. 507 TL olan muayene ücreti 1130,40 TL oldu. Hayatları alt üst olan depremzedelerimiz bir de elinde kalan son paralarını nakliyeye, araç muayenesine vermemeli.

Evden nakliye yapan taşımacılara çeşitli vergi, akaryakıt destekleri verilebilir. Özelleştirme ile neredeyse bedavaya araç muayene işini alan şirket de böyle olağanüstü bir dönemde neden yüzde 70-80 indirim yapmasın?

Seyahat güvenliği açısından araç muayeneleri mutlaka yapılmalı. O yüzden muayenelerin ertelenmesi değil, indirimle teşvik edilmesi gerekiyor. Takipçisi olacağız.”

BİTİRİLEN TARIM VE HAYVANCILIK DEPREM İLE DAHA DA KÖTÜLEŞECEKTİR!

Yüksek enflasyon, artan maliyetler, yem fiyatlarındaki olağanüstü yükseliş yanında uygulanan et ve süt fiyat politikaları hayvancılığın gerilemesine, üretim düşüşüne neden oldu. 2022 sonu itibarıyla Türkiye'nin büyükbaş hayvan sayısı önceki yıla kıyasla yüzde 5,6 geriledi. Küçükbaş hayvan sayısındaki azalma ise yüzde 2,2 oldu. Tarım ve hayvancılığın ön planda olduğu deprem bölgesindeki felaket, bu tabloyu daha da kötüleştirecektir!

Tarımsal ve bitkisel üretimde girdi maliyetlerinin yarattığı üretim düşüşü ve gıda fiyatları artışı, et ve süt ürünleri fiyatlarındaki yükselişle hayvansal ürünlerde de belirgin şekilde kendisini gösterdi. Özellikle çiğ süt fiyatlarının uzun süredir enflasyonun çok altında kalması, iktidarın aldığı fiyat sabitleme kararına rağmen üç haneli artışlara ulaşan yem fiyatları karşısında süt hayvanlarının kesime gönderilmesinin hızlanması, büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısının gerilemesine neden oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK), açıkladığı 2022 yılı hayvansal üretim istatistikleri hem büyükbaş hayvan sayısında hem de küçük baş hayvan sayısında geçen yıl önemli düşüşler yaşandığını gösterdi.

✓ Büyükbaş hayvan sayısı 2022'de bir önceki yıla kıyasla yüzde 5,6 azalarak 17 milyon 24 bine indi. Büyükbaş hayvan varlığı kapsamındaki sığır sayısı yüzde 5,6 azalışla 16 milyon 852 bin, manda sayısı yüzde 7,4 gerileyerek 171 bin 835 oldu.

✓ Küçükbaş hayvan sayısında da geçen yıl azalma yaşandı. Canlı hayvan varlığındaki gerileme kırmızı et fiyatlarının yükselmesini tetikledi.

✓ Küçükbaş hayvan sayısı 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 2,2 azalarak 56 milyon 266 bin olurken, koyun sayısı yüzde 1,1 düşerek 44 milyon 688 bine, keçi sayısı ise yüzde 6,2 azalarak 11 milyon 578 bine geriledi.

Büyük ve küçükbaş hayvan nüfusunun azalması et ve süt dışında, başta tekstil, örme, konfeksiyon, dokumacılık, halı, ev tekstili vb. sanayiine yönelik olarak hayvanlardan sağlanan hammadde üretimini de sert biçimde düşürdü.

TÜİK'in rakamlarına göre; yapağı üretimi 2022'de yüzde 1,2 azalarak 84 bin 885 tona, keçi kılı üretimi yüzde 4,6 düşerek 6 bin 393 tona, tiftik üretimi ise yüzde 10,9 gerileyerek 417 tona indi.

✓ Katma değeri yüksek hayvansal hammaddelerden birisi olan ipek dokumacılığında, ipek böcekçiliği en belirgin gerileyen alanlardan birisi oldu.

Ekilebilir tarım arazilerinin üçte birinin boş kalması, üreticinin üretimden uzaklaşmasına benzer şekilde ipek böcekçiliği yapan köy sayısı da 2022'de yüzde 15,9 azalarak 559'a geriledi. İpek böcekçiliğiyle uğraşan hane sayısı yüzde 12,9 düşüşle 1761 haneye indi. Yaş ipek kozası üretimi bu daralmaya paralel olarak yüzde 10 azaldı ve sadece 69 ton oldu.

Hayvan sayısı ve hayvansal üretimdeki gerileme, ülke tarımı ve hayvancılığının darboğazda olduğunu gösteriyor. 6 Şubat'ta deprem felaketinin yaşandığı illerin ekonomisinde ilk sırada tarımsal-hayvansal üretimin olması dikkate alındığında **gerek hayvan sayısı gerekse hayvansal üretimde 2023 yılında çok daha sert bir gerileme yaşanacağını öngörmekteyiz.**

AFET HAFTASINDA BİLE KONSER İHALELERİ

Deprem yarattığı yıkımın etkisi sürerken AKP'li belediyeler eğlence ihalelerine yenilerini ekledi. Pendik ile Bayrampaşa Belediyesi ve Marmara Belediyeler Birliği milyonlarca liralık konser ihalelerine imza attı.

Maraş merkezli depremlerin yaraları sarılmaya çalışılırken AKP'li belediyeler, konser ve gösteri gibi organizasyonların yer aldığı etkinlik ihalelerine hız kesmeden devam ediyor. Balıkesir ve Altındağ belediyelerinin konser-etkinlik ihalelerine tepkiler sürerken aralarında Marmara Belediyeler Birliği'nin de yer aldığı üç idare 9, 10 ve 13 Şubat tarihlerinde toplam 27 milyon 524 bin 300 TL'lik benzer ihalelere imza attı. Sözleşmelerden en yüksek bedellisi, 11,9 milyon TL ile AKP'li Pendik Belediyesi'nin imza attığı sözleşme oldu.

Konser İhalesi

AKP'li Ahmet Cin başkanlığındaki Pendik Belediyesi 24 Ocak'ta, "Organizasyon Hizmeti Alınacaktır" başlıklı ihale düzenledi. İhale kapsamında açık hava konserleri ile çeşitli müzik dinletilerine yönelik hizmet alımı yapılacağı belirtildi. Belediye konserlerinde görmek istediği sanatçılardan oluşan bir liste de hazırlayan Pendik Belediyesi, ihalede nihai kararını 13 Şubat'ta verdi. 13 Şubat'ta belediye, ihale kapsamında 11 milyon 920 bin TL'lik anlaşma yaptı.

Türkiye'nin en borçlu belediyelerinden Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin başkanlığını yapan AKP'li Tahir Büyükakın idaresindeki Marmara Belediyeler Birliği de 20 Ocak'ta, "2023 Yılı Etkinliklerin Organizasyonu Hizmeti Alımı İşi" başlıklı ihale açtı. İhalenin sözleşmesi ise Maraş depreminden üç gün sonra, 9 Şubat'ta imzalandı. Sözleşmenin bedeli ise kayıtlara, 6 milyon 6 bin TL olarak geçti. İhale kapsamında sempozyum, toplantı ve çeşitli etkinlikler düzenleneceği kaydedildi.

Kültür Sanat Programları

AKP'li Atilla Aydın'ın başkanlık koltuğunda oturduğu Bayrampaşa Belediyesi de depremin yaraları sarılmaya çalışırken ihale masasına oturan belediyeler arasına ismini yazdırdı. Belediye, 2023 yılı içinde düzenleyeceği kültür sanat programları için hizmet alımı gerçekleştirdi. Hizmet alımı kapsamında 10 Şubat'ta Panajans isimli reklam şirketiyle 9 milyon 598 bin 300 TL'lik anlaşma yapıldı.

KURALSIZLIK

Ülkemizi yasa boğan yıkımdaki maddi ve insani kayıplar, kuralsızlığın hüküm sürdüğü müteahhitlik sektörünün denetim ve yasal kurallara bağlanmasının önemini acı bir şekilde gösterdi. Türkiye'deki 453 bin olan müteahhide karşılık Almanya'da bu sayının sadece 3800 olması sektördeki vahameti ve çarpıklığı sergilemektedir.

Yıllardır Hal Yasası'nı, Perakende Ticaret Yasası'nı diline dolayan iktidar, konut-inşaat alanındaki kuralsızlık, denetimsizlik, disiplinsizlik karşısında da müteahhitlik sektörünü yasal çerçeveye alacak düzenlemeler için adım atmadı.

Baro kaydı olmayanın avukatlık, Tabip odası kaydı olmayanın doktorluk, **Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)** kaydı olmayanın mühendislik-mimarlık yapamadığı, mesleki kurallara tabi olduğu bir ortamda, müteahhit olmanın, insanların yaşamlarını sürdürdüğü konutları inşa etmenin kuralı, kriteri yok.

✓ Üstelik iktidar 2020'de yaptığı düzenleme ile TMMOB'nin, Mühendis-Mimar odalarının kamusal denetim yetkisini kaldırdı.

Deprem felaketine uğrayan illerde enkaza dönüşen sosyal veya lüks konutların, rezidansların inşaatını yapan müteahhitlerin reklamlarına bakıldığında bazıları ilkökul mezunu olup, yıllardır konut inşa etmekle övünüyor. Önde gelen bazı Türk müteahhitlik şirketleri yurt dışında, yabancı devletlere, NATO'ya milyarlarca dolarlık inşaatlar yaparken, kurallara, koşullara sıkı sıkıya uymak zorunda kalıyor. Yurt dışı müteahhitlik başarılarıyla ve buradan ülkeye gelen milyarlarca dolarlık döviz geliriyle övünüyor.

Ancak içeride kamu ihaleleriyle alınan yollar, köprüler, kamu binaları, hastaneler, havaalanları, öğrenci yurtları, adliye binaları, polis evleri depremde yerle bir oluyor. Özel konut, site inşaatlarını yapan müteahhitlerin tabi olduğu yönetmelikler, yapı denetim kuralları, depreme dayanıklılık kriterleri, imar mevzuatı, ruhsat ve iskan raporlarıyla ilgili koşullar tam olarak ödünsüz şekilde denetlenirse, yanlışlar cezalandırılrsa, ruhsatlar iptal edilse pek çok yıkımı önlemek olanaklı. Bu yapılmadığı gibi mevzuata aykırı, imar planlarının dışına çıkılarak rant amaçlı uygulamalarsa periyodik olarak çıkartılan imar afları, imar barışı düzenlemeleriyle hazineye para gelecek diye yasallaştırılıyor.

✓ En son 2018'de çıkartılan, iki kez süresi 6 ay uzatılan İmar Barışına 10 milyonu aşan başvurunun 7,5 milyonu konuttu.

Kaçak, imara aykırı yapılar cüzi paralar karşılığı yasallaştı. Bunları inşa eden müteahhitler yaptırımsız kaldı. Muhtemelen 6 Şubat depreminde enkaza dönüşen binlerce bina arasında imar barışından yararlanarak içinde oturanlara mezar olan evler de var. 1999 depreminde müteahhitlere açılan 2100 davanın 1800'ü affa uğradı. 300 davada ise verilen cezalar ertelendi. İnşa ettiği konutlarda 195 kişi ölen Veli Göçer hüküm giyen tek müteahhitti ve 2011'de tahliye oldu. Benzer tablo muhtemelen yinelenecek ve cezasızlık devam edecek.

Türkiye'deki müteahhit sayısı 453 bin iken Almanya'da 3.800, 27 AB ülkesinde ise toplam 25 bin olması, sektördeki vahim kuralsızlığı, başıboşluğu, çarpıklığı sergiliyor. Müteahhitlik yasasının ivedi olarak çıkarılması, sektörün eğitim, deneyim, sermaye vb. açısından lisans ve kurallara bağlanması, denetime alınması elzemdir, hayatidir!

OHAL

Afet Bölgesi ilanına rağmen Olağanüstü Hal (OHAL) kapsamına alınan 10 ilde çöken altyapı, yok olan mahalleler sonrası iktidarın seçimleri 14 Mayıs'ta güncelleme planının işlemesi zor görünüyor. Seçmen kütükleri ve ikametgah kayıtları işlevsiz hale gelirken, ağır yıkım ve deprem illerinden tahliyelerle sağlıklı bir seçim olanağı söz konusu değil. Bir yılda 10 ili yeniden inşa etmeyi vaat eden iktidar, 8 Mayıs'ta süresi dolacak OHAL'i uzatarak seçim yapmayı hedefliyor!

'Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirler Yasası'na dayanarak deprem felaketinin yaşandığı illeri 'Afet Bölgesi' ilan eden iktidar, bu yasanın tanıdığı olağanüstü yetkilerle yetinmeyerek üç gün sonra da OHAL kararı aldı. Gerek Afet Bölgesi ilanı gerekse İl İdaresi Yasası'nın içerdiği yetkiler ve uygulamalar, sorunlara müdahale için fazlasıyla yeterli olduğu halde OHAL ilanı ile yeniden Kanun Hükmünde Kararname (KHK) yönetimine geçilmesi, iktidarın farklı plan ve niyetlerinin göstergesi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, önce bölgedeki yağma olaylarını OHAL ilanına gerekçe gösterirken, İçişleri Bakanı 'birkaç münferit olay dışında yağma söz konusu olmadığını' asayişin güvenli olduğunu söyleyerek kendisini tekzip etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan daha sonra ise sosyal medyadaki paylaşımları OHAL gerekçesi olarak dillendirdi. İktidarın ve emrindeki kurumların felakete müdahalesinde yaşanan gecikmeler, kaos, koordinasyonsuzluklar ve yetersizliklerin örtülmesini amaçlayan adımların yanı sıra bu sorunları dile getirenleri 'şerefsiz, hain, haysiyetsiz vs.' hakaretlerle itham eden iktidarın üç ay süreli OHAL kararı süreci yasaklarla yönetme isteğinin işareti olarak görülmelidir.

Bunun da ötesinde bir süredir 14 Mayıs olarak 'güncellemeyi' planladıkları seçimlere 2017 referandumu ve 2018 seçimlerinde olduğu gibi OHAL altında gidilmesinin amaçlandığını öngörmek olanaklı. Ancak Elazığ'la birlikte 11 ili kapsayan deprem ve yıkımın bu illerde seçim altyapısına ciddi hasar verdiği açık. Seçmen kütükleri, ikametgah bildirimleri, yerleşim adresleri felaket sonrası büyük değişim gösterecektir. Bölgedeki illerden yapılan tahliyeler, taşınmalar seçim altyapısına etki edecek bir başka unsur.

Dolayısıyla iktidarın Cumhurbaşkanı kararıyla TBMM'yi feshedip 14 Mayıs'ta 'güncellemek' istediği tarihte seçimin yapılması güç görünüyor. Normal günü 18 Haziran olan seçimin bu tarihte yapılma ihtimali kuvvetli. İktidarın süresi 8 Mayıs'ta dolacak OHAL'i 3 ay daha uzatıp, 18 Haziran'da OHAL koşullarında seçim yapma planı söz konusu olabilir. Seçimi erteleme konusunda bir arka plan amaçlanıyorsa gerek Anayasa gerekse Cumhurbaşkanı seçimi yasasında yer alan hükümler 'savaş hali' dışında buna izin vermiyor. İktidar böyle bir yola sarparsa ya da Yüksek Seçim Kurulu'ndan (YSK) bu yönde bir karar çıkartma çabasına girişirse bu tamamıyla anayasaya aykırı, hukuksuz ve 'seçimi çalma' olacaktır.

İktidarın OHAL sonrası yasak-kısıtlama ve sansüre yönelmesi, felaket bölgesini giriş çıkışlara kapatmaya girişmesi beklenebilir. Ayrıca Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 10 ili yatay mimariyle bir yılda yeniden inşa etme, herkese ev vaadi akıl, bilim ve gerçek dışıdır. Daha 4 ay önce ilan edilen iki yılda 250 bin konut kuraları sürerken şimdi **1 yılda 10 ili sıfırdan-yeniden inşa söylemi, her şeyini kaybetmiş yurttaşların iktidara tepkisini frenlemek ve acılarını seçim uğruna istismardan öte bir şey değildir.**

ORDU, BİLİRKİŞİLER, MAHKEME 'YAPILAMAZ' DEDİ: İKTİDARIN ISRARI FELAKETE SÜRÜKLEDİ

Hatay Havalimanı'nın pisti uyarıları göz ardı eden iktidarın ısrarı nedeniyle kırıldı. Projenin bilirkişilerin, mahkeme kararlarının ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın itirazlarına rağmen yapıldığı ortaya çıktı.

Maraş merkezli meydana gelen depremlerde pisti kırılan Hatay Havalimanı'nın bilirkişi raporlarına, mahkeme kararlarına ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın karşı görüşüne rağmen yapıldığı ortaya çıktı. İlk açılan davada deprem riskine dikkat çekilirken ikinci davada bu risk unutuldu. Proje iktidarın ısrarıyla tüm itirazlara rağmen yapıldı. Deprem ve öncesinde havalimanını 2 kez su basması, itirazların haklı olduğunu bir kez daha ortaya koydu.

Binlerce insanın hayatını kaybettiği depremde hayati önem taşıyan Hatay Havalimanı zemininde oluşan çatlaklar nedeniyle kullanılamaz hale geldi. Arama-kurtarma ekipleri, başka havalimanlarına inmek zorunda kalırken yardımlar da bölgeye geç ulaştı. Hava yolunun kapalı olması ayrıca bölgede kara trafiğine neden oldu. Tüm itirazlara rağmen 1. Derece Fay Hattı'nın ve kurutulan Amik Gölü'nün üstüne inşa edilen havalimanı, AKP'nin rantçı politikalarının en net örneği.

Dönemin Çevre ve Orman Bakanlığı tüm itirazlara ve mahkeme kararlarına rağmen iki kez çevresel etki değerlendirme (ÇED) olumlu kararı verdi. ÇED raporunda teknik eksiklikler olduğunu ifade eden bilirkişiler, depremsellik etkisi çalışmasının eksik olduğunu belirterek büyük riske dikkat çekti. İptal edilen ÇED kararının ardından sanki bölgedeki riskle ortadan kalkmış gibi Bakanlık ikinci kez aynı kararı verdi. Mahkeme bu kez, itirazları görmezden geldi.

Bakanlık İlk Onayı 2001'de Verdi

İlk olarak pistini İntaş İnşaat'ın, terminal binasını ise YDA'nın yaptığı havalimanı projesine ilişkin dönemin Çevre ve Orman Bakanlığı, ÇED olumlu kararı verdi. Projenin fay hattı ve kurutulan Amik Gölü'nün üzerine yapıldığına dikkat çeken TEMA Vakfı, karara itiraz etti.

Mahkeme Bilirkişi Atadı

Adana 1. İdare Mahkemesi'nde görülen davada bilirkişi keşfi yapılmasına karar verildi. Keşfin ardından bilirkişiler tarafından hazırlanan raporda, deprem riskine dikkat çekildi: "Jeolojik özellikler verilmiş fakat 1. derece deprem kuşağında olan havaalanına depremsel etkisi çalışması yaptırılmamıştır ve bu konuda alınması gereken önlemler raporda belirtilmemiştir." Bilirkişiler ayrıca havalimanının ülkeye ve bölgeye fayda getireceğine ilişkin hiçbir bilimsel dayanak öne sürülmediğini belirtti.

Havalimanı Yapılamaz Kararı

3 Temmuz 2003'te, bilirkişi raporu doğrultusunda karar veren mahkeme deprem riskinin yanı sıra şu noktalara dikkat çekti:

- "ÇED raporunu hazırlayan kişilerin, bu raporu hazırlamaya yetecek yeterlilikten yoksun olması,
- Göçmen kuş hareketleri ve yerin eski bir göl olması nedeniyle biyolojik çevresinin olumsuz etkileneceği,
- İnşaat ve işletme sırasındaki çevreye verilecek olumsuz etkilerin yeterli düzeyde incelenmemiş ve alınması gereken önlemlerin tespit edilmemiş olması,
- Sağlıklı ve dengeli bir çevrede çevrenin korunup sürdürülmesi amacıyla var olan mevzuata aykırılıklar barındırdığı yer almaktadır.

Çevre ve Orman Bakanlığı karara itiraz ederek temyize taşıdı. Danıştay 6. Dairesi, Bakanlığın itirazını reddederek, iptal kararını onadı.

İktidar Vazgeçmedi

Bilirkişi raporlarını, mahkeme kararlarını dinlemeyen iktidar projede ısrarını sürdürdü. Temyiz sürecinde harekete geçen Bakanlık, küçük dokunuşlarla revize edilmiş yeni bir ÇED dosyasına onay verdi. İkinci kez verilen ÇED olumlu kararına açılan dava bu süreçte, Hatay'a idare mahkemesi açıldığı için Hatay İdare Mahkemesi'nde görüldü. Bilirkişi incelemesi yaptıran mahkeme, bilirkişi raporuna zamanında itiraz edilmediğini öne sürerek iptal talebini reddetti.

Hava Kuvvetleri'nin Uyarısı

Bu kez kararı temyize TEMA taşıdı. İtirazları haklı bulan Danıştay 6. Dairesi, alt mahkemenin ret kararını iptal ederek Hava Kuvveti Komutanlığı Uçuş Emniyet Şube Müdürü tarafından Ağustos 2004'te verilen görüşe dikkat çekti: "Alanın uçak-kuş çarpışması bakımından çok yüksek risk taşıdığı, yolcu taşıyan bir uçağın düşmesi sonucu birçok yolcunun hayatını kaybedebileceği, alanın uçuş emniyeti bakımından kesinlikle sakıncalı olduğu hususların vurgulandığı görülmüştür."

Bakanlık Durmadı

Tüm itirazlara rağmen projede ısrarcı olan Bakanlık, Danıştay'a karar düzeltme başvurusunda bulundu. Danıştay 14. Dairesi'nde görülen dava bu kez Bakanlığın lehine çıktı. Proje için büyük uğraşlar veren Bakanlık böylece; bilirkişi raporlarına, mahkeme kararlarına, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın uyarılarına rağmen hukuki süreci kazanmış oldu.

13 Yıl Önce De Uyarıldı

Hatay Havalimanı'nın barındığı risklere, 13 yıl önce yapılan bilimsel bir çalışmada dikkat çekildiği ortaya çıktı. Bahadır Özgür, Doç. Dr. Emre Özşahin'in Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde uzmanken, 2010 yılında Hatay Havalimanı'na dair yaptığı çalışmadan bazı bölümleri paylaştı: "Doç. Dr. Emre Özşahin, 2010'da yaptığı çalışmada, jeomorfolojik özellikler dikkate alınmadan bilinçsizce yapılan havalimanı için 'Yağışta sel basar, depremde pist çöker' demiş" dediği ortaya çıktı. Özşahin deprem bölgesi olduğunu hatırlatmasının yanında, havalimanının oturduğu zeminin özelliklerini sıralayarak, bölgenin zaten riskli olan yapısında burasının daha da riskli olduğuna dikkat çekiyor

ÇED'in Adı Hiç Değişmiyor

Hatay Havalimanı'nın ÇED raporunu hazırlayan şirket, hâlâ bugünlerde de adı büyük projelerde geçen Dokay Mühendislik. Dokay Mühendislik'in Galataport, Akkuyu NGS gibi birçok önemli projede imzası bulunuyor. Dokay'a göre, Galataport gerekli, Akkuyu NGS çevreci...

Rantın Kronolojisi

- ▶ Çevre Orman Bakanlığı 2001 yılında projeye ÇED olumlu kararı verdi.
- ▶ İtirazların üzerine Adana 1. İdare Mahkemesi depreme, çevreye etkilerine dikkat çekerek 2003'te kararı iptal etti.
- ▶ Bakanlık üst mahkemeye taşıdı ancak talebi reddedildi.
- ▶ Temyiz süreci devam ederken Bakanlık, ikinci kez projeye ona verdi
- ▶ İtirazlar yineleni ancak bu kez Hatay İdare Mahkemesi görmezden geldi.
- ▶ Karar temyize taşındı. Danıştay 6. Dairesi, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın görüşü doğrultusunda kararı iptal etti.
- ▶ Bakanlık bu kez de Danıştay'a karar düzeltme başvurusu yaptı. Danıştay 14. Dairesi, kararı bozarak projenin önünü açtı.

YAŞANAN BU KÖTÜ GÜNLERİN TEK SORUMLUSU MEVCUT İKTİDARDIR!

CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, Kahramanmaraş merkezli depremler hakkında yaptığı açıklamada "Yaşanan bu kötü günlerin tek sorumlusu mevcut iktidardır" dedi.

CHP'li Akkuş İlgezdi, 11 ilin etkilendiği Kahramanmaraş merkezli deprem felaketi hakkında yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullandı:

"Yıllardır Cumhuriyet Halk Partisi olarak deprem gerçeğine dikkat çekmemize, TBMM gündemine defalarca getirmemize rağmen bugün yaşanan bu deprem, iktidarın herhangi bir hazırlığının ve önleminin olmadığını bize çok acı bir şekilde gösterdi. Yaşanan felaketten önce uyardık, ülkemizin böylesi büyük bir depremi kaldıramayacağını defalarca gündeme getirdik. Cumhur İttifakı ne yaptı; sayısal çoğunluklarına sığınarak defalarca sunduğumuz tekliflere "RET" oyu verdi.

"Dünyada Yaşanan Depremlerde En Çok Can Kaybı Türkiye'de"

"Verdiğimiz onca teklife incelemeyen ret oyu verenler, yaşanan felaketin mimarıdır. Yıllardır uyarıyoruz, "deprem gerçeğini unutmayalım", "bütçe ayıralım", "araştırma komisyonu kuralım" maalesef bu uyarılara kulaklarını tıkadılar. "Şahsım isterse olur, şahsım istemezse olmaz" diyenler bugün bu yaşananların tek sorumlusu olarak, vatandaşlarımızın yaşadıkları bunca zorluğa yeni bir acı daha eklediler."

"Özel İletişim Vergisi Adı Altına Toplanan "Deprem Vergileri" Nerede?"

Defalarca sorduk, tekrar soracağız. Cevabını alana kadar da sormaya devam edeceğiz. 2002 ve 2023 yılları arasında toplanan deprem vergileri ne kadardır? Hangi Bakanlıklar, hangi kurumlar tarafından hangi amaçla

kullandıklarını vatandaşlarımıza açıklamalıdır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak sürecin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Bugün tekrar TBMM Başkanlığına yazılı olarak deprem vergilerini, toplanan vergilerin bugüne kadar hangi çalışmalarda kullanıldığını, deprem risk çalışmasını, kaç AFAD ve AKUT personeli, gönüllüsü olduğunu, hangi eğitimlerden geçtiklerini soracağım. Gelecek cevabı kamuoyu ile tekrar paylaşacağım.”

“İmar Affı Diyerek Enkaz Yarattılar”

“10.2 milyon vatandaşın başvuru yaptığı imar affında 7 milyon 85 bin 969 adet Yapı Kayıt Belgesi verildi. Peki, bir kez daha sormak istiyorum, 7 milyonu geçkin bu yapıların kaç tanesine belge verilirken deprem risk kontrolü yapıldı? İmar affından toplanan 26 milyar liralık bütçeyi nerede kullandılar? Hangi riskli yapının güçlendirilmesi veya yeniden inşası için kullandılar? Bunlar birer hata değil, bunlar kabul etmemiz mümkün olmayan tercihlerdir. Yapılacak ilk seçimden sonra bu tercihlerin sorumluları, Adalet karşısında tek tek hesap vereceklerini bilmelidirler.”

“Deprem Analizi Yapılması Gerekliyordu”

“İktidarın her ilimizde, tüm konut ve işyerleri için olası bir depreme karşı risk haritasını çıkması, tedbir alması gerekirdi. Bugün, üzülerken ifade etmek gerekirse 11 ilimiz için geç kalmış olabiliriz ama bugünden tezi yok tüm illerimizde, tüm yapılar için risk haritası yapılmalı, riskli yapıların tespiti yapılmalıdır. Gerekli tedbirler bugünden itibaren alınmalıdır.”

“Gündemi Değiştirmek İçin Çaba Harcıyorlar”

“Bugün bunları söylüyoruz diye trol ordularını üzerlerimize salıyorlar, bant daraltmaları yaparak vatandaşlarımıza ulaşmamızı kısıtlıyorlar. Gerçek bilgileri ulaştırmamızı engelliyor, yandaş televizyon ve gazeteleri tarafından gündemi değiştirmek için çaba harcıyorlar. Bütün bu çabaları beyhudedir. Biz iktidarın bütün engellemelerine rağmen tüm yönetim kadrolarımız ile birlikte, Genel Başkanımız Sn. Kemal Kılıçdaroğlu önderliğinde vatandaşlarımızın yaralarını sarabilmek adına yanlarında olmaya, dertlerini dinlemeye, çözüm üretmeye devam edeceğiz. Biran olsun vatandaşlarımızı yalnız bırakmaya da niyetimiz yok. Ülkemizin kurucusu, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün de dediği gibi “Cumhuriyet, bilhassa kimsesizlerin kimsesidir.”

“Kimsenin Yanına “Kar” Kalmayacak”

“Deprem felaketinden canlarını kurtarmış vatandaşlarımızın, hayata tekrar tutunabilmeleri adına, barınma, eğitim, sağlık ve birçok sorunun acilen TBMM çatısı altında konuşulması ve alınan kararların hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi gerekmektedir. Binlerce can kaybının yaşanmasında kimin, hangi kurumun ihmali var ise halkın iktidarında kanunlar önünde hesap vereceğini, kimsenin yanına “kar” kalmayacağını bir kez daha kamuoyuna bildirmek isterim.”

DEPREMDEN KURTULDULAR, SALGINLARLA YİTİRMEYELİM

Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem sonrasında depremden etkilenen 10 il alınmayan önlemler nedeniyle salgın hastalık riskleri ile karşı karşıya kaldı. CHP Sağıktan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi iktidara seslenerek, “Yaşadığımız felaket sonrası depremden kurtulan yurttaşlarımızı bir de salgın hastalık riski bekliyor ne yazık ki. Kalabalık ve kış mevsim de değerlendirildiğinde grip, COVID gibi solunum yolu enfeksiyonlarında artış beklenmekte; kızamık gibi çocukluk çağının önemli hastalıkları ile uyuz, bit, mantar gibi temas ile bulaşan hastalıkların ve ishalleri hastalıkların görülme olasılığı meydana gelmektedir. Depremden kurtulan vatandaşlarımızı, salgın hastalıklardan kaybetmeyelim. Bölgedeki salgın hastalıklara karşı önlemlerin etkili bir şekilde alınması için bilim insanlarının ve bizlerin çağrılarına kulak verin!” dedi.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, deprem sonrası hayatta kalanların, temiz suya ve hijyen malzemelerine ulaşım konusunda büyük sıkıntı yaşadığını belirterek, şunları söyledi:

Aşıya Erişim Sağlanmalı

“Arama kurtarma çalışmalarında ter döken görevliler ve enkaz altından çıkarılan depremzedeler, paslı demirlere maruz kalmaktadır. Molozlardan kaynaklı yaralanmalar gerçekleşmektedir. Hayat kurtarmak için canla başla çalışan görevliler açık yaralarla görevlerine devam etmektedirler. Yine aynı şekilde depremzedelerimiz de günlerdir yara bere içinde bölgede yaşam mücadelesi vermektedir. Salgın hastalık kapmaya çok müsait bir alandalar. Hijyen adına hiçbir şey yok. Cesetlerle bir arada bulunan bir bölge ne yazık ki. Depremden etkilenen bölgelerde acilen salgın riskleri bertaraf edilmelidir. Bölgede ihtiyacı olan yurttaşlar için tetanos, difteri ve Hepatit B aşılara erişim sağlanmalıdır.”

Salgın Riski Kapıda

Kızamık ve grip gibi hastalıklara karşı aşılamanın önemine dikkat çekilen Dr. Akkuş İlgezdi, " Deprem sonrası alt yapının bozulması, güvenli içme ve kullanma suyunun olmaması, atıkların kaldırılamaması, bağışıklama hizmetlerinde aksama, soğuk hava gibi sorunlar nedeniyle ciddi bir salgın riski mevcut. Öncelikle gebeler için, tetanosa karşı başta aşı olmak üzere önlemler alınmalı, tüberküloz hastalarının düzenli izlemi sağlanmalı ve ilaç kullanımı kesintiye uğramamalıdır" dedi.

Kolera Tehlikesi Bertaraf Edilmeli!

Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, Dünya Sağlık Örgütü'nün bildirimlerine göre son bir yıl içinde Suriye'de 80 bine yakın Kolera vakası tespit edildiğini hatırlatarak, "Deprem bölgesinin, özellikle Hatay'ın Suriye'ye yakınlığı göz önünde bulundurulduğunda Kolera ile ilgili herhangi bir sorun çıkmaması için önlemler alınmalıdır. Bölgede kolera tehlikesi bertaraf edilmelidir" diye konuştu.

Psikolojik Desteğin Hayati Önemi...

Öte yandan önümüzdeki dönemde ihmal edilmemesi gereken en önemli hizmetlerden birinin ruh sağlığı hizmetleri olduğuna dikkat çeken Dr. Akkuş İlgezdi, "Cumhurbaşkanlığı kararıyla depremden etkilenen illerimiz afet bölgesi ilan edildi. Afet bölgesi ilan edilen yerlerde sağlık hizmetleri ücretsiz olur ve bölgede toplumsal travmaların ileride olumsuz sonuçlar yaratmaması adına psikologlar ve sosyologlar gönderilir. Hükümet yetkilileri daha çadır, yiyecek, ısınma gibi ihtiyaçları dahi tam manasıyla giderebildiği bir aşamaya geçememişken ruhsal sağlığın korunacağı aşamaya nasıl ve ne zaman geçilecek. Depremden etkilenen vatandaşlarımızın yanı sıra deprezede konumunda olan sağlık çalışanlarının da ruh sağlığı yönünden desteklenmesi gereklidir."

Türk Tabipler Birliği'nin de ilk günden beri dikkat çektiği sağlık hizmetlerinin temininin de altını çizen Akkuş İlgezdi, sözlerine şöyle devam etti:

Birinci Basamak Sağlık Birimleri Kurulmalı

"Öncelikle uygun geçici barınma koşullarının sağlanmalıdır. Uygun beslenme koşulları oluşturulmalıdır. Temel sağlık hizmetlerinin verilebileceği birinci basamak sağlık birimlerinin kurulması deprem bölgeleri için büyük önem arz etmektedir. Bölgede hayatını idame ettirecek insanların sağlıklarına kavuşmaları ve yeni hastalıklarla mücadele için birinci basamak sağlık hizmetlerine çok önem verilmelidir. Etkilenen kişi sayısı ve özelliklerinin saptanarak kayıt altına alınmalı bu kişilerin gereksinim duyduğu sağlık hizmetleri ivedilikle bölgeye ulaştırılmalıdır. Yeterli miktarda ve güvenli su sağlanmalıdır. Atıklar, çöpler, tuvaletler, hayvan ölüleri uygun şekilde toplanmalı ve çevreye yönelik koruyucu sağlık hizmetlerini gerçekleştirebilmek için ilgili kurumlar ile iş birliği içinde çalışılmalıdır. Maske tedariki ve kullanımının önerilmesi de son derece önemlidir. Tabii bunun için öncelikle dezenfektan temini ve dağıtım meselesinin çözülmesi gerekmektedir. Çadır bulmakta dahi zorlanan vatandaşlarımıza maske kullanın demek de pek mümkün görünmemektedir."

Çadır Kentler Standarda Uygun Olmalı!

Çadır kentlerin ve kampların kurulmasında uluslararası standartlara uygun hareket edilmesinin önemine dikkat çeken Dr. Akkuş İlgezdi, "Hem salgın hastalık riski, hem de yangın gibi riskler göz önünde bulundurularak çadır kampları, çadır kentleri kurulmalıdır. Tuvalet gereksinimleri bir an önce sağlanmalıdır. Özellikle toplu yerleşimin olduğu yerlerde tuvaletlerin kadın- erkek olarak ayrılması ve gerektiği kadar temizlenmesi çok önemlidir" açıklamasında bulundu.

AKP'Lİ GENEL MÜDÜRÜN 'DENETLEDİK' DEDIĞİ SİLOLAR YERLE BİR OLDU

AKP eski milletvekili ve Tarım Kredi Kooperatifleri iştiraki TK LİDAŞ'ın Genel Müdürü Hasan Fehmi Kinay'ın "denetledik" dediği Nurdağ'ndaki 14 silodan 12'si tamamen kullanılmaz hale gelirken, iki siloda hasar oluştu. Silolardaki binlerce ton buğday ve mısır çevreye serilirken, milyonlarca TL'lik hasar oluştu.

Kahramanmaraş merkezli ikiz depremin vurduğu Gaziantep'in Nurdağı ilçesinde adeta taş taş üstünde kalmadı.

Çok sayıda kamu kurumunun da zarar gördüğü ilçenin Kurudere semtindeki Tarım Kredi Lisanslı Depoculuk Anonim Şirketi'ne ait 14 silodan içinde mısır bulunan koni şeklindeki 12 silo patlayarak tamamen kullanılmaz hale geldi. Dikdörtgen mimarili iki silo ise hasar gördü.

Here biri bin 200 ton kapasiteli silolardaki mısır ve buğday çevreye yayıldı.

AKP'li Genel Müdür "Denetlemiş"

Patlama nedeniyle milyonlarca TL'lik hasar gören siloların 3 dönem AKP Kütahya milletvekili yapan Tarım Kredi iştiraki TK LİDAŞ'ın Genel Müdürü Hasan Fehmi Kinay tarafından geçtiğimiz yılın 28 Temmuz günü ziyaret edilip, lisans koşullarına uygunluğunun denetlendiği ortaya çıktı.

Kinay ziyaret sırasında silolar önünde yetkililerle çekilen fotoğrafı etiketlediği sosyal medya hesabında "TK LİDAŞ Gaziantep Nurdağı silolarını ziyaret ederek personeliyle birlikte verimli bir değerlendirme yaptık. Silolarımızın lisans koşullarına uygunluğunu denetleme imkanı bulduk. Bu yıl silolarımızın doluluk oranı yüzde 100'e ulaştı. Allah'a verdiği bereket için sonsuz şükürler" mesajını paylaşmıştı.

Genel müdürün lisans uygunluğunun denetlendiğini belirttiği siloların depreme dayanıklılığıyla ilgili bir eksiklik belirlenip, belirlenmediği, belirlenmişse giderilip giderilmediği ve lisans koşullarına uygun siloların neden yerle bir olduğu yanıt bekleyen sorular olarak gündeme geldi.

Mısır ve Buğday Kamyonlarla Sağlam Depolara Taşınıyor

LİDAŞ Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. Nurdağı Şube Müdürlüğü'ndeki her biri bin 200 ton kapasiteli 14 silodan 12'si patladı.

Tam dolu olduğu öğrenilen koni şeklindeki 12 silodan birçoğunun çelik konstrüksiyon ile zemin bağlantılarının yapıldığı, buğday dolu dikdörtgen mimarili olarak inşa edilen, en az hasarın gördüğü iki silonun ise zemine beton temel ile monteli olarak yapıldığı ortaya çıktı.

Depolardaki patlama nedeniyle bir bölümü karışan mısır ve buğday kamyonlarla Şanlıurfa TMO depolarına taşınmaya başlandı.

Bu arada, Resmi Gazetede yayınlanan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Hububat Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Yönetmeliği'nin 20 maddesinde, lisanslı depolardaki ürünün hırsızlık, yangın, duman, deprem, dahili su basması, sel ve terör olaylarında zarar görme ihtimaline karşı sigorta zorunluluğu getirildiği hatırlatılırken, bu kapsamda söz konusu ürünlerden oluşan zararın sigorta şirketi tarafından karşılanması gerektiği belirtildi.

DSİ 7 YILDIR AÇILAMAYAN MELEN BARAJI'NDA HÂLÂ TEKNİK İNCELEME YAPIYORMUŞ!

Eski Bakan Veysel Eroğlu'nun 2016'da açılacağını söylemesine rağmen 7 yıldır bir türlü açılmayan, İBB Başkanı İmamoğlu'nun gövdesinde çatlaklar olduğunu ortaya çıkardığı Melen Barajı ile ilgili DSİ açıklama yaptı. Yapılan açıklamada, 8 milyar TL harcanan baraj için, "Teknik incelemelerin tamamlanmasına müteakip çalışmalara tekrar başlanacak" denildi.

2071 yılına kadar İstanbul'un su sorununu çözeceği iddiasıyla Sakarya'da 2014 yılında temeli atılan ve 2016 sonunda açılacağı bildirilmesine rağmen bir türlü tamamlanamayan Melen Barajı krizi büyüyerek devam ediyor.

Devletin kasasından yaklaşık 8 milyar TL harcadığı tahmin edilen ve dönemin Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun 2015 yılında, "Melen Barajı'nı 7 Aralık 2016'da 14.59'da bitiriyoruz" diye açıklama yapıp açılış saatini dahi vermesine rağmen baraj hâlâ kullanılmıyor.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne "Melen Barajı ne zaman tamamlanacak?" sorusunu yöneltildi. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün (DSİ) verdiği yanıtta ise barajda teknik incelemelerin devam ettiği açıklanarak, "İstanbul ili içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamak için Sakarya ili Kocaali ilçesinde yapımı devam eden Melen Barajı işinde gerekli tüm teknik incelemelerin tamamlanmasına müteakip baraj inşaatında çalışmalara tekrar başlanarak en kısa sürede tamamlanması hedeflenmektedir" denildi.

8 Milyar TL Harcandı

DSİ Genel Müdürlüğü, Melen Barajı için ilk ihaleyi 29 Mayıs 2012'de düzenledi. İhalenin 213 milyon 850 bin TL'ye Ece Tur ile Yöntaş İnşaat iş ortaklığına verildiği açıklandı. Melen Barajı'nın temeli de 2014 yılında atıldı. Düzce ve Sakarya illerini birbirinden ayıran Büyük Melen Çayı'nın Karadeniz'e döküldüğü noktada inşaatına başlanan barajın 214 milyon liraya mâl olacağı açıklandı.

Şirket Erdoğan'ın açıkladığı tarihte baraj inşaatını tamamlayamadı ve DSİ 29 Aralık 2016'da baraj inşaatını tamamlamak için bir ihale daha düzenledi. Bu ihale de yine ilk ihaleyi alan Ece Tur ile Yöntaş İnşaat iş ortaklığına 271 milyon 548 bin TL'ye verildi. Bu iki ihaleyle birlikte DSİ Ece Tur ile Yöntaş İnşaat iş ortaklığıyla toplam 485 milyon 398 bin TL'lik sözleşme imzaladı.

Ancak baraj projesi bir türlü tamamlanamadı, inşaat sırasında barajın gövdesinde açılmalar olmaya başladı. Baraj bitirilemeyince Melen'in suyu İstanbul'a borularla aktarılmaya başlandı. İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu göreve gelir gelmez 19 Ekim 2019'da baraj inşaatında incelemelerde bulundu ve baraj gövdesindeki derin çatlaklar nedeniyle inşaatın durduğunu açıkladı. DSİ Genel Müdürlüğü, Melen Barajı güçlendirme inşaatı için 28 Şubat 2020 tarihinde bir ihale daha düzenledi. Bu ihaleyi de 412 milyon 151 bin TL teklif veren Everest Madencilik İnşaat Nakliye Sanayi ve Ticaret A.Ş. kazandı.

Şirket ile DSİ arasında imzalanan sözleşmeye göre, güçlendirmenin 26 Şubat 2023'te bitirilmesi planlanıyordu. Ancak şirket yetkilileri ve DSİ yetkilileri anlaşamadı ve şirket projeyi tasfiye kararı aldı. DSİ tasfiye talebini kabul etti ve 8 Temmuz 2022'de Melen Barajı'nda yeniden çalışmalar durdu.

Melen Barajı için biri ikmal, biri güçlendirme olmak üzere 3 inşaat ihalesi, birkaç danışmanlık ihalesi, İSKİ'den DSİ'ye aktarılan kaynaklar ve kamulaştırma bedelleri dahil olmak üzere kamunun kasasından en az 8 milyar TL harcadığı belirtildi.

Melen Barajı Yol Kazamış

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Meclisi'nin geçen ay düzenlenen ocak ayı oturumunda konuşan AKP'li Meclis Üyesi Kadem Ekşi'ye konuşması sırasında Millet İttifakı sıralarından milyarlarca lira harcanan, gövdesi çatladığı ortaya çıkan ve bir türlü bitirilemeyen Melen Barajı hatırlatılmıştı. Ekşi, Melen Barajı'na yönelik eleştirilere, "Çok sayıda baraj yaptık. Bir barajda yol kazası olmuş. Biz bunu gizlemiyoruz ki. Merak etmeyin şu anda çalışma orada devam ediyor" diye yanıt vermişti.

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu göreve gelir gelmez 19 Ekim 2019'da baraj inşaatında incelemelerde bulundu, baraj gövdesindeki derin çatlaklar nedeniyle inşaatın durduğunu kamuoyuna duyuran İmamoğlu, konuyu sık sık gündeme getirdi.

Barajın temel atma töreninde konuşan dönemin İBB Başkanı Kadir Topbaş "Bugün sizlerle bir tarihe tanıklık ediyoruz. Gelecek kuşaklar adına bir tarih düşünüyoruz" ifadelerini kullanmıştı.

DIYANET İRŞAT İLE HER YERE SIZACAK

Diyanet'in okullarda, gençlik kamplarında ve medya kuruluşlarında haftada beş gün irşat programı düzenleyebilmesine olanak sağlandı. Yetkileri artırılan Diyanet'e ayrıca 'manevi rehberlik sunma' görevi verildi.

Toplumsal yaşamı ilgilendiren hemen her alanda aktif rol oynayan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yetkilerine yenileri eklendi. Başkanlığa, okullarda, medya kuruluşlarında ve gençlik kamplarında, "Doğru yolu gösterme" anlamına gelen irşat faaliyeti görevi verildi. Yetkileri genişletilen Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne ise "Afet ve acil durumlarda manevi danışmanlık hizmeti sunma" görevinin verildiği bildirildi.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, "Görev ve Çalışma Yönetmeliği" yeniden düzenlendi. Resmi Gazete'de yayımlanan yeni yönetmelik ile başkanlığın yetkileri artırıldı. Cezaevleri, çocuk eğitim evleri, huzurevleri, hastaneler ve öğrenci yurtlarında vaaz ve irşat faaliyetleri yürütebilen Diyanet'in bu faaliyetleri okullar, gençlik merkezleri ve medya kuruluşlarında da gerçekleştirebilmesine olanak sağlandı.

Yalnızca dini günlerde program düzenleme yetkisi olan Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri de yönetmelik değişikliği kapsamında genişledi. Müdürlüğün, ulusal günlerde de programlar düzenleyebileceği belirtildi. Öte yandan müdürlüğün, "Afet ve acil durumlarda din hizmeti, manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti" sunmasının önü açıldı. Diyanet İşleri Başkanlığı'nca manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti verilecek kesime göçmenler ile mevsimlik işçiler de eklendi.

Değişiklik kapsamında, Diyanet'ten emekli olan din görevlilerine de vaaz verme olanağı tanındı. Diyanet emeklisi kişilerin, "Müftülüklerin izni ile" vaaz verebileceği kaydedildi. Yönetmelikte yer alan, "Kutlu Doğum Haftası" ibaresi de "Mevlid-i Nebi Haftası" olarak değiştirildi.

DIŞ POLİTİKA DA ÜLKEMİZ!

NORMALLEŞME

Uluslararası alanda Türkiye'ye yönelik yardım seferberliği, bazı sorunlu ilişkilerin daha süratli normalleşmesine olanak sağlayabilir. Suriye'nin kuzeyini de vuran felaket iki ülke arasında yardımlaşmayı ve normalleşmenin hızlanmasına zemin yaratacağı gibi Mısır Devlet Başkanının telefonla araması, Ermenistan sınırının 35 yıl sonra ilk kez yardım konvoylarına açılması bu kapsamda değerlendirilebilir.

Bazı insani felaketler aynı zamanda ülkeler arasındaki çatışma ve gerginliklerin azalmasına ve askıya alınmasına zemin yaratabilir. Ülkemizde yaşanan deprem felaketinin ortaya çıkarttığı ağır insani tablo bu açıdan hemen tüm dünya ülkelerinin Türkiye'ye destek için olanakları elverdiğince seferber olmalarını gündeme getirdi.

✓ İsrail'in geniş katımlı ve donanımlı bir arama-kurtarma-sağlık ekibi göndermesi,

✓ Türkiye'deki depremden etkilenen Lübnan'ın olanaksızlıklar içinde olmasına karşın bir yardım ekibini Türkiye'de görevlendirmesi,

✓ Türkiye-Ermenistan sınır kapısının 35 yıl sonra ilk kez Ermenistan'dan gönderilen yardım malzemelerini taşıyan insani TIR konvoyu için açılması, önemlidir.

Türkiye'nin ilişkileri normalleştirme adımları attığı Mısır ile başlatılan süreç umulan hızda ilerlemese de Katar'da Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Mısır Devlet Başkanı Sisi'nin Katar Emiri aracılığıyla bir araya gelerek tokalaşmalarından sonra ikinci direk temas 6 Şubat depreminden sonra gerçekleşti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı arayarak taziye ve geçmiş olsun dileklerini ileten çok sayıda ülkenin devlet başkanı ve başbakanları arasında Mısır Devlet Başkanı Abdulfettah el Sisi'nin de yer aldığı açıklandı.

NATO'ya üyelik için imzalanan üçlü mutabakata karşılık İsveç ile temaslarda bazı gerginlikler yaşandı. Kur'an yakma eylemi, PKK gösterileri, iadesi talep edilenlerle ilgili İsveç yargısından çıkan ret kararları sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan, İsveç'in NATO üyeliğinin onaylanmasının bu aşamada mümkün olmadığını ifade etmişti. Yılbaşında AB dönem başkanlığını üstlenen İsveç, mutabakatın askıya alınmasının ardından Türkiye'ye tepki göstermedi.

İsveç Başbakanı Ulf Kristersson deprem felaketi üzerine AB dönem başkanı olarak AB fonları ve insani destek programlarından Türkiye'ye her türlü yardımın yapılacağını duyurdu. AB zirvesinde, tüm AB liderleri Türkiye'nin yaşadığı felakette yaşamını yitirenler için saygı duruşunda bulundu.

AB organizasyonu ile Türkiye'ye gönderilen geniş katımlı arama-kurtarma-sağlık-yardım ekiplerine başta Yunanistan, AB ülkeleri geniş katılım sağladı. AB ekibinde Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nden (GKRY) katılımcılar olmasında sorunlar yaşandı. Dışişleri önce GKRY ekibini reddetti. Sonra onay verildiği belirtildi. Son olarak yeniden ret kararı alındı.

1999 depreminden sonra Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde karşılıklı olumlu gelişmeler hızlanmıştı. Şimdi de insani boyutu ön planda olan acılı süreçte, akılcı bir yönetim ve diplomasiyle, sorunlu ilişkilerde olumlu gelişmeler sağlanabilir. **Başta Türkiye gibi depremden ağır şekilde etkilenen komşumuz Suriye olmak üzere, bölge ülkeleriyle, AB ve ABD ile ilişkilerde ülkemiz adına olumlu bir fırsat yaratılabilir.**

'BAĞIŞÇILAR KONFERANSI' DÜZENLENECEK.

İsveç Başbakanı Ulf Kristersson, AB liderler zirvesi sonrası AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ile yaptığı ortak açıklamada Türkiye ve Suriye'de yaşanan deprem felaketi için iki ülkeye destek amacıyla 'Bağışçılar Konferansı' düzenleneceğini duyurdu. Mart ayında yapılacak bağışçılar toplantısı Belçika'nın ev sahipliğinde Brüksel'de gerçekleştirilecek.

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen ve İsveç Başbakanı Ulf Kristersson Türkiye'de ve Suriye'nin kuzeyinde meydana gelen depremin ardından Türkiye ve Suriye halkına destek amacıyla bir Bağışçılar Konferansı düzenleme kararı alındığını açıkladılar.

Geçen hafta gerçekleştirilen AB liderler zirvesinin ardından açıklanan karara göre, Bağışçılar Konferansı mart ayında Brüksel'de yapılacak. Türkiye ile koordinasyon halinde düzenlenecek konferansın eş başkanlığını AB Komisyonu Komşuluk ve Genişleme Müzakerelerinden sorumlu Komisyon Üyesi Oliver Varhelyi ile İsveç'in Uluslararası Kalkınma İş Birliği ve Dış Ticaret Bakanı Johan Forssell birlikte üstlenecek.

Sadece AB üyesi ülkelerin değil, uluslararası toplumun ve finans kuruluşlarının harekete geçirilmesini, depremden etkilenen iller ve bölgelere yönelik destek, yardım, yeniden imar ve inşaa çalışmalarına kaynak yaratılmasını amaçlayan Bağışçılar Toplantısı'na Birleşmiş Milletlerin de (BM) destek verdiği, katkı sağlamayı vaat ettiği belirtiliyor.

AB Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen, düzenlenecek bağış toplantısıyla Türkiye ve Suriye halklarına AB'nin destek mesajının verileceğini, iki ülkenin yalnız bırakılmayacağını vurgulayacaklarını ifade etti.

İsveç Başbakanı Ulf Kristersson da yaşanan depremlerin yakın geçmişte örneği görülmeyen boyutta olduğunu, milyonlarca insanın bu felaketten korkunç şekilde etkilendiğini belirterek konferans sonrasında toplanacak

bağışların Türkiye ve Suriye'deki felaketedelerin ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmasını hedeflediklerini kaydetti.

✓ Türkiye daha önce Irak için düzenlenen bağışçılar konferansında 5 milyar dolar yardım ile dünya ülkeleri arasında ilk sırada yer almıştı.

6 Şubat depremi sonrası Dünya Bankası Türkiye'ye 1 milyar 78 milyon dolar tutarında parasal yardım sağlayacağını, bu paranın merkezi yönetime değil yerel yönetimlerce hazırlanacak projeler için kullanılacağını açıkladı. Almanya'nın önde gelen firmaları BMW, VW, Bosch, Siemens gibi kuruluşlar 1'er milyon euro yardım kararı alırken, korona aşısını bulan Uğur Şahin ve Özlem TÜreci de BioNTech adına 1 milyon euro bağışta bulunacaklarını açıkladılar. Mart ayında düzenlenecek bağışçılar konferansında, AB üyesi hükümetler ve AB mali programlarından Türkiye ve Suriye ortak yardım fonuna toplamı 3-4 milyar euroyu bulacak bir bağış gelebileceği belirtiliyor.

ABD, BM, G7 ülkeleri Japonya, Güney Kore, Kanada ile Körfez ülkeleri ve uluslararası toplumdan, küresel finans kuruluşlarından gelecek katkıların 5 milyar doları bulacağı hesaplanıyor. **AB, bağışlarla oluşacak fon kaynaklarını doğrudan AFAD'a veya Hazine ve Maliye Bakanlığına değil, BM yardım örgütlerinin aracılığı ve gözetiminde, AB ihale mevzuatına uygun şekilde proje bazlı kullanacak.**

ASRIN DEPREMİ DEĞİL, ASRIN CİNAYETİ, ASRIN İHANETİ

Son 20 yılda yaşanan her felakette millet devleti ve yönetimini ya sokaklardan topladı ya da enkazın altından çekip çıkardı. Depremi geleceği belliydi. Bu kentleri depreme karşı güçlendirmek için hiç bir önlem almadılar. Şimdi 'Asrın depremi' diyerek, neden oldukları 'Asrın cinayetinin', 'Asrın ihanetinin' üstünü örtemezler.

6 Şubat Pazartesi, sabah 4.17'den itibaren, geçen her dakika, her saniye, kayıplarımız ağırlaştı. Depremden günler sonra enkaz altından canlı çıkarılan her çocuk, her anne, her baba acılarımızı hafifletse de, bizleri çok sevirdirse de ilk yirmi dört saatte erken ve etkili mücadele olabilseydi binlerce vatandaşımızın canını kurtarabileceğimiz gerçeğini milletimize gösterdi. On binlerce yurttaşımızı kaybettik. Yine on binlerce yurttaşımız da yaralı. Bir kez daha, kaybettiklerimize Yüce Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı, milletimize sabır, yaralı yurttaşlarımıza da acil şifalar diliyoruz.

Ülkeyi Tanımak İçin İnsanların Nasıl Öldüğüne Bakın

"Bir ülkeyi tanımak istiyorsanız, insanların nasıl öldüğüne bakın" demiş, Albert Camus. Ne yazık ki ülkemizde, bu sözü çok sık tekrarlamak zorunda kalıyoruz. Bu son felaket de gösterdi ki; ülkemizde en ucuz şey insan hayatı... Ve insan hayatının ucuz olduğu ülkelerde, kibirli yöneticiler, her ölüme "kader" diyor. Büyük bir kibirle, sorumlusu olduğu ölümleri bile kabulleniyor. Hiçbir suçu üstlenmiyor. Bu kibir abideleri, Sayıştay'ın uyarılarına rağmen; hiçbir önlem almazlar. Kömür madeni patlar; madencilerimiz ölür, hayatlarını kaybeder "Kader" deyip geçmeye kalkarlar. Dere yatağına ev yapılmasına izin verirler. Göz yumurlar. Yağmur yağar, sel olur. Yurttaşlarımız sele kapılır, hayatlarını kaybeder. "Kader" deyip geçmeye kalkarlar. "İtibardan tasarruf olmaz" derler, kendilerine uçan saraylar alırlar. Ama bir yangın söndürme uçağı alamazlar. Ülkenin ormanları yanar. Ormanla beraber vatandaşlarımız yanar. "Kader" deyip geçmeye kalkarlar. Ülkenin tüm bilim insanları uyarır. Devletin kurumları uyarır. Deprem gerçeğine aldırılmazlar. 20 yıl el parasıyla, bu ülkeyi "yönetirmiş" gibi yaparlar. Paralar gösterişe gider. Ruhsatsız, eksik gedik konutlara, imar barışı çıkarıp para toplarlar. Paraları depreme dayanıklı kentler için değil, seçim için harcarlar. Vatandaşın evlerini mezara çevirirler. Depremde on binlerce insanımız ölür. "Kader planı böyleymiş" deyip geçmeye kalkarlar. Bu ülkede; iyi bir şey olursa kendilerindedir. Kötü bir şey olursa kaderdendir. Utanmadan suçu Yüce Allah'a yıkmaya kalkarlar.

Kader Gayrete Âşıktır

Oysa kader, gayrete âşıktır. Dünyada güzel olan, doğru olan her şey gayretin ürünüdür. Milletimiz seni "felakete karşı tedbir al", "Benim canımı koru" diye seçiyor. Sen tedbir almıyorsun, sonra da felaket olunca "Kader planı" diyorsun. İşin içinden sıyrılmaya kalkıyorsun. Kendi hatalarını görmeyen, günahlarının sorumluluğunu kadere yıkan, kibir hastalığıyla malul bu kafa, ülkeyi yönetemiyor. Memleketimiz savruluyor. Afetler, on binlerce cana mal oluyor. Bu toprakların devlet anlayışı, "İnsanı yaşat ki, Devlet yaşasın" anlayışidir. Ama 20 yıldır, "Devleti yönettiğini iddia eden" bu kifayetsizler, hiçbir felakette, insanlarımızı yaşatmayı beceremediler. Milletimiz yaşadığı her felakette, bunların elinde, çok ağır bedeller ödedi. Milletimiz, devleti yönetimini; ya sokaklardan topladı ya da enkazın altından çekip çıkardı. Bugün de aynısı oluyor. "İstasyonlarda akaryakıt yok! Fırınlarda ekmek yok! İçecek su yok! Yardım yok! Devlet yok!" feryatları, depremden sonra arşa yükseldi. "Nerede bu devlet?" çığlıkları, kulakları değil; yüreklerimizi parçaladı.

Bu Ses 99'da Enkazın Üstünde Duyulurdu, Şimdi Enkazın İçinden Geliyor

1999 Büyük Marmara Depreminde, enkazın üstündekiler, "Sesimi duyan var mı?" diye, enkazın altına bağıyordu. 2023 Maraş Depreminde, enkazın altındakiler, "Sesimi duyan var mı?" diye, enkazın üstüne bağırdılar. Ve o sesler tüm Türkiye'yi kahrederken, Saraydakiler muhalefete parmak sallamakla, milleti azarlamakla, trollerine millete hakaret ettirmekle uğraşıyordu. Devletin yerleşik kurumlarını, "Vesayetle mücadele" bahanesiyle yıkan, yerine doğru düzgün hiç bir şey kuramayan, Saray ve şürekâsı, 36 saat ne yapacağını şaşırıp kaldı. Ne arama kurtarma ekiplerini, ne de Mehmetçiği seferber edebildi. Milletimiz duruma el koymak zorunda kaldı. Yardımları bölgeye ulaştırmak için sosyal medyadan örgütlenenler, canla başla çalışan gönüllüler, ellerindeki tesisleri depremzedelere açan iş insanları, çocuklara kazak ören kadınlar soğukta üşümesinler diye. Deprem bölgesine koşan doktor ve hemşireler, yardım kolilerini taşıyan gençler, depremin yüküne başlarıyla omuz veren hayırseverler, deprem enkazından elleriyle, tırnaklarıyla kazıyarak taşları kaldıranlar... Milletimizin büyüklüğünü, kadirşinaslığını, zor zamanlardaki dayanışma gücünü, bu deprem felaketinde bir kez daha gösterdiler.

Genel Merkez, Milletvekilleri, Belediyeler, Örgütler Hep Birlikte Çalışıyoruz

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu, Genel Başkan Yardımcılarımız, Belediye Başkanlarımız, Milletvekillerimiz, Örgütümüz, hepimiz afet bölgelerindeyiz. Kurtarma ve yardım çalışmalarına, milletimizle birlikte, elimizden gelen desteği veriyoruz. Yurttaşlarımızın acılarını paylaşıyoruz. İhtiyaçlarını gidermek için önlemler alıyoruz. Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu, depremden bir gün sonra, deprem bölgesinde; Adana, Hatay, Osmaniye, Nurdağı, İslahiye, Kahramanmaraş, Pazarcık, Gölbasi ve Adıyaman afet bölgelerindeydi. Cumartesi günü de, Malatya, Şanlıurfa ve Diyarbakır'da, depremzedelerin yanındaydı. Pazar günü Payas ve İskenderun'da taziye ve geçmiş olsun ziyaretlerinden sonra Hatay'da Merkez Yönetim Kurulumuzu topladık. Milletimizin acısını hafifletmek için, belediyelerimizin, örgütümüzün, canla başla yaptıklarını ele aldık. Arama ve kurtarma çalışmalarının, artık sonuna yaklaşıyor. Yeni bir sürece giriyoruz. Bunu da dikkate alarak, depremde her ilimizde, yardımlarımızın en etkin şekilde yapılması için, kurulması gereken koordinasyon yapısını da bu toplantımızda ele aldık. An itibarıyla 142 belediyemizin, iş makinesi, itfaiye, ambulans, arama-kurtarma gibi toplam 5 bin 192 aracı, 13 bin 116 personeli, deprem bölgesinde çalışıyor. Gıda, Hijyen, kıyafet ve diğer insani yardım malzemelerini taşıyan toplam 3.008 TIR ve Kamyon, 4 uçak, 5 Gemi, 2 feribot ve 2 tren vagonu bölgeye ulaştırıldı. Günlük 240 bin öğün kapasiteli, 47 Mobil mutfak, 160 bin kapasiteli 16 ikram aracı, 110 bin ekmek kapasiteli 11 mobil fırın, 488 Jeneratör, 1 milyon 396 bin battaniye, 61 bin 739 ısıtıcı ve soba, 4 bin 967 çadır, 135 konteyner, 321 mobil tuvalet ve duş, belediyelerimiz tarafından bölgede dağıtıldı. Parti Örgütümüz de, 157 TIR insani yardımı, 46 kamyonu, 14 minibüsü, 2 iş makinesini, depremden etkilenen bölgelere intikal ettirdi. Birinci haftası biterken deprem bölgesindeki tablo, gerçekten çok ama çok ağır... Özellikle, barınma, ısınma, hijyen ve iletişim konusunda ciddi sıkıntılar var. Belediyelerimiz, bu aşamadan sonra, kentlerimizin temizliği, barınma, ısınma, hijyen yardımlarına, daha fazla odaklanacaklar.

Liyakat Değil Sadakat: Kebap Dükkanı Sahibi Kızılay'da Müdür Oldu

Genel Başkanımızın gözetiminde, belediyelerimiz, örgütümüz, hayırsever iş insanlarımızla beraber, felaketzede yurttaşlarımızın, barınma ve hijyen ihtiyacına cevap verecek, çalışma ve projelere de başladılar. Depremzedelerin acil olarak, çadır ve konteynıra ihtiyacı var. Belediyelerimiz bu malzemelerin temininde zorlanıyorlar. Ülkedeki liyakatsizlik, tepeden aşağı yaşanan çürüme, bu ülkenin gözbebeği kurumlarını, bu depremde saf dışı bırakmış. Kızılay'ımız da bunlardan bir tanesi. Ülkenin en büyük konteyner üretim tesisi Malatya'da. Ve bu tesis Kızılay'a ait... Kızılay, olası bir afet için, doğru dürüst konteyner stoku yapmamış. Neden? Basına yansıyan iddialar o ki, fabrikanın liyakatli kadroları görevden uzaklaştırılmış. "Liyakati bırak, sadakate bak" düsturuyla, bir kebab dükkanı sahibini, ehliyet isteyen bu tesise, müdür diye atamışlar. Şimdi soğuk kış günlerinde, depremzedeleri barındıracak, konteyner bulanamıyor. Alın size liyakat yerine, Saraya sadakatin sonucu...

Her Tedbir Hukuk İçinde Kalarak Alınmalı

Bu arada dün sabah sahada çokça duyduğumuz ve bizi gerçekten üzen bazı haberler var. Ülkemize şu zor gününde yardım için koşan, bazı arama ve kurtarma ekipleri, güvenliklerinin sağlanamadığı ve somut tehdit gerekçesiyle, çalışmalarını sonlandırıp, ülkelerine dönme kararı almışlar. Ülkemize yardım için gelmiş bu ekiplere, güvenlik kaygısı yaşatmak da, neyin nesi? Bu kaygılar, bu ülkenin Atama İçişleri Bakanı tarafından, "İftira" denerek, geçiştirilemez. Biz bu zor günümüzde, milletimizin yanında olan herkese, ayrımsız şükran borçluyuz. Yine yağma ve yağmacılara yönelik olduğu iddia edilen, akıl almaz görüntüler, sosyal medyada dolaşiyor. Yağma ve yağmacılara karşı, her tedbir mutlaka alınmalıdır. Ama hukuk devleti olduğumuzu

unutmadan, hukuk içinde kalarak. Bu ülkenin polisi, askeri, kolluk güçleri, adliyesi, hem suçluları engelleyecek önlemleri almalı, hem de hukuk devleti olmanın gereğini yapmalıdır. Biliyoruz. Ülkemizde hukuk devletinin kolonları, tek adam rejim depremiyle zaten yıkıldı. Ama bu Üçüncü Dünya Devleti görüntüleri, hiçbir şekilde kabul edilemez. Deprem bölgesinde hem vatandaşlarımızın, hem de misafirlerimizin güvenlik kaygıları, derhal giderilmelidir.

Beceriksizliklerinin Üstünü Algı Operasyonlarıyla Örtmeye Çalışıyorlar

Erdoğan deprem alanında, kendi saçına, başına gösterdiği özeni, afet sürecine müdahalede, koordinasyonun sağlanmasında, gösterememiştir. Deprem bölgesindeki organizasyonsuzluk, eşgüdümsüzlük hala devam etmektedir. İlk deprem geçtiğimiz Pazartesi, sabah saat 4.17'de gerçekleşti. AFAD sabah saat 4.39'da, depremi büyüklüğüyle beraber tüm dünyaya duyurdu. Sabah 5.30'da, atama Cumhurbaşkanı Yardımcısı AFAD 'a geldi. Ancak vahametinin boyutunu bilmelerine rağmen, şahsım hükümeti o sabah tüm deprem bölgesini ne hikmetse Afet Bölgesi ilan edemedi. Askerimizi sahaya süremedi. Depremden üzerinden 36 saat, yani tam bir buçuk gün geçtikten sonra, bunu akıl edebildi. O kadar saat neyi bekledi? Bu ülkede her şeye, tek bir kişi karar veriyor. O karar verene kadar da, 36 saat boş yere geçti. Milletimiz enkazın altında bir başına kaldı. Bu süre zarfında, milletin canını kurtaramayanlar, imaj kurtarmanın derdine düştü. Erdoğan, milleti tehdit etti. Defter tutmaktan, zamanı gelince o defterleri açmaktan bahsetti. Radyo Televizyon Üst Kurulu, televizyonları tehdit etti. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, depremdeki tek iletişim aracını, sosyal medyayı kararttı. Hükümet enkaz altında kalanların yardım çığlıklarının duyulmasını engelledi. Bu vebalin sorumlusu kim? Hükümet, hakaret; yalan haber deyip önüne gelene dava açtı. Açmaya da devam ediyor. İletişim Başkanlığı ise işi gücü bırakmış depremi "asrın depremi" ilan etmeye soyunmuş durumda. Algı operasyonlarıyla, "Afet o kadar büyüktü ki, biz bir şey yapamazdık" demeye getiriyorlar. Milletten imdadına koşamayanlar, beceriksizliklerinin üstünü, algı operasyonlarıyla kapatmaya uğraşıyorlar.

Asrın Depremi Değil, Asrın Cinayeti

Bu depremin geleceği belliydi. Bu kentleri depreme karşı güçlendirmek için hiçbir önlem almadılar. Elleriyle uygulanabilir bir depreme müdahale planı olmadığı için, çok kıymetli dakikaları kaybettiler. Şimdi çıkıp "Asrın depremi" diyerek, neden oldukları; "Asrın cinayeti" nin, "Asrın ihaneti" nin üstünü örtemezler.

İmaj Çabanız Yerin Dibine Batsın

Koca koca adamlar, Nebati Bakaniyla, Binali'siyle, kameralar önünde yer kapma yarışı yaparken, milletimiz enkazın altında, bir başına kaldı. Bunun üstünü örtemezler. Binlerce liralık paltolarıyla, ceketleriyle, atkı ve bereleriyle, koca koca adamlar, kameralar önünde tespih tanesi gibi dizildi. Üzerlerinde mont bile olmayan, ufacak depremede çocuklarımızı, kendilerine dekor yaptılar. Bundan da hiç utanmadılar. Çünkü bunlar için her şey gösteri, her şey gösteriye dâhil... Ne diyelim, o rezil imaj parlatma çabanız, yerin dibine batsın.

AFAD Büyüklüğüne Kadar Tahmin Etti

Yaşadığımız bu deprem, hiç kimse, ama hiç kimse için sürpriz değildir. Bilim insanlarımız, yaklaşan bu deprem için yıllardır bağıra, çağıra uyardılar. Mısır'daki sağır sultan bile bunu duydu. AFAD'ın namuslu bürokratları da uyardı. İşte hazırladıkları plan burada. Bürokratlar Kahramanmaraş Pazarcık'ta olacak depremi, büyüklüğüne kadar tahmin etmişler. Bunun için tatbikat ve simülasyon çalışmaları yapmışlar. İlçe, ilçe, mahalle, mahalle depremden en çok etkilenecek yerleri, alınması gereken tedbirleri sıralamışlar. İşte bu planın 43. sayfasından başlayarak, bu tespitlerin hepsi var. Ve simülasyonu 7,5 deprem büyüklüğüne göre yapmışlar. Şimdi devletin bu ve bunun gibi, raporları ortadayken; Sarayının altın varaklı koltuklarına yapışıp oturanlar ne yaptı? Milleti depremden korumak için, hangi tedbirleri aldılar? Hiçbir tedbir almadılar.

Bu Kaynaklarla 2 Tane Depreme Dayanıklı Türkiye İnşa Edilirdi

20 yıldır ülkenin idaresindeler. Bu 20 yılda milletten; 2 trilyon 538 milyar dolar vergi topladılar. İçeriden, dışarıdan 125 milyar dolar borç aldılar. Atadan, dededen kalan malı, mülkü, 63 milyar dolara satıp yediler. Toplam 2 trilyon 726 milyar dolar harcadılar. Kendilerinden önceki 57 hükümetin, 79 yılda harcadığının, 4 katını 20 yılda yiyip bitirdiler. 20 yılda bu kadar büyük kaynaklarla, bir de bir değil, tam iki tane, depreme dayanıklı Türkiye inşa edilirdi. Buradan soruyoruz nereye gitti bu paralar? Saraylara, dolarlı-avrolyu garantilere, ışıltılı AVM'lere ve ranta gitti.

Sadece İstanbul'a Değil, Türkiye'ye İhanet Ettiler

Peki ya depreme hazırlık? Son 20 yılda, 9 imar barışı çıkardılar. Milletten milyarlar toplayıp, bu evlerinin potansiyel mezar yeri olmasına göz yumdular. Sarayın kibirlisi sadece İstanbul'a ihanet etmedi. Adana'ya,

Osmaniye'ye, Hatay'a, Kilis'e, Gaziantep'e, Kahramanmaraş'a, Malatya'ya, Adıyaman'a, Diyarbakır'a, Şanlıurfa'ya ihanet etti. Sarayın kibirlisi ve şürekâsı Türkiye'ye ihanet etti. Sarayın kibirlisi ve şürekâsı millete ihanet etti. Şimdi çıkmış; "Bana bir yıl daha verin" diyerek, millete yalvarıyor. Kendini hiç boşa yormasın. Çünkü onun ve onun bozuk düzenimizin miadı artık dolmuştur. Ona ayrılan sürenin sonuna gelinmiştir. Şöyle bir koruma ordusu olmadan çıksın milletin gözünün içine bir bakın, milletimizin gözünde, gönlünde ne hale düştüğünü bir görsün.

Vazgeçmek Deyince Akıllarına İlk Önce Bilim Geliyor

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın dediği gibi, "Cahilsin; okur öğrenirsin. Gerisin; ilerlersin. Adam yok; yetiştirirsin. Paran yok; kazanırsın. Her şeyin bir çaresi vardır. Fakat insan bozuldu mu, bunun çaresi yoktur." Bu bozuk düzenin bozuk kadrolarının, milletimiz hayrına yapacağı hiç bir şey kalmamıştır. Bunlar artık çare değil, milletimizin sırtında ağır bir yükür. Önünü arkasını düşünmeden, ipe sapa gelmez kararlar almaya devam ediyorlar. Yurt binalarını depremzedelere tahsis etmek için üniversiteleri kapatma kararı aldılar. Neden vazgeçmek deyince hep aklınıza ilk bilim geliyor? Neden bu ülkenin fedakârlıklarına şahit olduğumuz gençleri, ülkemizin bu gününü, gençleri feda ediyorsunuz? Buradan söylüyorum, ülkemizin bugünü kapkara yaptınız. Bari geleceğimizi karartmayın. Hükümetin ihmaliyle; görevini yapmaması nedeniyle, yaşadığımız deprem, geçmişimizi, kentlerimizi haritadan sildi. Bu saçma kararlarıyla da, ülkemizin geleceğini, umudunu, gençlerini, bilim ve aklı silip, atmaya çalışıyorlar. Yeter gidin artık. Artık bu güzel ülkede ilk gözden çıkarılacak, eğitim, bilim ve gençlerimiz olmasın.

Saraylarınızı Depremzedelere Tahsis Edin

"Sarayı gören yabancılar, güçlü bir devlet görüyor" diyerek, caka satmayı biliyordunuz. "Burası Tayyip Erdoğan'ın sarayı değil, Türk Milletinin sarayı" diyordunuz. O zaman kiracı sarayı derhal boşaltsın. Gerçek sahibine, yani millete, saray odalarını bıraksın. Millet şu zor günlerinde geçsin, kendine ait sarayda otursun. Beştepe'deki, Ahlât'taki, Marmaris'teki sarayların odaları, depremzedelere tahsis edilsin. Yok! Bu da yetmiyor diyorsanız, devletin misafirhaneleri, külliyeleeri, orduvleri, hâkim evleri, kamu kampları, Antalya'daki, Muğla'daki oteller, bu işe tahsis edilsin. Ama yeter ki üniversitelerimiz açık kalsın. Ülkemizin ufku daha fazla karartılmasın. Depremin yükü gençlerimizin, geleceğimizin sırtına yüklenmesin. Bu ülkeyi bilim kurtaracak. Bu ülkeyi akıl kurtaracak. Bu ülkeyi liyakat kurtaracak. Bu ülkeyi gençler kurtaracak. Yolsuzluklarınızın, iş bilmezliğinizin faturasını gençlerimize kesmeyin. Devri iktidarınızda, bu milletin iliğini, kemiğini sömürüp abat olan, yurt dışında mahalleler satın alan yandaşlarınız var. Fedakârlık mı istiyorsunuz? Fedakârlığı ilk bunlardan isteyin. Dışarıdaki varlıklarını satsınlar. Milletin şu zor gününde barınma ve otel masraflarını ödesinler. Böylece kaçırılan dövizler ülkeye geri gelsin. Ülkenin döviz bilançosu da bozulmasın. Atama Hazine ve Maliye Bakanınızla, Turizm Bakanınız, bu planlamayı becerebiliyorlarsa yapsınlar. Yaparlar mı? Hiç sanmıyoruz...

Emaneti Ehline Teslim Edin

Bu kifayetsiz yönetimin, millet hayrına yapabileceği tek bir şey kalmıştır. Emaneti artık ehline teslim etmek... Bugün acıları paylaşma ve hafifletme günüdür. İnsanlarımıza barınacak bir çatı, ısınacak bir oda, boğazını doyuracak bir çorabayı verme günüdür. Türkiye'yi içine düşürüldüğü bu çukurdan yarın hep birlikte, çekip çıkaracağız. Yurttaşlarımız için, yurttaşlarımızla beraber, kapsamlı bir program uygulayacağız. Böyle bu işler tek seferde 10 bin lira 15 bin lira vererek, ağızlara bir parmak çalarak çözülmez. Depremden etkilenen vatandaşlarımıza, temel bir gelirin mutlaka sağlanması gerekiyor. Depremde yaşamını yitiren yurttaşlarımızın, tüm kredi borçlarının, bankalar tarafından silinmesi gerekiyor. Yıkılan konutların, depreme dayanıklı şekilde, yeniden inşa edilmesi gerekiyor.

Demografik Yapı Korunmalı, Hatay Kırmızıçizgimiz

Başta Hatay olmak üzere, stratejik sınır kentlerimizin, demografik yapısının mutlaka korunması gerekiyor. Bu çerçevede Belçika Başbakanı'nın; "Suriye'de 5,5 milyon Suriyeli evsiz kaldı. Yeni bir göç dalgası kapıda. Türkiye ile anlaşıp, para verelim. Mülteciler orada kalsın" sözlerini, reddediyoruz. Türkiye'mizi Suriyelileştirme politikasını asla kabul edemeyiz. Atatürk'ün şahsi emaneti Hatay başta olmak üzere, sınırlarımızın güvenliği, bizim kırmızıçizgimizdir. Ülkemiz bütüncül, akılcı bir plan çerçevesinde, ekonomik, siyasi, diplomatik tüm adımları atmak zorundadır. Bunları ancak biz yaparız. Bunları ancak bizim liyakatli, bu ülkenin tarihini bilen, değerlerini bilen kadroları yapar.

İş Başına Gelir Gelmez...

Millet İttifakı olarak iş başına gelir gelmez: Şehircilik ve Afet Yönetimi Bakanlığı kuracağız. "Kente karşı işlenen Suçlar" kavramını, hukuk sistemimize taşıyacağız. Tek merkezli, çarpık yapılaşmaya son vereceğiz. Afet

yönetimini etkisizleştiren, imar affı uygulamalarına son vereceğiz. Şehirlerimizin imar ve deprem eylem planlarını, ivedilikle hazırlayacağız. 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanununu, yeniden ele alacağız. Ucuz ve kaliteli konut projeleriyle, vatandaşlarımızın barınma sorunlarını, rant odaklı olarak değil, insan odaklı olarak çözeceğiz. Biliyoruz gidenleri geri getiremeyiz. Ama milletimiz vicdan sahibi, liyakatli, iyi bir yönetime kavuştuğunda, bu afetlerin yarasını da hızla saracaktır. Bundan bizim hiç şüphemiz yoktur.